

การวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพ
ภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Analysis of Administrative Factors Affecting the Accreditation on the Third
Round of the External Quality Assessment (2011 - 2015) of Schools
under the Jurisdiction of Primary Educational Service Area Offices
in the Three Southernmost Provinces

อันวาร์ เจ๊ะเมาะ
Anwar Chemoh

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Educational Administration
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพ
ภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Analysis of Administrative Factors Affecting the Accreditation on the Third
Round of the External Quality Assessment (2011 - 2015) of Schools
under the Jurisdiction of Primary Educational Service Area Offices
in the Three Southernmost Provinces

อันวาร์ เจ๊ะเม๊ะ
Anwar Chemoh

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Educational Administration
Prince of Songkla University
2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมิน
คุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้เขียน นายอันวาร์ เจ๊ะเมาะ

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.เรชา ชูสุวรรณ)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.มฮดี แวดตราแม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ดร.เรชา ชูสุวรรณ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต เกิดทิพย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต เกิดทิพย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟ ลาเต๊ะ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟ ลาเต๊ะ)

.....กรรมการ
(ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความ
ขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.เรชา ชุสุวรรณ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต เกิดทิพย์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี ลาเต๊ะ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นายอันวาร์ เจ๊ะเมาะ)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับ
ใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายอันวาร์ เจ๊ะเมาะ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้เขียน	นายอันวาร์ เจ๊ะเมาะ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) และ 2) วิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประชากรเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือ สมศ. จำนวน 822 โรงเรียน ซึ่งใช้ข้อมูลทฤษฎีจากผลการประเมิน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) เทคนิค K – Means

ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 โรงเรียน คำนวณจากโปรแกรม G*Power ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยแบ่งตามสัดส่วนของประชากรได้จำนวนโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 118 และ 102 โรงเรียน ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติของผู้บริหารเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) ด้วยวิธี Enter และ Stepwise

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการจัดกลุ่มโรงเรียน พบว่า สามารถจัดกลุ่มโรงเรียนได้ 3 กลุ่ม ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้ กลุ่มที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 73.11 เป็นกลุ่มที่มีคะแนนตัวบ่งชี้เฉลี่ยสูงกว่าทั้ง 2 กลุ่ม เรียกกลุ่มนี้ว่า “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพแต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” กลุ่มที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.76 เป็นกลุ่มที่มีคะแนนตัวบ่งชี้เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ 3 แต่ต่ำกว่ากลุ่มที่ 1 เรียกกลุ่ม

นี้ว่า “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพแต่ต้องปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” กลุ่มที่ 3 คิดเป็นร้อยละ .12 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีคะแนนตัวบ่งชี้เฉลี่ยต่ำกว่าทั้ง 2 กลุ่ม เรียกกลุ่มนี้ว่า “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพพอใช้แต่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน”

2. ผลการจำแนกกลุ่มโรงเรียนด้วยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายกลุ่มโรงเรียนได้ดีที่สุด คือ ด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านการพัฒนาครู โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนขนาดกลาง อายุ ประสบการณ์การทำงาน เพศ และภูมิลำเนา ตามลำดับ และผลการจำแนกกลุ่มโรงเรียนด้วยวิธี Stepwise พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายกลุ่มโรงเรียนได้ดีที่สุด คือ ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านวัฒนธรรมองค์การ และด้านการพัฒนาครู ตามลำดับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	Analysis of Administrative Factors Affecting the Accreditation on the Third Round of the External Quality Assessment (2011 - 2015) of Schools under the Jurisdiction of Primary Educational Service Area Offices in the Three Southernmost Provinces
Author	Mr. Anwar Chemoh
Major Program	Educational Administration
Academic Year	2016

ABSTRACT

The purposes of this research were as follows: 1) to categorize schools under the Jurisdiction of Primary Educational Service Area Offices in the three southernmost provinces by using the third round of the External Quality Assessment indicators (2011 - 2015) and 2) discriminant analysis of administrative factors affecting on the accreditation of the third round of the External Quality Assessment (2011 - 2015) of the schools. The research was divided into two phases as follows;

Phase 1: The population were 822 schools under the Jurisdiction of Primary Educational Service Area Offices in the three southernmost provinces have been reported for the third round (2010 - 2014) external assessment from office of National Education Standards and Quality Assessment. The research was conducted using the secondary data through K-Means Cluster Analysis.

Phase 2: The samples were 220 schools under the Jurisdiction of Primary Educational Service Area Offices in the three southernmost provinces have been reported for the third-round external assessment from office of National Education Standards and Quality Assessment. They were selected by Simple Random Sampling of G*Power. In addition, they were divided into two groups namely certified schools and non-certified schools, the number of both groups were 118 and 102, respectively. The research instrument was Executive Level Management Questionnaire with administrative factors affecting the accreditation on the third round of the External Quality Assessment (2011 - 2015) of schools under the Jurisdiction of Primary Educational Service Area Offices in the three southernmost provinces. The data were analyzed by Mean, standard deviation and Discriminant Analysis of Enter and stepwise methods.

The results were shown as follow:

The phase 1 results: There are 3 groups of these schools that have different characteristics : Group 1, there was 73.11 percentage which is the most score of average of indicators, called “Quality school groups but should be improved on academic achievement”, Group 2, there was about 26.76 percentages which is the higher score of average of indicators than group 3 but lower than group 1, called “Quality school groups which have to improve on academic achievement” and Group 3, there was 0.12 percentage which is the lowest score of average of indicators, called “School groups which have to improve on basic indicator”.

The phase 2 result: The result of analysis using Enter method revealed that the best factors that can predict the groups of these schools were the factor on impact of unrest in the area, internal assessment process, the factor on transformational leadership, the factor on organizational culture and the factor on teacher development, small school The teamwork of the teacher. Information Technology School-community involvement the average age, experience, gender and domicile, respectively. On the other hand, the results from Stepwise method revealed that the best factors that can predict the groups of these schools were the internal quality assurance process, The effects of unrest in the area, Leadership change Organizational culture and the development of teachers, respectively.

Prima
Pattani

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการดูแลและให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร.เรชา ชูสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต เกิดทิพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี ลาเต๊ะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.มัยดี แวดราแม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณาบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้จัดสรรเงินเป็นทุนการศึกษาปริญญาตรี-โท คณะศึกษาศาสตร์ จากเงินกองทุนวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ที่ได้หยิบยื่นโอกาส ทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาตนเองไปอีกก้าวขั้นของความสำเร็จ

ขอขอบคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา รวมทั้งอาจารย์และผู้รู้หลายท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้ให้แนวคิดและประสิทธิประสาทวิชาให้ผู้วิจัยมีความรู้พื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงานวิจัยครั้งนี้ได้สำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณเลขานุการที่ได้อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการติดต่อประสานงานเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาบดีบัณฑิตวิทยาลัยที่อนุเคราะห์ทุนในการวิจัยและขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขอขอบคุณบิดามารดาที่เป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นที่คอยให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ด้วยความประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าที่ทรงประทานความสำเร็จลงมา ผู้วิจัยของกล่าวคำว่า “อัลฮัมดุลิลลาฮ์” มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิ์ของพระองค์เท่านั้น

อันวาร์ เจ๊ะเมาะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
รายการตาราง.....	(12)
รายการภาพประกอบ.....	(13)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การจัดการศึกษาในพื้นที่ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	11
ปัจจัยทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	13
การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	47
การวิเคราะห์จัดกลุ่ม.....	53
การวิเคราะห์การจำแนก.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ระยะที่ 1 วิเคราะห์จัดกลุ่มโรงเรียนตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	70
ข้อมูลในการวิจัย.....	70
ตัวแปรในการวิจัย.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
ระยะที่ 2 วิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐาน	
การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
ตัวแปรในการวิจัย.....	74
เครื่องมือในการวิจัย.....	75
วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ผลการจัดกลุ่มโรงเรียนตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพ	
ภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	81
ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ผลการจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรอง	
มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	90
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	119
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	121
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	124
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์จัดกลุ่ม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ.....	130
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ.....	133
ประวัติผู้เขียน.....	142

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	การสังเคราะห์จากบทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการบริหาร.....	15
2	จำนวนโรงเรียนที่จำแนกตามขนาดและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	50
3	ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ.....	53
4	น้ำหนักตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	55
5	ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบ 4 ประกอบด้วย 7 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้.....	56
6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดและจังหวัด.....	75
7	ช่วงคะแนนของตัวบ่งชี้กับระดับคุณภาพ.....	82
8	จำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดและขนาดโรงเรียน โดยเทียบกับผลการประเมิน ของ สมศ.....	83
9	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ในแต่ละตัวบ่งชี้ของ โรงเรียนจำแนกตามผลการประเมินของ สมศ.....	84
10	คะแนนมาตรฐาน Z จากการจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้วิธี K - Mean.....	85
11	ค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพของแต่ละกลุ่ม.....	87
12	จำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดและขนาดโรงเรียนเมื่อแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม.....	89
13	จำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดและขนาดของแต่ละกลุ่ม โดยเทียบกับผลการรับ รองจาก สมศ.....	90
14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	91
15	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยในจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่ได้ รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	92
16	ค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลแบบคะแนนดิบและแบบคะแนนมาตรฐานของตัวแปร ในสมการจำแนก.....	93
17	ค่าสัมประสิทธิ์ทำนายการจำแนก.....	95
18	ผลการจัดเข้ากลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน.....	96
19	ค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลแบบคะแนนดิบและแบบคะแนนมาตรฐานของตัวแปร ในสมการจำแนก.....	97
20	ค่าสัมประสิทธิ์ทำนายการจำแนก.....	98
21	ผลการจัดเข้ากลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับ การรับรองมาตรฐาน.....	99

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์จัดกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558).....	9
2 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	10
3 สถิติเหตุการณ์ความไม่สงบสะสมตั้งแต่ปี 2547 - 2557 จำแนกเป็นรายปี.....	48
4 สถิติสะสมจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บสะสมตั้งแต่ปี 2547 - 2557 จำแนก เป็นรายปี.....	49
5 ระยะห่างระหว่างกลุ่มที่ i , j และ k.....	59
6 ระยะห่างที่สั้นที่สุดของกลุ่มที่ i , j และ k.....	60

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษา ซึ่งเห็นได้จากการปฏิรูปการศึกษาที่มีกันมาอย่างต่อเนื่องในแต่ละระบบการปกครองของรัฐบาล เพื่อให้การศึกษาเรียนรู้ของนักเรียนและเยาวชนนั้นสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิต และการศึกษาขึ้นจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคมที่เห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งหัวใจหลักของการจัดการศึกษาของไทยนั้นคือ การพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยมุ่งหวังให้การศึกษาขึ้นสามารถพัฒนาคนในประเทศให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของร่างกายและจิตใจ ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องความรู้ คุณธรรม และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ ทางรัฐบาลจะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับคนไทยทุกคนโดยไม่มีความเหลื่อมล้ำต่อกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพจำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยประเมินด้วยตนเอง ประเมินจากต้นสังกัด และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพของการจัดการศึกษาให้เทียบเท่าตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดมาตรฐานของคุณภาพการศึกษาไว้เป็นบรรทัดฐานของคุณภาพที่พึงประสงค์ให้กับโรงเรียนทุกแห่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 6 ที่กำหนดให้โรงเรียนทุกแห่งต้องได้รับการประเมินภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี เป็นการตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนว่าได้จัดการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของชาติหรือไม่ ซึ่งหน่วยงานภายนอกที่มาประเมินคุณภาพการศึกษานั้นเป็นหน่วยงานอิสระไม่มีส่วนได้เสียแต่อย่างใด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544)

การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในของตนเอง เพื่อวางแผนดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินของโรงเรียนตนเองก่อน หลังจากนั้นหากว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ทางสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ซึ่งมีกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกกระตักการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน โดยเริ่มจากการพัฒนาระบบและเกณฑ์ในการประเมิน คัดเลือกหน่วยฝึกอบรมและให้การ

รับรอง โดยหน่วยฝึกอบรมจะส่งรายชื่อบุคคลเพื่อรับการฝึกอบรมแล้วพิจารณาให้การรับรองผู้ประเมิน เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินโรงเรียน ซึ่งผู้ประเมินจะคัดเลือกโรงเรียนที่สนใจแล้วแจ้งไปยังโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนจัดส่งรูปเล่มการประเมินตนเองให้ สมศ. จากนั้นคณะผู้ประเมินจะดำเนินการประเมินโรงเรียนและจัดทำรายงานผลการประเมิน เพื่อให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยจะมีการติดตามผลการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานประเมินผลการจัดการศึกษาที่ผ่านการสังเคราะห์ผลเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงต้องมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อต้องการสร้างมาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคุณภาพที่พึงประสงค์และต้องการให้เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเทียบเคียงสำหรับการพัฒนา การติดตาม การกำกับดูแล การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยมีตัวบ่งชี้เป็นตัวแปรประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณที่ใช้ในการระบุถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการประเมิน ทำให้ทราบถึงระดับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง (มาตรฐาน) ได้ ซึ่งมีมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาโดยยึดอุดมการณ์หลักว่า การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวงและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติไว้ 3 มาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในพลเมืองไทยและพลเมืองโลก และเป็นคนดี คนเก่ง และมีสุข

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

จากมาตรฐานการศึกษาชาติดังกล่าว ทำให้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ 3 กลุ่มตัวบ่งชี้คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานมี 8 ตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์มี 2 ตัวบ่งชี้ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมมี 2 ตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักเกณฑ์ในเรื่องดังนี้ คือ 1) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา 2) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน โดยมาตรฐานและตัวบ่งชี้เหล่านี้จะใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละแห่ง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554)

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า อัตราส่วนของโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการศึกษามีอัตราส่วนเป็นครั้งต่อครั้งคิดเป็นร้อยละ 53.8 และ 46.2 ตามลำดับ โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการศึกษานั้น โดย

ส่วนใหญ่จะไม่ผ่านมาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 5 คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนได้คะแนนผลการทดสอบของสถาบันทางการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) (O - NET) น้อยกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

ปัจจุบันในพื้นที่สามจังหวัดนี้ยังคงมีเหตุการณ์การก่อเหตุไม่สงบเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเผาโรงเรียน การลอบทำร้ายครู การก่อเหตุปะทะเจ้าหน้าที่ดูแลครู และการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบในรูปแบบอื่น ๆ ส่งผลให้โรงเรียนในหลายพื้นที่ได้รับผลกระทบตามไปด้วย ทำให้โรงเรียนต้องมีการหยุดพักการเรียนไปไม่มีกำหนด เพื่อต้องการรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรครูและนักเรียน จำนวนบุคลากรครูที่มีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษามีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ครูและนักเรียนเกิดความหวาดกลัวและไม่ไว้วางใจในความปลอดภัยมีหลายครอบครัวที่ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนกำพร้าพ่อแม่ คุณภาพชีวิตของนักเรียนก็มีปัญหาตามมาเป็นวงจรร สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ โดยตรงต่อนักเรียนและครูเป็นอย่างมาก ผลที่ตามมานักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเวลาเรียนน้อยกว่าภาคอื่น (ศูนย์เฝ้าระวังเชิงองค์ความรู้สถานการณ์ภาคใต้, 2555) นอกจากนั้นพื้นที่สามจังหวัดเป็นพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรม มีความหลากหลายในด้านวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างจากพื้นที่ภาคอื่น ๆ ของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่ผู้คนนับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างกัน

ความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ดังกล่าว มีความเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ทำให้การจัดการศึกษาในพื้นที่จำเป็นต้องแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของคนในพื้นที่ ทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างมาก ใช้วิธีการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน รวมไปถึงด้านการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารงานในภาวะที่มีความเสี่ยงของเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ และความเชื่อทัศนคติ ค่านิยมต่อบุคคลในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันจึงเป็นบทบาทหลักของผู้บริหารที่ต้องมีความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดไป (ทิฆัมพร สมพงษ์ และคณะ, 2559)

การบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบให้บุคลากรของโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งต้องศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นมีหลายปัจจัยด้วยกัน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์การ ลักษณะของบุคลากร แรงจูงใจ และการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) (อุ้นทยา ผาผิง, 2556)

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกลุ่มของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าสามารถจัดกลุ่มได้กี่กลุ่ม และแต่ละกลุ่มที่จัดขึ้นมีลักษณะเด่นหรือด้อยในเรื่องใด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ที่สามารถส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และต้องการศึกษาค้นคว้าว่ามีปัจจัยทางการบริหารใดบ้างของผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลให้ สมศ. รับรองมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษา และศึกษาเพิ่มเติมว่าปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนใดบ้างที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการศึกษาของการประเมินคุณภาพจาก สมศ. โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์จำแนก ทั้งนี้ปัจจัยดังกล่าวที่สามารถจำแนกกลุ่มได้นั้น ผู้วิจัยจะนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนให้มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไปให้อยู่ในเกณฑ์ระดับที่ดีขึ้นกว่าเดิม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อจัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)
2. เพื่อวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐานของการวิจัย

1. สามารถจัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ได้อย่างน้อย 2 กลุ่มโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน
2. มีปัจจัยทางการบริหารอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสำคัญของการวิจัย

1. สามารถแบ่งกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ที่มีลักษณะคล้ายกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อเป็นการจัดแยกกลุ่มโรงเรียนมาแก้ปัญหาให้ตรงตามสภาพของโรงเรียนและมาตรฐานการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพตามความสามารถของโรงเรียน

2. ทำให้ทราบปัจจัยทางการบริหารที่สามารถจำแนกกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างผู้บริหารโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมุ่งพัฒนาครูให้มีคุณภาพในการทำงานสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและเข้มแข็ง และให้ความสำคัญกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งนำเสนอการจัดกลุ่มของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) และจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยแบ่งขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 2 ผลการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์จัดกลุ่มของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ผู้วิจัยใช้ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และนำผลดังกล่าวมาวิเคราะห์หากลุ่ม (Cluster Analysis) จึงได้กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้แบ่งตามผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. มีทั้งหมด 822 โรงเรียน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 จำนวน 441 โรงเรียน และ 381 โรงเรียน ตามลำดับ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 12 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย
 - ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
 - ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
 - ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 - ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น
 - ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
 - ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาโรงเรียน
 - ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยโรงเรียนและต้นสังกัด
 - ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน
 - ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน
 - ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของโรงเรียน
 - ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาโรงเรียนเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
2. ตัวแปรตาม คือ การจัดกลุ่มของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ระยะที่ 2 จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ตัวแปรที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) และนำไปวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis) จึงได้ปัจจัยทางการบริหารที่สามารถจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. มีทั้งหมด 822 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม G*Power ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 189 โรงเรียน ผู้วิจัยได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมอีก 15% ของขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อต้องการทดแทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามที่ไม่ครบสมบูรณ์หรือแบบสอบถามที่ไม่ถูกต้องกลับ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 220 โรงเรียน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จำนวน 118 และ 102 โรงเรียน ตามลำดับ โดยจำแนกจำนวนโรงเรียนตามสัดส่วนของประชากรใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารมีทั้งหมด 13 ปัจจัยดังนี้
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 ประสบการณ์การทำงาน
 - 1.4 ภูมิลำเนา
 - 1.5 ขนาดโรงเรียน
 - 1.6 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 - 1.7 การพัฒนาครู
 - 1.8 วัฒนธรรมองค์การ
 - 1.9 การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 1.10 การทำงานเป็นทีมของครู
 - 1.11 เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 1.12 กระบวนการประกันคุณภาพภายใน
 - 1.13 ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่
2. ตัวแปรจัดกลุ่ม ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ
 - 2.1 โรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)
 - 2.2 โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ภูมิสำเนา ขนาดโรงเรียน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาครู วัฒนธรรมองค์การ การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การทำงานเป็นทีมของครู เทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการประกันคุณภาพภายใน และผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่

1.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงให้เห็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงในการทำงาน โดยใช้แรงจูงใจในการกระตุ้นความพยายามและความสามารถของครูในการทำงานให้สูงขึ้น โดยผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่น่าเคารพนับถือ สร้างแรงบันดาลใจให้มีความหวัง ตระหนักในปัญหาที่จะเกิดขึ้นโดยกระตุ้นปัญญาให้หาแนวทางที่ดีในการเผชิญหน้า ให้ความใส่ใจและความสำคัญกับครูเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปสู่ประโยชน์ขององค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

1.2 การพัฒนาครู หมายถึง การส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างทัศนคติที่ดีต่อตนเองและโรงเรียน เปิดโอกาสให้ได้รับการฝึกอบรมกิจกรรมพัฒนาครู โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีแนวทางในดำเนินงานและประเมินผลการพัฒนาครูที่ชัดเจน

1.3 วัฒนธรรมองค์การ หมายถึง แบบแผนของครูในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติร่วมกัน เกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะโรงเรียน มีการบ่มเพาะอันเกิดจากพฤติกรรมขององค์การเป็นเวลานาน โดยมีการเชื่อมโยงระหว่างค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการกำหนดการอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียน ประกอบด้วย วัฒนธรรมแบบเครือข่าย วัฒนธรรมแบบราชการ วัฒนธรรมแบบปรับตัว และวัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ

1.4 การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการเสนอความคิดและกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริมความเข้มแข็งภายในชุมชน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น การสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการและการประเมินผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในชุมชน

1.5 การทำงานเป็นทีมของครู หมายถึง การมีเป้าหมายร่วมกัน การติดต่อสื่อสารและประสานงานระหว่างครูด้วยกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีสิทธิในการตัดสินใจ และการได้ผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อช่วยให้การทำงานของครูและผู้บริหารในโรงเรียนนั้นสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดีและมีประสิทธิภาพ

1.6 เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำสิ่งอำนวยความสะดวกมาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน โดยครอบคลุมงานด้านการเรียนการสอน เป็นการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาทางไกล สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน งานในห้องสมุดและห้องปฏิบัติการ

1.7 กระบวนการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

1.8 ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งของโรงเรียน โดยมีลักษณะเหตุการณ์ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การก่อเหตุระเบิด การยิงปะทะกัน การเผาโรงเรียนและสถานที่สาธารณะ เป็นต้น มีส่วนในการสนับสนุนหรือยับยั้งการปฏิบัติงานของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นต่อผู้เรียน

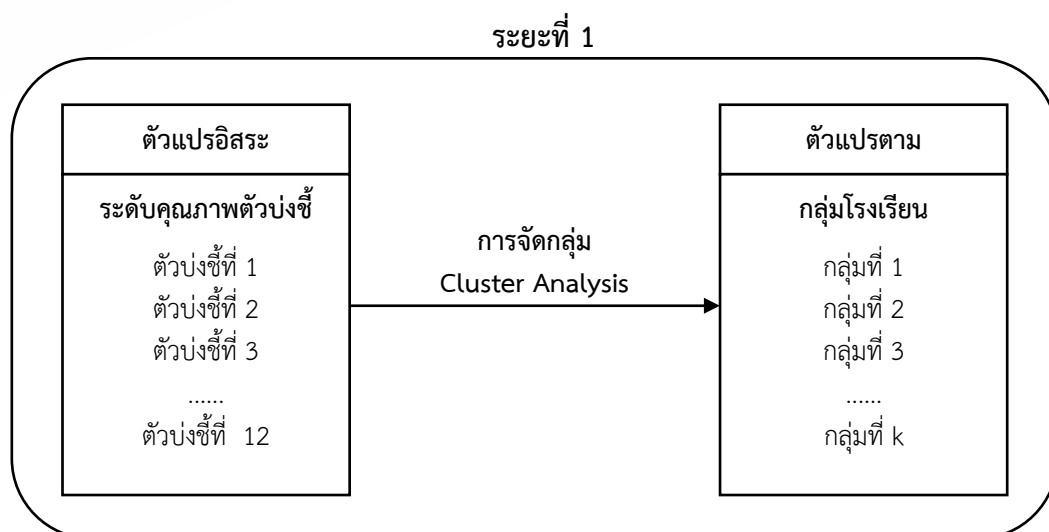
2. ผลการประเมินภายนอก รอบ 3 หมายถึง ผลสรุปจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก สมศ. ซึ่งผลการประเมินมี 2 ประเภท ได้แก่ ได้รับการรับรองมาตรฐาน และไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

3. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคุณภาพที่พึงประสงค์และต้องการให้เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนทุกแห่งเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการประกันคุณภาพทางการศึกษา

4. โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

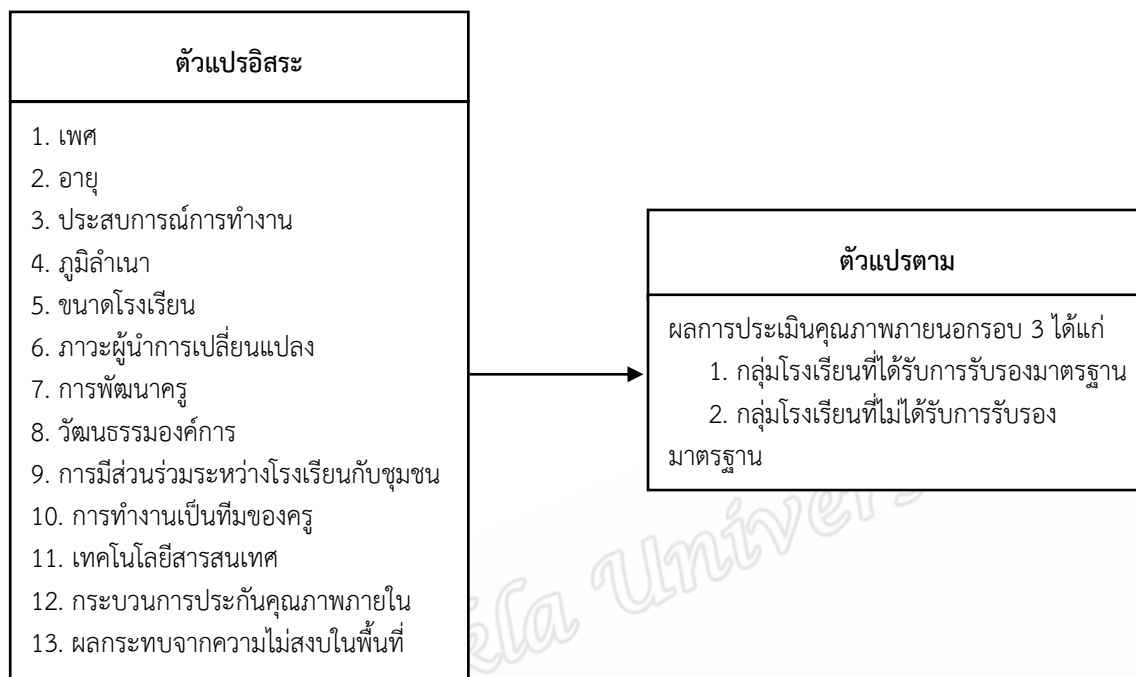
กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งเป็น 2 ผลการวิจัยแยกตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังแผนภาพประกอบที่ 1 และ 2

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์จัดกลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ระยะที่ 2

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) ปัจจัยทางการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)
- 3) การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)
- 4) การวิเคราะห์การจัดกลุ่ม
- 5) การวิเคราะห์การจำแนก
- 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 บริบทการบริหารการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การบริหารจัดการโรงเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะว่าเป็นการบริหารจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่ที่มีความหลากหลายและความแตกต่างในด้านศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตในสังคม ซึ่งใช้วิธีการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน รวมไปถึงด้านการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารงานในภาวะที่มีความเสี่ยงของเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่และความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมต่อบุคคลในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน จึงเป็นบทบาทหลักของผู้บริหารที่ต้องมีความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดไป (ทิฆัมพร สมพงษ์ และคณะ, 2559)

1.2 สภาพปัญหาในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างไปจากการจัดการศึกษาในภาคอื่น ๆ ของไทยอย่างสิ้นเชิง คือ ในเรื่องของความแตกต่างของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ศาสนาที่นับถือ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ความเชื่อ และในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวยังคงมีสภาพปัญหาของความไม่สงบในพื้นที่ที่ยังเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นสภาพปัญหาที่ยากลำบากในการแก้ไข เนื่องจากมีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง นำไปสู่นโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามแนวพหุวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแบ่งประเด็นของปัญหาได้ดังต่อไปนี้

(ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงค์ และศศิธร สุวรรณมณี, 2545; นวรัตน์ รามสูต และบัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2549; พลเดช ปิ่นประทีป, 2550; อำนาจ วิทยานูวัตติ และคณะ, 2553; สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

1.2.1 ด้านนโยบายและการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดการศึกษา สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาด้านนโยบาย เกิดจากรัฐใช้นโยบายการศึกษาพร้อมกับนโยบายพัฒนาทางวัฒนธรรมทำให้มีปัญหาคารต่อต้านระบบการศึกษาของรัฐจากคนส่วนใหญ่ในท้องถิ่น เนื่องจากคนในท้องถิ่นยังไม่มีควมเข้าใจกับนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้ผู้ปกครองหันไปสนับสนุนให้บุตรหลานได้เรียนตามระบบการศึกษาวัฒนธรรมของพื้นที่ที่มีอยู่หลากหลาย เช่น โรงเรียนตาดีกา และโรงเรียนปอเนาะ

1.2.2 ด้านคุณภาพการศึกษา ปัญหาการจัดการศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีแนวโน้มตกต่ำลง โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละปีมีผลประเมินต่ำกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทยมาโดยตลอด ซึ่งผลการทดสอบแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) พบว่าโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 90) จะอยู่ในอันดับท้ายสุด อีกทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้รับการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานอยู่มากจึงถือว่าด้านคุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาหลักที่ต้องเร่งรีบในการแก้ปัญหา

1.2.3 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ การขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัญหาคุณภาพของครูผู้สอน ปัญหาการย้ายออกของครูเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีการก่อเหตุลอบทำร้ายครูในพื้นที่ ทำให้ทางโรงเรียนมีครูที่สอนไม่ตรงวุฒิและครูอัตราจ้างเป็นจำนวนมาก ซึ่งครูอัตราจ้างดังกล่าวขาดประสบการณ์ในวิชาชีพครูทำให้ไม่มีทักษะการสอนและการผลิตสื่อนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน และทำให้ความต้องการครูในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอไปด้วยส่งผลต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก

1.2.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัญหาสำคัญที่ยังพบทั่วไปคือความหลากหลายของโรงเรียนสอนศาสนา ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนา รวมถึงสถาบันศึกษาปอเนาะศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่แม้จะมีการสอนศาสนาอิสลาม แต่ก็ยังมีความหลากหลายในด้านคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้อันหลักสูตรทำให้เกิดช่องว่างระหว่างโรงเรียนที่สอนศาสนาด้วยกัน เด็กจำนวนมากจบในโรงเรียนสอนศาสนาแห่งหนึ่ง แต่ไม่สามารถเทียบวุฒิผลสัมฤทธิ์กับอีกโรงเรียนได้ ทำให้ต้องเรียนซ้ำ ถึงแม้จะมีความพยายามในการปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาให้เป็นหลักสูตรกลางก็ยังคงเป็นปัญหาในเรื่องของช่องว่างของการถ่ายโอนหลักสูตรอิสลามศึกษาสู่การนำไปใช้ในโรงเรียนและการจัดระบบเวลาเรียนที่พอเพียง

1.2.5 ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนปัญหาจากการให้บริการทางการศึกษาอย่างไม่ทั่วถึง ขาดเอกภาพ และภาวะผู้นำในการบริหารจัดการศึกษา และการประสานในแนวราบระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่สามารถระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.2.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน มีปัญหาในเรื่องของความอ่อนแอในความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยมีผลมาจากปัญหาความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ ทำให้โรงเรียนไม่ได้เข้าไปในชุมชนของนักเรียน ส่งผลให้จำนวนผู้เรียนลดลงอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ลดลงด้วย

2. ปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

การทำงานในองค์การประเภทใดก็ตาม ผู้บริหารเป็นบุคคลที่ถูกคาดหวังให้ทำในสิ่งที่สมควรทำ นั่นก็คือการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ แต่งานจะเกิดประสิทธิผลได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ และปัจจัยดังกล่าวอาจเกิดจากตัวองค์การ พฤติกรรมการบริหาร หรือคน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานในองค์การ ดังนั้นการพัฒนาองค์การให้เกิดประสิทธิผลต้องพัฒนาที่องค์ประกอบที่สำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคน องค์การ และพฤติกรรมการบริหาร

Likert (1967) ได้ทำการค้นคว้าวิจัย พบว่าองค์การที่ประสบความสำเร็จไม่ว่าจะมีขนาดใดก็ตามขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ต่อกัน และระบบการใช้อิทธิพลที่มีประสิทธิภาพได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการผลิตของแต่ละระบบกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับพนักงานให้มีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหารในการใช้ปัจจัยการบริหารได้เหมาะสมเพียงใด ซึ่งปัจจัยการบริหารดังกล่าว ได้แก่

1. ภาวะผู้นำ
2. สภาพของแรงจูงใจ
3. กระบวนการติดต่อสื่อสาร
4. กระบวนการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลที่มีต่อกันและกัน
5. สภาพของกระบวนการตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการ
6. สภาพการกำหนดเป้าหมายหรือสั่งการ
7. กระบวนการควบคุมการปฏิบัติงาน
8. ลักษณะการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม

Steers (1977) ได้เสนอปัจจัยการบริหารไว้ 4 ประการ คือ 1) ลักษณะขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างขององค์การ และบทบาทของเทคโนโลยี 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ และสภาพแวดล้อมภายในองค์การ 3) ลักษณะของบุคลากร ประกอบด้วย ความผูกพันต่อองค์การ และการปฏิบัติงาน 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย การจัดและการใช้ทรัพยากร สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน กระบวนการติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ การปรับตัวขององค์การและการริเริ่มสิ่งใหม่

จากการที่ได้ศึกษาบทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของ
นักวิชาการต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาให้มี
คุณภาพ ได้แก่ ภาวะผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วม วัฒนธรรมองค์การ การทำงาน
เป็นทีม เทคโนโลยี โครงสร้างองค์การ ทรัพยากรการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม ลักษณะบุคลากร
การกำหนดเป้าหมาย การพัฒนาครู การบริหารจัดการ งบประมาณ และการตัดสินใจ เป็นต้น
ดังตาราง 1

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์จากบทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการบริหาร

ตัวแปรที่ศึกษา	ชื่อผู้ทำการวิจัย														
	1. บุญเกิด เมืองแสน, (2550)	2. กฤษฎธรรม ทัพันธ์, (2553)	3. ขวัญนภา อินปอง และคณะ, (2553)	4. กฤษฎา กวีชุม และคณะ, (2554)	5. ศิราภรณ์ ชวยบำรุง และคณะ, (2554)	6. วาสุณี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ, (2554)	7. อริยา คงเพ็ชรภาค, (2554)	8. สิทธิกร อ้วนศิริ และคณะ, (2555)	9. อัคราภรณ์ มาตรา, (2555)	10. คำเตียง กำแพง, (2556)	11. อติราภรณ์ วรรณรัตน์, (2556)	12. อุณหยา ผาผง, (2556)	13. ธนกร อึ้งจักร, (2557)	14. ปวีณา เขียวทอง และคณะ, (2557)	15. เปี่ยมสุข พงศ์กาวิ, (2558)
1. เพศ			✓*												
2. อายุ															✓*
3. ขนาดโรงเรียน			✓*												
4. ประสบการณ์ทำงาน			✓*												✓*
1. ปัจจัยด้านบรรยากาศในโรงเรียน	✓*								✓*	✓*					
2. ปัจจัยด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา	✓*			✓*		✓*	✓*								
3. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน	✓*					✓*		✓*	✓*	✓*		✓*	✓*	✓*	
4. ปัจจัยด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	✓*														
5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						✓*		✓*	✓*	✓*	✓*		✓*		
6. ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		✓*													
7. ปัจจัยด้านแรงจูงใจ				✓*			✓*		✓*	✓*	✓*	✓*	✓*		

ตัวแปรที่ศึกษา	ชื่อผู้ทำการวิจัย														
	1. บุญเกิด เมืองแสน, (2550)	2. กฤษฎธรรม ภาพันธุ์, (2553)	3. ขวัญนภา อินปอง และคณะ, (2553)	4. กฤษฎา กวีชุม และคณะ, (2554)	5. ศิราภรณ์ ช่วยบำรุง และคณะ, (2554)	6. วาสุณี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ, (2554)	7. อริยา คงเพ็ชรภาค, (2554)	8. สิทธิกร อ้วนศิริ และคณะ, (2555)	9. อัคราภรณ์ มาตรา, (2555)	10. คำเตียง กำแกลียง, (2556)	11. อติราภรณ์ วรรณรัตน์, (2556)	12. อุบลญา ผาผิง, (2556)	13. ธนกร อึ้งจักร, (2557)	14. ปวีณา เทียวทอง และคณะ, (2557)	15. เปี่ยมสุข พงศ์ภาวี, (2558)
8. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร				✓*			✓*					✓*			
9. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร				✓*			✓*						✓*	✓*	
10. ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม				✓*	✓*	✓*			✓*			✓*		✓*	
11. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร		✓*		✓*								✓*			
12. ปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากร				✓*								✓*			
13. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมองค์กร	✓*		✓*	✓*				✓*							
14. ปัจจัยด้านด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน				✓*											
15. ปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา					✓*			✓*						✓*	
16. ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร					✓*										
17. ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน					✓*										
18. ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน								✓*					✓*		
19. ปัจจัยด้านความมีประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา											✓*				

*** หมายเหตุ

✓* เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องและผู้วิจัยสนใจศึกษา เนื่องจากพบว่า ตัวแปรนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

* เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้อง แต่พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงไม่สนใจนำมาศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ผลการสังเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการผ่านประเมินภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยเลือกปัจจัยที่มีความถี่สูง มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติและปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ปัจจัยทางการบริหารที่จำนวน 13 ปัจจัย ได้แก่ การพัฒนาครู วัฒนธรรมองค์การ การทำงานเป็นทีมของครู เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าทั้ง 5 ปัจจัยเป็นปัจจัยที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีค่าความถี่สูง ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รวมภาวะผู้นำ แรงจูงใจ และการติดต่อสื่อสารให้เป็นปัจจัยเดียว โดยใช้เป็นปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากงานวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (เทวา ตั้งวานิชกพงษ์, 2555) ส่วนปัจจัยการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กระบวนการประกันคุณภาพภายใน ผลกระทบความไม่สงบในพื้นที่ ขนาดโรงเรียน และปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และภูมิลาเนา เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและคาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดของปัจจัยตามลำดับดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
2. การพัฒนาครู
3. วัฒนธรรมองค์การ
4. การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. การทำงานเป็นทีมของครู
6. เทคโนโลยีสารสนเทศ
7. กระบวนการประกันคุณภาพภายใน
8. ผลกระทบความไม่สงบในพื้นที่
9. ขนาดโรงเรียน

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้นำและผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ โดยภาพรวมภาวะผู้นำได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะพฤติกรรม กระบวนการ และความสามารถในการใช้อิทธิพลที่เหนือกว่าให้เกิดขึ้นระหว่างผู้นำกับผู้ตาม โดยสามารถสร้างแรงบันดาลใจ โน้มน้าว ให้เกิดการยอมรับและศรัทธา พร้อมทั้งจะอุทิศตนและใช้ความพยายามในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์ และยังช่วยเพิ่มพลังอำนาจของผู้อื่นในการชักจูงหรือชี้นำให้บุคคล

หรือองค์การผลักดันไปในทิศทางที่ดีขึ้นตามที่มอบหมายไว้ (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556; ภารดี อนันต์ นาวี, 2551; ศิริพงษ์ เศษภายน, 2551; พัชรี ชมพุกำ, 2552)

1.1 ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือ การกระตุ้นใจผู้ตามให้กระทำมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง (Bass, 1985) มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผล และใช้ความพยายามเพื่อยกระดับความต้องการของผู้ตามให้เป็นลำดับขั้นของความต้องการที่สูงขึ้นตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ สอดคล้องกับ Lunenburg and Ornstein (2000) ที่กล่าวว่าเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่กระตุ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้กระทำมากกว่าที่ได้ตั้งความคาดหวังไว้ และ Dessler (1998) มีความเห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการใช้อิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องทัศนคติ และข้อสมมติฐานของสมาชิกขององค์การ และต่อการสร้างความผูกพันสำหรับพันธกิจ วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ขององค์การ และยังมีนักวิชาการของไทยได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมายใกล้เคียงกันไว้ว่า เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้สูงไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจและการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้ตามให้มีศักยภาพมากขึ้น ทำให้ผู้ตามเกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ขององค์การ จูงใจให้ผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ขององค์การ โดยผู้นำใช้แรงขับหรือทักษะทางการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้นำแสดงคุณลักษณะที่เป็นตัวแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติแก่ผู้ตาม ตลอดจนการให้อำนาจและคอยช่วยเหลือแก่ผู้ตาม (อภิขยา มีเพียร, 2552; สุขามนตร์ แยมเจริญกิจ, 2553; ชลธิชา อนันต์นาวี, 2554)

1.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้มีนักวิชาการได้ให้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (วิโรจน์ สารัตนะ, 2548) ไว้ดังนี้

- 1.2.1 ผู้นำและผู้ตาม (Leaders Followers) เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน โดยผู้นำสามารถแสดงบทบาทได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี และผู้นำที่ดีจะต้องพัฒนาทักษะภาวะผู้นำให้ผู้ตาม
- 1.2.2 การมีอิทธิพล (Influence) เป็นกระบวนการของผู้นำในการถ่ายทอดความคิดให้แก่ผู้ตาม โดยมีแรงจูงใจในการนำความคิดนั้นไปสู่การปฏิบัติ
- 1.2.3 วัตถุประสงค์ (Organization Objectives) เป็นเป้าหมายที่มีความท้าทายและนำไปสู่การปฏิบัติที่ได้ผล
- 1.2.4 การเปลี่ยนแปลง (Change) เป็นการเปลี่ยนแปลงในแนวทางการพัฒนาและก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1.2.5 คน (People) เป็นสิ่งที่ผู้นำจะต้องเกี่ยวพันในการทำงาน ผู้นำจึงต้องแสดงภาวะผู้นำและช่วยเหลือคนเหล่านั้นให้ประสบผลสำเร็จ

1.3 คุณลักษณะของผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

คุณลักษณะทั่วไปของผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (เทวา ตั้งวานิชพงษ์, 2555) เป็นดังนี้

- 1.3.1 เป็นผู้นำที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กรที่ตนรับผิดชอบไปสู่เป้าหมายที่ดีกว่าเดิม
- 1.3.2 เป็นผู้นำที่กล้าเสี่ยงแต่มีความสุข และมีจุดยืนของตัวเอง กล้าเผชิญกับความจริง
- 1.3.3 เป็นผู้นำที่มีความเชื่อมั่นในผู้อื่น จึงไม่ใช่คนเผด็จการ ทำงานโดยมอบอำนาจให้ผู้อื่นนำ โดยเชื่อมั่นว่าผู้อื่นมีอำนาจและสามารถทำให้สำเร็จได้
- 1.3.4 เป็นผู้นำที่ใช้คุณค่าที่มีอยู่เป็นแรงผลักดันและชี้แนะให้ผู้ตามตระหนักถึงคุณค่าของเป้าหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่มีคุณค่า
- 1.3.5 เป็นผู้นำที่เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจะนึกถึงสิ่งที่ตนเองเคยทำผิดพลาดในฐานะให้เป็นบทเรียนและพยายามเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง
- 1.3.6 เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการเผชิญกับความสลับซับซ้อน และความไม่แน่นอนของการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีความสามารถในการเผชิญปัญหาที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
- 1.3.7 เป็นผู้นำที่มองการณ์ไกล มีความสามารถในการคาดการณ์โอกาสและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ทำให้เกิดความหวังและความพยายามของทีมงานในการปฏิบัติให้เป็นจริงได้

1.4 แนวคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎีของ Bass and Avolio (1990) นั้นมี 4 องค์ประกอบ หรือที่เรียกว่า “4 Is” คือ

- 1.4.1 การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Idealized Influence: II) หมายถึง การที่ผู้นำประพฤติตัวเป็นแบบอย่างสำหรับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นที่ยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตามความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤต เป็นที่ไว้วางใจได้ว่าจะทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีศีลธรรมและจริยธรรมสูง หลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติเพื่อให้เกิดประโยชน์ของกลุ่ม ผู้นำต้องแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาด ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแน่วแน่ในอุดมการณ์ ทำให้ผู้ตามรู้สึกเป็นพวกเดียวกับผู้นำ โดยอาศัยจุดประสงค์ร่วมกัน สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียว เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ผู้ตามจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้นำ

1.4.2 การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation: IM) หมายถึง การที่ผู้นำประพฤติในทางให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจภายใน ผู้นำกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม มีการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นโดยการสร้างเจตคติที่ดี ผู้นำจะทำให้ผู้ตาม สัมผัสกับความคาดหวังที่งดงาม สร้างและสื่อความหวังที่ผู้นำต้องการอย่างชัดเจน ผู้นำจะแสดงการ อุทิศตัวหรือความผูกพันต่อเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้นำจะแสดงความเชื่อมั่น และแสดงให้เห็น ถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามมองข้ามผลประโยชน์ ของตนเพื่อวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร ช่วยให้ผู้ตามพัฒนาความผูกพันของตนเองต่อเป้าหมาย ระยะยาว หลายครั้งพบว่า การสร้างแรงบันดาลใจนี้เกิดขึ้นผ่านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าคุณค่าและกระตุ้นให้สามารถจัดการกับปัญหาที่เผชิญได้

1.4.3 การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation: IS) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้นำกระตุ้นให้ผู้ตามตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้ผู้ตามมีความ ต้องการหาแนวทางใหม่ ๆ มาแก้ปัญหาในองค์กร เพื่อหาแนวทางใหม่ที่ดีกว่าเดิม มีการจูงใจและ สนับสนุนความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ในการพิจารณาปัญหาและการหาคำตอบของปัญหา มีการให้กำลังใจผู้ ตามให้พยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ ๆ กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น ผู้นำทำให้ผู้ตามรู้สึกว่ามี ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทาย และเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาาร่วมกัน มีความเชื่อมั่นว่าปัญหาทุก อย่างต้องมีวิธีแก้ไข แม้บางปัญหาจะมีอุปสรรคมากมาย ผู้นำต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถเอาชนะ อุปสรรคทุกอย่างได้จากความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาของผู้ตามทุกคน การกระตุ้นทางปัญญา เป็นส่วนที่สำคัญของการพัฒนาความสามารถของผู้ตามในการที่จะตระหนัก เข้าใจ และแก้ปัญหาด้วย ตนเอง

1.4.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration: IC) หมายถึง ผู้นำจะมีความสัมพันธ์กับบุคคลในฐานะเป็นผู้ให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นพิเศษเป็น รายบุคคล และทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ ผู้นำจะเป็นที่ปรึกษา (Advisor) ของผู้ตาม เพื่อความสัมพันธ์และความเติบโตของแต่ละคน ผู้นำจะพัฒนาศักยภาพของผู้ตามให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ผู้นำจะให้โอกาสผู้ตามได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตามความต้องการ ช่วยให้ผู้ตามก้าวหน้าในการทำงานที่ รับผิดชอบอยู่โดยผู้ตามไม่รู้สึกว่ากำลังถูกตรวจสอบจากผู้นำ ผู้นำแสดงให้เห็นว่าเข้าใจและยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นการส่วนตัวใส่ใจต่อความกังวลของผู้ตาม

1.5 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์หรือ ส่งผลต่อการประกันคุณภาพศึกษา รวมทั้งประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

นันทนา บุรีจันทร์ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมี ความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่

เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน มี 4 ปัจจัย คือ การคืนอำนาจให้แก่ครู ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม มนุษยสัมพันธ์ และการพัฒนาวิชาชีพครู

ฉวีวรรณ จันทร์เม่ง (2552) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างบารมีอย่างมีอุดมการณ์ ส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียน

สุพรรณ ก้อนคำ (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการศึกษาในระดับค่อนข้างสูง

ธนิต ทองอาจ (2553) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างบารมี ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน และองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นในการบริหารจัดการที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่กระตุ้นความพยายามของครูให้สูงขึ้นกว่าเดิม ทำให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพ พัฒนาความสามารถของครูให้มีศักยภาพมากขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียนแสดงบทบาทให้ครูรู้สึกไว้วางใจ ตระหนักในหน้าที่การงาน มีความจงรักภักดี และเป็นแรงบันดาลใจให้ครูอยากปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ประโยชน์ขององค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

2. การพัฒนาครู

การพัฒนาครูเป็นกระบวนการของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูเกิดทักษะในการทำงาน หรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงในการปฏิบัติงานของครูหรือองค์กร

2.1 ความหมายการพัฒนาครู

มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอความหมายการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นกระบวนการที่สร้างเสริมเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะประสบการณ์ขีดความสามารถในการทำงานให้ครูมีคุณภาพที่ดีขึ้น และมีผลสะท้อนทำให้หน่วยงานหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยครูได้รับการพัฒนามากเท่าไร องค์กรจะได้รับประโยชน์จากตัวครูมากขึ้นเท่านั้น (ปราชญา กล้าผจญ, 2550; สิริลักษณ์

ทองลิ่ม, 2553; มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555)

2.2 ความสำคัญของการพัฒนาครู

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2555) ได้สรุปความสำคัญของการพัฒนาครูไว้ดังนี้

ความสำคัญของการพัฒนาครูที่มีต่อองค์การเป็นดังนี้

- (1) ทำให้องค์การสามารถจัดหาทรัพยากรมนุษย์ตามท้องที่องค์การต้องการ
- (2) ทำให้การใช้ทรัพยากรมนุษย์ขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) ทำให้องค์การสามารถรักษาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การได้
- (4) ทำให้องค์การสามารถจัดบรรยากาศให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานให้กับองค์การได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ
- (5) ทำให้องค์การสามารถเตรียมการพัฒนากำลังคนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศโดยประเทศก้าวไปสู่ความเป็นประเทศพัฒนา
- (6) ทำให้องค์การสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการจ้างพนักงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- (7) ทำให้องค์การสามารถแก้ปัญหาการลาออกของครูได้
- (8) องค์การได้รับประโยชน์โดยสามารถลดอัตราการเข้าออกจากงานและอัตราการขาดงาน

ความสำคัญของการพัฒนาครูที่มีต่อครูในองค์การเป็นดังนี้

- (1) ทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
- (2) ทำให้ครูเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน
- (3) ครูมีการยกระดับขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน
- (4) ครูมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การ ต่อผู้บริหารองค์การและต่อผู้บังคับบัญชาของตน
- (5) ครูมีสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่และทำให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น
- (6) เป็นการเพิ่มคุณค่าของตัวครูภายหลังจากได้รับการพัฒนา
- (7) ทำให้ครูมีโอกาสปรับปรุงการปฏิบัติงานของครู
- (8) เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาครู
- (9) ช่วยให้ครูขององค์การเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานระเบียบข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ขององค์การดีขึ้น
- (10) ทำให้ครูมีโอกาสแสดงความรู้และความสามารถหลังจากได้ผ่านโครงการฝึกอบรมและพัฒนาครูแล้ว
- (11) การพัฒนาครูโดยเฉพาะการจัดทำโครงการฝึกอบรมและพัฒนาครูเป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่าครูขององค์การมีความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารองค์การเห็นความสำคัญในตัวครู

ประวิต เอราวรรณ์ (2548) กล่าวว่า การพัฒนางานครูเป็นวิชาชีพไม่ใช่สูตรสำเร็จที่หยุดนิ่งตายตัว ต้องมีการเคลื่อนไหว ปรับเปลี่ยน ให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ เทคโนโลยีค่านิยม และวัฒนธรรมทางสังคมให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.3 หลักการพัฒนาครู

การพัฒนาครูมีหลักการที่จะมุ่งเน้นในเรื่องของตัวบุคคล ความครอบคลุม ความต่อเนื่อง และการขจัดความด้วย โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงการหลักการพัฒนาได้ดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2553) ได้กล่าวว่า การพัฒนาครูหรือการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.3.1. การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นการพัฒนาตนของครู หมายความว่า ใน การพัฒนาครูนั้นจะต้องเน้นไปที่การพัฒนาตนของครูแต่ละคนเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้ครูแต่ละคนได้ พัฒนาศักยภาพของตนให้เจริญเต็มที่ เมื่อครูมีความเจริญงอกงาม มีความสมบูรณ์อย่างเพียงพอแล้ว ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะร่วมด้วยช่วยกันพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า สามารถดำเนินงานบรรลุ เป้าหมายที่กำหนด

2.3.2 การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นความครอบคลุมทุกด้าน หมายความว่า จะต้องพัฒนาครูให้เกิดความรู้ความชำนาญทุก ๆ ด้าน เช่น มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการสอนใหม่ ๆ สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจ กฎระเบียบของทาง ราชการที่ประกาศใช้ใหม่ มีความรอบรู้ตามสถานการณ์ รวมทั้งความรู้เท่าทันกับสิ่งที่เกิดขึ้นหรือ เปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน เป็นต้น

2.3.3 การพัฒนาครูต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หมายความว่า ไม่ว่า บุคคลที่เป็นครูนั้นจะมีคุณวุฒิมากน้อยเพียงใด สอนในระดับใด จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เพราะความเจริญก้าวหน้าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ บุคคลอื่นจะให้ ความเคารพยกย่องในความรู้ความชำนาญของบุคคลที่มีคุณค่าและควรให้การสนับสนุนเพื่อปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญต่อไป

2.3.4 การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นการขจัดความหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นกับผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยทั่วไป เช่น ความบกพร่องทางด้านคุณธรรม ศีลธรรม ความเฉื่อย ชาในการทำงาน ความไม่กระตือรือร้นก้าวหน้าในวิชาชีพและการขาดเทคนิควิธีการสอนที่มี ประสิทธิภาพ เป็นต้น

2.3.5 การพัฒนาครูต้องมุ่งส่งเสริมความมั่นคงถาวรและความ เจริญก้าวหน้าให้แก่ครูหมายความว่า การจัดกิจกรรมใด ๆ เพื่อการพัฒนาครูนั้น นอกจากจะได้ กระทำให้ครอบคลุมตามหลักการดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะต้องกระทำเพื่อให้ครูเกิดความเจริญก้าวหน้า ในวิชาชีพ มีความมั่นคงต่อวิชาชีพ และเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจต่องานวิชาชีพของตนอยู่เสมอ

2.4 กระบวนการพัฒนาครู

การพัฒนาครูจำเป็นต้องมีแบบแผน มีขั้นตอนเป็นระบบแตกต่างกันตามแนวทางและวิธีการพัฒนา ได้มีนักวิชาการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาครูไว้ดังต่อไปนี้

Desimone (2002) ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามรูปแบบ ADDIE MODEL มี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.4.1 การวิเคราะห์ความต้องการขององค์การในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Assessment of Human Resource Development Needs: A) เป็นการพิจารณาความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ เนื่องจากในปัจจุบันองค์การต้องเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและมีความได้เปรียบในการแข่งขันและหากองค์การใดมีสินค้าและบริการที่มีคุณภาพรวมทั้งมีบุคลากรที่มีคุณภาพย่อมทำให้ลูกค้ามีความประทับใจ ดังนั้นการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การเป็นความต้องการที่เพิ่มระดับความสามารถ ทักษะ ความชำนาญของทรัพยากรมนุษย์และปริมาณกำลังคนที่หน่วยงานจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการปฏิบัติงานและกิจกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การต้องการในการวิเคราะห์ความต้องการขององค์การในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องคำนึงถึงความต้องการขององค์การ โดยการวิเคราะห์ 3 เรื่อง คือ

(1) การวิเคราะห์ภาพรวมที่องค์การต้องการให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อจะได้ทราบว่าครูในทางประเภทใดขององค์การ ควรจัดให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการฝึกอบรม การศึกษา หรือการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ

(2) การวิเคราะห์งาน เป็นการตรวจสอบในรายละเอียดของงานจากการวิเคราะห์งาน ซึ่งหากมีการวิเคราะห์เนื้อหาของตำแหน่งงานต่าง ๆ ให้ชัดเจนย่อมมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารทราบความต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับครูได้เป็นอย่างดี

(3) การวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติงานของครู โดยวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติงานของครูรายบุคคล ซึ่งเป็นการพิจารณาและตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าครูคนใดควรได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มเติมความรู้และทักษะในด้านใดบ้าง ซึ่งจะช่วยให้ผลการปฏิบัติงานของครูมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

2.4.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Defining the Objective of the Human Resource Development: D) โดยผู้บริหารทรัพยากรมนุษย์ กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อจะได้จัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล

2.4.3 กำหนดวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Defining Career Development Activity: D) โดยการคัดเลือกและกำหนดวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับองค์การ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการเลือกพัฒนาบุคลากรโดยวิธีใดนั้นจะเกี่ยวข้องกับจำนวนครู ที่สมควรเข้ารับการพัฒนาและงบประมาณดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่องค์การจะต้องจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมในโอกาสต่อไปด้วย

2.4.4 การดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Implementation of Human Resource Development Program: A) เป็นขั้นที่เริ่มดำเนินการตามกิจกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น จัดส่งครูเพื่อรับการศึกษาเพิ่มเติม หรือจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ฯลฯ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จัดขึ้นเกิดประโยชน์และมีคุณภาพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และวิทยาผู้บรรยายตามหลักสูตรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจปรัชญาขององค์การโดยมีความเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับกลุ่มครูเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี

2.4.5 การประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Evaluating Human Resource Development Program: E) เป็นการประเมินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขั้นตอนที่ 1 - 4 การประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยผู้ประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหารองค์การ ทั้งนี้การประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อาจจะเกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ คุณภาพของผลงานภายหลังที่ครูได้กลับมาปฏิบัติงานตามปกติพนักงานได้รับคำชมเชยเกี่ยวกับการให้บริการกับลูกค้า

สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการส่งเสริม ปรับปรุงศักยภาพของครูให้มีความสามารถ มีการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างทัศนคติที่ดีต่อตนเองและโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูได้รับการฝึกอบรมกิจกรรมพัฒนาหน้าที่การงานของตนเอง โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีแนวทางในการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ

3. วัฒนธรรมองค์การ

3.1 ความหมายของวัฒนธรรมองค์การ

องค์การที่มีวัฒนธรรมเป็นรูปแบบอย่างมีระบบ เป็นแรงผลักดันถึงความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่แสดงออกเกี่ยวกับค่านิยม ปรัชญา ความเชื่อ การคาดหวัง เจตคติ แบบแผนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นตัวกำหนดลักษณะของวัฒนธรรมองค์การที่ดี (Hoy and Miskel, 2008) ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมองค์การ ไว้ดังนี้

วัฒนธรรมองค์การ หมายถึง การกำหนดบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกันที่ใช้ควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์การ (วัลลี พุทโสม, 2550) มีลักษณะเป็นความเชื่อ ความรู้สึก พฤติกรรม และสัญลักษณ์ที่มีอยู่ในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของศิริพงษ์ เสาภายน (2550) และ สุนทร โคตรบรรเทา (2551) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์การ คือ ปรัชญา อุดมการณ์ ความคิด และสมมติฐานต่าง ๆ ที่มีร่วมกันของสมาชิกในองค์การ อย่างเช่น ข้อบังคับทางพฤติกรรมที่สังเกตได้ต่าง ๆ และกฎระเบียบ Greenberg and Baron (2008) ได้ให้ความเห็นว่า วัฒนธรรมองค์การเป็นกรอบการรับรู้ที่ใช้ในการทำงานร่วมกันของสมาชิกในองค์การ โดย

Lunenberg and Omstein (2000) ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า วัฒนธรรมองค์การก็มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะขององค์การ

3.2 ความสำคัญของวัฒนธรรมองค์การ

วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำในโรงเรียน เพราะมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลโดยตรง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่บุคคลแสดงออกถึงพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่มีการปฏิบัติต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Dimmock and Walker (2005) ที่อธิบายวัฒนธรรมองค์การว่าเป็นรูปแบบทางความคิดของบุคคล และกลุ่มที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ วัฒนธรรมองค์การเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้อื่นมองเห็นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยวัฒนธรรมองค์การจะมีความสัมพันธ์กับความคิดในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารในโรงเรียนด้านโครงสร้างต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจให้กับผู้นำ เพื่อการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีในการปฏิบัติงานในองค์การ (Lunenberg and Ornstein, 2000)

วัฒนธรรมองค์การเป็นตัวการที่ช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจถึงลักษณะการทำงาน และการเลือกแนวทางที่ถูกต้องในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานร่วมกัน จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญของวัฒนธรรมโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ การประพฤติปฏิบัติของบุคลากรในโรงเรียน (ยุวดี กังสตาล, 2545) วัฒนธรรมองค์การโดยทั่วไปอาจไม่มีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นั่นคือ สมาชิกในองค์การอาจไม่ได้คิดหรือเชื่อเหมือนกันทั้งหมด องค์การอาจมีวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมย่อยในองค์การได้ วัฒนธรรมหลัก คือ ค่านิยมหลัก ซึ่งมีสมาชิกส่วนใหญ่ขององค์การเชื่อตามนั้น ส่วนวัฒนธรรมย่อย คือ ค่านิยมที่สมาชิกส่วนน้อยในองค์การมีความเชื่อร่วมกัน ซึ่งเกิดจากคนที่มีพื้นฐานการศึกษาหรืออายุ ใกล้เคียงกันหรือมีความสนใจร่วมกัน หรือมีการทำงานหรือมีปฏิสัมพันธ์กันในองค์การทำให้สมาชิกมีความสัมพันธ์มากขึ้น (นฤมล สุนสวัสดิ์, 2549) วัฒนธรรมองค์การมีผลต่อผู้บริหารในการตัดสินใจการดำเนินงานหรือการกำหนดทิศทางหรือวิธีการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยองค์การต่าง ๆ อาจอยู่ภายใต้วัฒนธรรมองค์การนั้นไม่มากนักน้อยในทุกหน้าที่การจัดการ ดังนี้

(1) การวางแผน (Planning) จะให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ขององค์การทั้งภายนอก และภายในหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การในแต่ละฝ่ายอย่างไร ต้องคำนึงถึงค่านิยมหรือวัฒนธรรมองค์การที่ยึดถือมาโดยตลอดเพียงใด

(2) การจัดการองค์การ (Organizing) การแบ่งงาน การจัดสายงานบังคับบัญชาการรวมหรือการกระจายอำนาจ อำนาจหน้าที่หรือความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา สิ่งเหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ

(3) การนำ (Leading) จะใช้รูปแบบผู้นำแบบใดจึงจะเหมาะสมกับองค์การ

(4) การควบคุม (Controlling) การวัดผลงาน การกำหนดมาตรฐานและการแก้ไขปรับปรุง การปฏิบัติงาน

วัฒนธรรมองค์การ (Organization Culture) เป็นคุณค่าร่วมให้สมาชิกทุกคนในองค์การก้าวไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเป้าหมาย ช่วยผลักดันในการนำกลยุทธ์ใหม่ ๆ ไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อองค์การจำเป็นต้องมีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง อาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์การ ฉะนั้นการมีวัฒนธรรมองค์การที่เหมาะสมและเกิดการแบ่งปันกัน จึงสามารถสนับสนุนผลการดำเนินงานขององค์การได้ เพราะเหตุที่วัฒนธรรมองค์การเป็นตัวขับเคลื่อนกลยุทธ์และการตัดสินใจในการดำเนินงานขององค์การ จึงทำให้องค์การเติบโตอย่างยั่งยืน มีผลประกอบการสูง มีชื่อเสียง รวมทั้งเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพขององค์การในระยะยาว (จิระประภา อัครบวร, 2549)

ธ สุนทรายุทธ (2551) ได้อธิบายว่า วัฒนธรรมมีอิทธิพลในการบริหารงานโรงเรียนอย่างน้อย 3 ประการ

- (1) เป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ทำให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งเป็นเทคนิควิธีที่จะปฏิบัติงานในโรงเรียน
- (2) เป็นกฎเกณฑ์หรือเป็นระเบียบของการกระทำหรือการปฏิบัติงานของบุคคล
- (3) ชี้อิทธิพลตามที่กำหนดในเป้าหมาย ซึ่งจะแปลความหมายให้แต่ละคนทำสิ่งใด ๆ ตามนิยมของตน

วัฒนธรรมองค์การจะมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของทุกองค์การเป็นปัจจัยสำคัญของความสงบสุขของสมาชิกองค์การ เป็นพื้นฐานในความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การ แม้ว่าวัฒนธรรมองค์การจะเป็นความเชื่อ ความนิยมที่มีรากงลึกและเปลี่ยนแปลงยาก แต่เชื่อว่าไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ทางที่ดี ผู้บริหารต้องใส่ใจ ติดตาม ประเมินความเหมาะสมของวัฒนธรรมองค์การ เพื่อปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลงในส่วนที่สร้างปัญหาให้กับองค์การและส่งเสริมวัฒนธรรมที่ดี เพื่อเป็นแนวทางสู่ความสำเร็จขององค์การ องค์การจะเจริญรุ่งเรือง มีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างหนึ่ง คือ ความร่วมมือ ความสามัคคี ความพร้อมเพรียงของบุคลากรที่กระตือรือร้นทำงาน ร่วมกัน มีความซื่อสัตย์ วัฒนธรรมองค์การเป็นแรงกระตุ้นสำคัญให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามเป้าหมาย (พิภพ วังเงิน, 2547)

สุนทร โคตรบรรเทา (2551) ได้เสนอว่า วัฒนธรรมองค์การมีผลกระทบต่อกระบวนการบริหาร ทั้งโครงสร้างองค์การ กระบวนการคัดเลือก ระบบการประเมินผล ระบบการควบคุมและระบบการให้รางวัล นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานและประสิทธิผลขององค์การ การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารอาศัยผลลัพธ์ที่ผู้บริหารมีผลสัมฤทธิ์

3.3 รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การ

วัฒนธรรมองค์การเป็นค่านิยมขององค์การที่มีกลยุทธ์และบริบทสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมองค์การ นาทยา เกตุสมบุรณ์ (2549) ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมองค์การพบว่า มี 4 รูปแบบ โดยความแตกต่างของวัฒนธรรมองค์การทั้ง 4 มาจาก 2 มิติ ได้แก่

(1) ระดับของเงื่อนไขภาวะแวดล้อมภายนอกที่ต้องการความยืดหยุ่นหรือความมั่นคงเพียงใด

(2) ระดับของเงื่อนไขด้านกลยุทธ์ที่ต้องการเน้นภายในหรือเน้นภายนอก ซึ่งมีมิติทั้งสองผสมผสานกันเกิดวัฒนธรรมองค์การขึ้น 4 แบบ โดยแต่ละแบบมุ่งเน้นค่านิยมแตกต่างกัน ได้แก่ วัฒนธรรมแบบเครือญาติ วัฒนธรรมแบบปรับตัว วัฒนธรรมแบบราชการ และวัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(2.1) วัฒนธรรมแบบเครือญาติ (Clan Culture) จะให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของพนักงาน ภายในองค์การ เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองให้พร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลง ผู้นำมุ่งเน้นเรื่องความร่วมมือ การให้ความเอาใจใส่เอื้ออาทร ทั้งพนักงานและลูกค้า บรรยากาศภายในองค์การคล้ายอยู่ ในครอบครัวเดียวกันผู้นำจะยึดมั่นในการให้ความเป็นธรรมและการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาอย่างเคร่งครัด

(2.2) วัฒนธรรมแบบปรับตัว (Adaptability Culture) จะเกิดจากการที่ผู้นำเชิงกลยุทธ์มุ่งสร้างค่านิยมใหม่ขององค์การที่เอื้อต่อขีดความสามารถในการตีความ หรือคาดการณ์ภาวะแวดล้อมภายนอกเพื่อให้เกิดพฤติกรรมในองค์การที่สามารถตอบสนองได้ตลอดเวลา

(2.3) วัฒนธรรมแบบราชการ (Bureaucratic Culture) เป็นวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญต่อภาวะแวดล้อมภายใน เพื่อให้เกิดความมั่นคง มุ่งเน้นด้านวิธีการ ความเป็นเหตุผล ความมีระเบียบของการทำงานที่ยึดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดจนขาดความยืดหยุ่น ความสำเร็จขององค์การจึงเกิดจากความรู้ ความสามารถ การบูรณาการและความมีประสิทธิภาพ

(2.4) วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Culture) จะมีลักษณะที่สำคัญ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนของเป้าหมายองค์การ เน้นค่านิยมแบบแข่งขัน แข็งกรุด ความสามารถริเริ่มของบุคคล และพึงพอใจกับการทำงานจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย มีค่านิยมที่มุ่งเอาชนะจึงเป็นเสมือนกาวเชื่อมทุกคนในองค์การเข้าด้วยกัน โดยองค์การหนึ่ง ๆ อาจมีวัฒนธรรมองค์การมากกว่าหนึ่งแบบหรืออาจครบทุกแบบ แต่องค์การที่ประสบความสำเร็จสูง พบว่ามีวัฒนธรรมที่เข้มแข็งเพียงแบบเดียวเท่านั้น

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมองค์การ หมายถึง แบบแผนการปฏิบัติร่วมกันของครูในโรงเรียนที่เกิดจากค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมของบุคคลเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะโรงเรียน ซึ่งช่วยในการกำหนดการอยู่ร่วมกันของครูและผู้บริหารโรงเรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสามัคคี รักใคร่ปรองดองกัน

4. การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

ธวัช เสือทรงศีล (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การดำเนินการทำกิจกรรมกับประชาชน หรือบุคคลที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ซึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมนั้นจะต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด วางแผน ตัดสินใจ ดำเนินการ สนับสนุน ติดตามประเมินผล และ

เปิดโอกาสให้ประชาชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการศึกษา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นด้วยเช่นกัน

วีชานา อับดุลเลาะ (2551) ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด ร่วมกันตัดสินใจปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

เบญจรงค์ แสงสุกวาว (2551) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลาย ๆ คน ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน และประเมินผล เพื่อให้โครงการบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม รับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมกันแก้ปัญหา

ถวิล เกษสุพรรณ (2552) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลาย ๆ คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของการวางแผน การดำเนินงานตามแผนและรวมถึงการประเมินผล เพื่อให้งานหรือภารกิจบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม รับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ รวมถึงร่วมกันแก้ปัญหาด้วยเช่นกัน

ลินดา ชุมภูศรี (2557) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามารวมตัวกัน เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยมีการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ ร่วมกันปฏิบัติ รับผลประโยชน์ร่วมกัน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยต้องตั้งอยู่บนหลักการของความถูกต้อง

4.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการพัฒนาองค์การให้มีความเจริญก้าวหน้าในทิศทางที่ได้กำหนดไว้ โดยมีนักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในแง่ที่จะช่วยให้ประชาชน ยอมรับโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ประชาชนจะมีความรู้สึกรักและผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากยิ่งขึ้น (พงศธร พรหมเทศ, 2550) การดำเนินงานจะราบรื่นและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยโครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชน มีการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาชุมชน และเป็นการช่วยเสริมสร้างทักษะความสามารถให้ประชาชนเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องการแนวคิดของพิชานา เพชรนำชม (2554) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการทำงาน อันจะทำให้เกิดความรู้สึกรักและผูกพันกับงานและองค์การ เป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่พร้อมใจทำร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความรักภักดีต่อองค์การ มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม นั้น นอกจากจะมีความสำคัญในด้านประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันแล้ว ยังสามารถสนองให้เกิดความรักต่อองค์การได้เป็นอย่างดี

4.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของกลุ่มคนในองค์กรการ นั้น มีรูปแบบที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และสถานการณ์ของกิจกรรมที่ต้องการ โดยมี นักวิชาการได้ให้ความหมายที่หลากหลาย ดังนี้

เบญจรงค์ แสงสุกาว (2551) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- (2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- (3) การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ
- (4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือดำเนินการ
- (5) การมีส่วนร่วมในการบริหาร
- (6) การมีส่วนร่วมในการสื่อสาร
- (7) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ถวิล เกษสุพรรณ (2552) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกได้

ดังนี้

(1) การมีส่วนร่วมทางตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องมีการเสนอความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ ปฏิบัติด้วยตัวเองอย่างใดอย่างหนึ่ง

(2) การมีส่วนร่วมทางอ้อม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตัวแทน เช่น กรรมการของกลุ่ม หรือตัวแทนกลุ่มเข้าไปแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติ ตัดสินใจ แทนบุคคลที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

พิชนาถ เพชรนำชม (2554) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 รูปแบบ

ดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ
- (2) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา
- (3) การมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงาน
- (4) การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน

4.4 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งขั้นตอนที่ คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ธวัช เสือทรงศีล (2550) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมว่า สามารถแบ่ง ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ เป็นการริเริ่มที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของชุมชน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนด ความต้องการของชุมชน เช่น การแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การร่วมกันตัดสินใจ

(2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ เป็นขั้นที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมทางการศึกษา เช่น ด้านทุนทรัพย์ ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานหรือโดยการบริหารงาน และการประสานงาน เป็นต้น

(3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการ เป็นการรับผลประโยชน์ด้านจิตใจ ซึ่งมากกว่าผลประโยชน์ที่เป็นสิ่งตอบแทนที่เป็นวัตถุ เช่น การแสดงความชื่นเคย การทักทาย การเยี่ยมเยียน หรือการยกย่องชมเชยด้วยการประกาศคุณงามความดี ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีคุณค่ามากกว่าผลประโยชน์ที่เป็นวัตถุ

(4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้หรือไม่ มากน้อยอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้รับมาทำการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการต่อไป

วิชา นวัตกรรม (2551) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน
- (2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- (3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน
- (4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน
- (5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

ถวิล เกษสุพรรณ (2552) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

- (1) การวางแผนในการทำงาน
- (2) การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้
- (3) การตรวจสอบและประเมินผลหลังจากปฏิบัติงาน
- (4) การนำผลการประเมินไปแก้ไข ปรับปรุง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ณรงค์ ศรีโสภะ (2553) ได้กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมว่า จากการศึกษาลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมนั้น สามารถแบ่งลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

(1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย มีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูล มีส่วนร่วมในการประชุม และมีส่วนร่วมจัดทำแผนอย่างเป็นระบบ

(2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประกอบด้วย มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุน

(3) การมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล ประกอบด้วย มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจากแผน มีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของชุมชน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

วิภา เทียงธรรม, สุนีย์ ละกะปิ่น และอาภาพร เผ่าวัฒนา (2555) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

(1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการที่จะดำเนินการ เช่น การประเมินสภาพปัจจุบันและหาสาเหตุของปัญหา การตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่สามารถเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนา ซึ่งในขั้นตอนนี้ คือ การมีส่วนร่วมในการสืบค้นความต้องการจริง ๆ ของประชาชนในชุมชน และการมีส่วนร่วมในการนำทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ในโครงการ เช่น ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มจิตอาสา หรือกลุ่มหนุ่มสาวในชุมชน รวมทั้งอุปกรณ์ หรือแม้กระทั่งเครื่องมือต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ หรือเครื่องมือทางการแพทย์ต่าง ๆ เป็นต้น

(2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การดำเนินงานตามโครงการและแผนงานที่วางไว้ เป็นการทำให้เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ คือ การมีส่วนร่วมในการกระจายทรัพยากร เช่น การร่วมกำลังแรงงาน ทุนทรัพย์ การแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการประสานงานโดยวิธีการจ้างบุคคลภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ซึ่งจะเข้าปฏิบัติในโครงการหรือให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ หรือแม้กระทั่งการประสานงานในโครงการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในโครงการนี้จึงเป็นการมีส่วนร่วมเข้าไปเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ

(3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ภายในชุมชน ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มรายได้ การใช้อาคารสถานที่ การใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น ทางด้านสังคม ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเป็นของส่วนกลางภายในชุมชน และเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตให้คนภายในชุมชน เช่น โรงเรียน วัด สวนสาธารณะ สนามกีฬา ถนนภายในหมู่บ้าน ระบบน้ำประปา เป็นต้น ส่วนด้านบุคลากร ได้แก่ เกิดอำนาจในการต่อรองกับฝ่ายตรงข้าม เกิดการรับรู้ในศักยภาพของตนว่าอยู่ในระดับใด เกิดการนับถือตนเอง และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน

(4) การมีส่วนร่วมประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อเสีย เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการประเมินความสำเร็จและความล้มเหลวของงานเป็นระยะ ๆ การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลนี้ส่วนใหญ่บทบาทที่กล่าวมาข้างต้นเป็นของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลการใช้งบประมาณที่จัดสรรขึ้นว่านำไปใช้อย่างไรบ้าง การประเมินผลนี้จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงพลังความคิดของประชาชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปได้อย่างไร

ศิริอร กาคำ (2556) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนหลัก ๆ ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา
- (2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน
- (3) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน
- (4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน
- (5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินการปฏิบัติงาน

ลินดา ชุมภูศรี (2557) ได้สรุปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วยดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอาจจะเป็นการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย
- (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยอาจจะเข้าร่วมในการสนับสนุนหรือเข้าร่วมในการบริหาร เป็นต้น
- (3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยอาจจะเป็นวัตถุประสงค์หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ที่มีคุณค่าทางจิตใจก็ได้
- (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยอาจจะเข้าไปติดตาม และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

4.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียนนั้นได้มีการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนในชุมชนนั้นได้รับการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาที่ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานคุณภาพของการจัดการศึกษาในชุมชนในการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก วิชา อับดุลเลาะ (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นการประสานความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นและกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้อย่างส่งเสริมความเข้มแข็งภายในชุมชน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนและสังคมที่เกิดขึ้น การสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ข่าวสารร่วมกัน ร่วมฟังข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษา ร่วมกันประเมินผล และร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในชุมชน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานต่าง ๆ ภายในองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานให้เกิดความเข้มแข็งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยมีการสนับสนุน ช่วยเหลือทั้งในด้านการเสนอความคิดเห็น การกำหนดนโยบาย การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของโรงเรียนในชุมชน

5. การทำงานเป็นทีมของครู

5.1 ความหมายการทำงานเป็นทีม

กลุ่มนักวิชาการได้นิยามความหมายของการทำงานเป็นทีมว่า เป็นทีมงานที่ทำหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้านการบริหารจัดการ การวางแผน การจัดการองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการและการควบคุมงาน การรับผิดชอบงานตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้น โดยจะเริ่ม

ตั้งแต่การวางแผน การจัดตารางทำงาน การควบคุมงาน การตัดสินใจและการร่วมแก้ปัญหาของทีมงานตนเองให้เสร็จสมบูรณ์ (สุเมธ เหล่าโมลาพร, 2544) กลุ่มของบุคคลที่ทำงานร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกผู้ร่วมทีมต่างมีความพอใจในการทำงานส่งผลให้องค์กรเจริญก้าวหน้า (เสนาะ ดีเยาว์, 2546) ทีมมักจะนำมาใช้ในความหมายเดียวกับกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคนมาทำงานร่วมกัน คนจะมีความเกี่ยวข้องกันและรับผิดชอบให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีผู้ให้ความแตกต่างระหว่างกลุ่มกับทีมในเรื่องของผลการปฏิบัติงานไว้ว่า ผลการปฏิบัติงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับสิ่งที่สมาชิกแต่ละคนทำงาน แต่ผลการปฏิบัติงานของทีมขึ้นอยู่กับทั้งสิ่งที่สมาชิกแต่ละคนทำและรวมสิ่งที่ทำร่วมกัน สิ่งที่ทำร่วมกันก็คือ สมาชิกมากกว่า 2 คนขึ้นไปจะต้องทำงานร่วมกันซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการร่วมกันทำงาน และมีส่วนร่วมกันในทีมงาน

5.2 หลักการทำงานเป็นทีม

ทิสนา แคมมณี (2545 อ้างถึงใน ทองทิพภา วิริยะพันธุ์, 2551) ให้หลักการของการทำงานเป็นทีมไว้ดังนี้

- (1) มีเป้าหมายร่วมกัน
- (2) มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- (3) มีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในทีมงาน
- (4) มีความร่วมมือประสานงานเพื่อความสำเร็จของเป้าหมายที่ตั้งไว้
- (5) มีผลประโยชน์และการจัดสรรผลตอบแทนอย่างยุติธรรม
- (6) มีการตัดสินใจร่วมกัน

Orsbum และ Moran (2000 อ้างถึงใน สมศักดิ์ ขาวลาภ, 2544) กล่าวไว้ว่าการทำงานแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ระยะเวลาเริ่มต้น เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารนำหลักการการทำงานเป็นทีมให้สมาชิกได้ศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ระยะเวลาที่สับสน เป็นขั้นตอนที่ทีมงานสร้างเป้าหมายร่วมกัน ในการทำงานเพื่อลดความวิตกกังวลในเรื่องการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวให้เข้ากับบทบาทใหม่ของสมาชิกทีม ที่จะไม่มีการบริหารมาควบคุม การสร้างบทบาทที่ชัดเจนในเรื่องการตัดสินใจดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 ระยะเวลาที่มีผู้นำเป็นศูนย์กลาง เป็นขั้นตอนที่มีการแก้ปัญหาเป็นทีม มีกระบวนการและเครื่องมือในการแก้ปัญหา มีเทคนิคการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ผู้บริหารหรือผู้ประสานงานต้องสร้างความมั่นใจในความสามารถของสมาชิกทีม ความสามารถในการบริหารจัดการซึ่งส่งผลต่อทีมให้ตอบสนองมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ระยะเวลาการสร้างทีมที่เหนียวแน่น เป็นขั้นตอนที่ทีมจะมีความชัดเจน ในการมองปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา และมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การดำเนินการสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง มีการประชุมปรึกษาหารือกันแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 5 ระยะทีมถาวร เป็นขั้นตอนที่เป็นการคงอยู่ของทีมงาน ผู้จัดการเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมให้ออกาสกลุ่มเพื่อจัดการตามวิธีการแก้ปัญหาของทีม ในขั้นตอนนี้จะเป็น ทีมแบบถาวร จัดประชุมสม่ำเสมอ มีกลุ่มหรือทีมหลายแผนก แยกเป็นกลุ่มย่อยที่ดำเนินการแก้ปัญหา เฉพาะในกลุ่มมีสมาชิกมีความสามารถในการชี้แนะทีมตนเองและตัดสินใจแก้ปัญหาได้

5.3 องค์ประกอบของทีมที่มีประสิทธิภาพ

ทิสนา แคมมณี (2545) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

- (1) การมีเป้าหมายร่วมกัน คือ บุคคลที่ร่วมกันทำงานจะต้องมีวัตถุประสงค์ ในการมารวมกลุ่มร่วมกันจะต้องมีการรับรู้และเข้าใจเป้าหมายร่วมกันว่าจะทำอะไรให้เป็นผลสำเร็จ
- (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ บุคคลที่มารวมกันทำงานนั้น จะต้องมึบทบาท หน้าที่การดำเนินงานของกลุ่มในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
- (3) การติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม คือ บุคคลที่มารวมกันทำงานนั้นจะต้องมีการ สื่อ ความหมายต่อกันและกัน เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
- (4) การร่วมมือประสานงานกันในกลุ่ม คือ บุคคลที่มารวมกันทำงานนั้น จะต้องมีการ ประสานงานกัน เพื่อให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่ความสำเร็จ
- (5) การตัดสินใจร่วมกัน คือ บุคคลที่มารวมกันทำงานนั้นจะต้องมีโอกาสร่วมกันที่จะตัดสินใจในงานที่ทำในระดับใดระดับหนึ่ง
- (6) การมีผลประโยชน์ร่วมกัน คือ บุคคลที่มารวมกันทำงานนั้นจะต้องได้รับการ จัดสรรผลประโยชน์ตอบแทนจากผลที่เกิดจากการทำงานร่วมกัน

นำชัย เลวลีย์ (2549) เสนอแนวคิดว่ การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ความกระจ่างชัดในวัตถุประสงค์ และเห็นด้วยกับเป้าหมาย (Clear Objective and agreed goals) สมาชิกทุกคนจะต้องมีความเข้าใจเป้าหมายอย่างเด่นชัด และเต็มใจที่จะผูกพัน เพื่อให้เกิดความสำเร็จ
- (2) การเปิดเผยและการเผชิญหน้ากัน (Openness and confrontation) สมาชิกในทีมมีความสัมพันธ์อย่างเปิดเผย ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา กล้าเผชิญหน้าเพื่อแก้ไขปัญหาการทำงานร่วมกัน
- (3) การสนับสนุนและการจริงใจต่อกัน (Support and trust) สมาชิกในทีมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างงานของตนเองกับของผู้อื่น และพร้อมที่จะรับ และให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจ
- (4) ความร่วมมือและความขัดแย้ง (Co-operation and conflict) สมาชิกในทีมอุทิศตนในการปฏิบัติงานให้สำเร็จไปด้วยดี มีการสานประโยชน์ในเรื่องของความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้ได้ผลร่วมกันอย่างสูงสุด และเป็นลักษณะที่

เปิดโอกาส ให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการทำงาน ซึ่งอาจมีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในทีม ก็จะเป็นไปในทางสร้างสรรค์

(5) การปฏิบัติงานที่ชัดเจน (Sound procedure) สมาชิกในทีมจะอาศัยข้อเท็จจริงเป็นหลักและการตัดสินใจจากข้อมูลที่สุด ซึ่งมาจากการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน มีการพูด การเขียน และการทำงานในสิ่งที่ถูกต้องในการแก้ปัญหา

(6) ภาวะที่เหมาะสม (Appropriate leadership) หัวหน้าทีมจะต้องมีบทบาทผู้นำที่ดีเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติทุกอย่าง ไม่ผูกขาดเป็นผู้นำคนเดียวของกลุ่ม แต่ภาวะผู้นำจะกระจายไปทั่วกลุ่มตามสถานการณ์ที่เหมาะสม

(7) ทบทวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ (Regular review) ทีมจะต้องใช้เวลาในการประเมินพฤติกรรม และเรียนรู้ถึงการผิดพลาดในการทำงานของกลุ่ม จะต้องทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน อาจทบทวนระหว่างการทำงานหรือหลังจากทำงานเสร็จแล้ว

(8) การพัฒนาบุคคล (Individual development) สมาชิกจะได้รับการพัฒนาอย่างมีแผนตามความชำนาญของแต่ละบุคคล

(9) มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่ดี (Sound intergroup relations) นอกจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มแล้ว จะต้องให้กลุ่มอื่นเข้าใจและยอมรับและช่วยเหลือเมื่อจำเป็นด้วยความเข้าใจ และปราศจากการแข่งขัน

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีมของครู หมายถึง การที่ครูปฏิบัติงานร่วมกันโดยมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน มอบหมายหน้าที่และการดำเนินงานที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีการตัดสินใจเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและสร้างประโยชน์ร่วมกันของโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

6. เทคโนโลยีสารสนเทศ

6.1 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายคำว่าเทคโนโลยี หมายถึง วิทยาการที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ และสารสนเทศ หมายถึง ข่าวสาร การแสดงหรือการชี้แจงข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ

คณิงนิจ พรหมเนตร (2554) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การจัดทำสารสนเทศโดยอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารคมนาคมในการจัดเตรียมข้อมูลแล้วประมวลผลเป็นสารสนเทศในรูปแบบของเสียง ภาพ ตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเผยแพร่ไปยังผู้บริหารในการที่จะใช้ข้อมูลตัดสินใจและปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ที่ต้องการ โดยอาศัยระบบโทรคมนาคม เช่น ผ่านเครือข่ายดาวเทียม ผ่านสายโทรศัพท์ และโทรสาร เป็นต้น

6.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาจะมีแนวทางของการพัฒนาให้เข้ากับงานอยู่หลายแนวทาง เช่น งานการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย การศึกษาทางไกล เครือข่ายทางการศึกษา การใช้ห้องสมุด การใช้งานในห้องปฏิบัติการ และการใช้งานประจำและงานบริหารโรงเรียน

แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน (ครุชิต มาลัยวงศ์, 2540) มีดังนี้

(1) ด้านการเรียนการสอน

(1.1) การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นการประยุกต์ระบบการเรียนการสอนโดยนำประโยชน์จากคอมพิวเตอร์มาใช้ เช่น การแสดงแบบฝึกหัด การแสดงบทเรียน การทดสอบ การจำลองสถานการณ์ เกมการสอน การใช้ระบบสื่อประสม ตลอดจนการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อปรับการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

(1.2) การศึกษาทางไกล เป็นการจัดการศึกษาทางไกลแพร่ขยายในวงกว้าง โดยใช้เทคโนโลยีของระบบสื่อสารเข้าช่วย ซึ่งมีอุปกรณ์แบบง่าย ๆ เช่น การใช้วิทยุ ทีวี จนถึงระบบแพร่ภาพผ่านดาวเทียม หรือการใช้ระบบประชุมทางไกล

(1.3) สำหรับเครือข่ายการศึกษา เป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อให้ครู และนักเรียนได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่าย เพื่อการเรียนการสอนมากขึ้น รวมทั้งการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเองเผยแพร่ลงบนระบบเครือข่ายได้ด้วย

(1.4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดก็เป็นแนวทางหนึ่ง ซึ่งการนำเอาเทคโนโลยีนี้มาใช้งานในห้องสมุดเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นแล้ว แต่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการห้องสมุดตลอดจนการให้บริการข้อมูลกำลังเป็นสิ่งที่ท้าทายการพัฒนาและหาเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

(1.5) การใช้คอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการ เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์ไปประยุกต์ใช้กับการใช้งานในห้องปฏิบัติการ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมกับอุปกรณ์ทางเทคนิคอื่น ๆ ที่มีอยู่ในห้องปฏิบัติการให้สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

(1.6) การใช้งานประจำและงานบริหาร เป็นการใช้งานที่นิยมมากในวงการศึกษาเพราะเป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการ งานประจำของบุคลากรในโรงเรียน งานข้อมูล และการให้บริการต่าง ๆ

(2) ด้านการบริหารโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการนำเอานโยบายทางการศึกษาของทุกระดับไปบริหารการจัดการในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหาร การจัดการในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน จึงขอกกล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนดังนี้

(2.1) การสร้างองค์ความรู้ เป็นการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การพัฒนาความรู้และเทคนิควิธีการแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่

- ผู้บริหารและครู โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ก้าวหน้ามากขึ้น บุคลากรจะต้องพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- ผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(2.2) การจัดหาเพื่อให้มีเทคโนโลยีมาใช้อย่างพอเพียงแก่การจัดการศึกษา บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งในการประสานเครือข่าย เพื่อระดมทรัพยากรในการจัดหา เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สมาคมต่าง ๆ ซึ่งเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ และเทคนิคกระบวนการ ฯลฯ ลักษณะของเทคโนโลยีเพื่อศึกษามีความหลากหลาย เพื่อช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีคุณค่า น่าสนใจ และชวนติดตาม และควรสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

(2.3) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาจะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

- การบริหารโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี E-Office
- การจัดการเรียนการสอน โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Education Television Station :ETV), ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)

- การกำกับ ติดตาม และประเมินผล โรงเรียนซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษา เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย และการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนา การประเมินผลการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ควรคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำนวัตกรรมใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนโดยครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนในมีความเข้มแข็ง การจัดการห้องสมุดที่เป็นระบบ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ สะดวกในการสืบค้น และง่ายต่อการนำไปใช้

7. กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

กระบวนการของการประกันคุณภาพภายในมี 3 ขั้นตอน (จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) ดังนี้

- (1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เข้าสู่มาตรฐาน
- (2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- (3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับกระทรวง

แนวทางการดำเนินการตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพศึกษามีขั้นตอน ดังนี้

7.1.1 การศึกษาและเตรียมการมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (1) ตั้งคณะกรรมการ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้
 - (1.1) ศึกษาแนวคิด รูปแบบ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
 - (1.2) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยกำหนดรูปแบบที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - (1.3) จัดทำสื่อ เอกสาร คู่มือ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
- (2) ให้การศึกษาแก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - (2.1) สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อทุกมนุษย์จะได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
 - (2.2) ให้ช่วยกันสร้างแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและกำหนดรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับโรงเรียน
 - (3) ตั้งคณะกรรมการ และคณะอนุกรมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้
 - (3.1) กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องจัดทำเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
 - (3.2) การสร้างทีมงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เข้มแข็ง

(3.3) การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

7.1.2 การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งมีแนวทางดังนี้

(1) กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เป็นการกำหนดจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด มีขั้นตอนดังนี้

(1.1) ตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

(1.2) ประชุมพิจารณา ความเหมาะสมของร่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

(1.3) ปรับปรุง และจัดทำเป็นมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาให้ทุกมนุษย์ของโรงเรียนนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เข้าสู่มาตรฐานของโรงเรียนต่อไป

(2) จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อควบคุมให้ผู้รับผิดชอบคุณภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่กำหนดปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพสม่ำเสมอตลอดเวลา มีขั้นตอน ดังนี้

(2.1) ตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานและการปฏิบัติงานสำหรับงานต่าง ๆ ที่วิเคราะห์มาจากมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

(2.2) จัดประชุมพิจารณาทบทวน และรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เขียนขึ้น พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน

(2.3) จัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนและประกาศให้ทุกคนนำไปปฏิบัติ

(3) สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานที่กำหนดขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มาจัดทำเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่จะใช้ในการหาจุดที่จะพัฒนาโรงเรียนต่อไป มีขั้นตอนดังนี้

(3.1) ตั้งกรรมการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

(3.2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

(3.3) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

(3.4) จัดเก็บเครื่องมือเพื่อนำไปใช้ต่อไป

(4) ประเมินสภาพปัจจุบันหรือเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันของโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาที่สร้างขึ้นในข้อ 1.2 มีขั้นตอน ดังนี้

(4.1) วางแผนกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ตลอดปีการศึกษา

(4.2) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นคณะเล็ก ๆ คณะละ 2-3 คน โดยให้มีการประเมินข้ามฝ่าย เพื่อป้องกันการประเมินที่เข้าข้างฝ่ายของตน จะได้ช่วยกันหากข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานที่จะช่วยกันแก้ไขให้งานนั้น ๆ มีคุณภาพ และป้องกันไม่ให้ข้อบกพร่องนั้น ๆ เกิดขึ้นอีก

(4.3) เตรียมเครื่องมือประเมิน โดยรวบรวมเครื่องมือประเมินที่เกี่ยวกับนักเรียน หรือครู หรือผู้ปกครอง ฯลฯ ให้เป็นฉบับเดียวกันสำหรับแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้การประเมินเพียงครั้งเดียว แล้วทำให้ได้ข้อมูลทุกมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มมนุษย์นั้น ๆ อย่างครบถ้วน

(5) จัดทำสารสนเทศหรือข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันของโรงเรียน โดยนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนของโรงเรียนมาจัดทำข้อมูลพื้นฐานแสดงผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยจัดกลุ่มของข้อมูลตามมาตรฐานและตัวชี้วัด คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

(6) จัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาของโรงเรียน มีขั้นตอนดังนี้

(6.1) ตั้งคณะทำงานร่างแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาโรงเรียน

(6.2) สืบหาความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม

ตรวจสอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สภาพขีดความสามารถของโรงเรียน และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสำหรับมาตรฐาน และตัวชี้วัดคุณภาพที่ยังต้องปรับปรุงมาเป็นข้อมูลหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

(6.3) ร่างแผนกลยุทธ์โรงเรียนระยะ 3 ปี

(6.4) ประชุมคณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐาน พิจารณาให้

ข้อเสนอแนะ

(6.5) ปรับปรุงร่างแผนกลยุทธ์ โรงเรียน

(6.6) ส่งให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบและลงนาม

(6.7) ประกาศใช้เป็นแผนพัฒนาโรงเรียนต่อไป

(7) จัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยการนำกลยุทธ์และกิจกรรมในแต่ละปีการศึกษาที่กำหนดไว้ในกลยุทธ์โรงเรียนไปวางแผนการปฏิบัติราชการประจำปี ซึ่งอาจจะมีขั้นตอนการดำเนินงานต่อไปนี้

(7.1) ตั้งคณะทำงาน ยกร่างกำหนดกรอบแผนงาน โครงการ

ของโรงเรียน

(7.2) ประชุมพิจารณากรอบแผนงาน โครงการและ

งบประมาณ

(7.3) ให้ทุกฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/งานร่วมกันวางแผน

ปฏิบัติการของตน

(7.4) ประชุมชี้แจง พิจารณาร่างแผนปฏิบัติการ

(7.5) ปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติการการที่สมบูรณ์

(7.6) ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรงเรียนชั้นพื้นฐาน

(7.7) จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

7.1.3 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการ

ดังนี้

(1) ทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยทบทวนงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้ทำการวางแผนไว้ให้ทุกคนเข้าใจ และนำไปปฏิบัติ

(2) ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน และตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนโดยดำเนินการ ดังนี้

(2.1) ให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่รับผิดชอบ และปฏิบัติงานตามแผน/โครงการที่รับผิดชอบให้เต็มความสามารถ พร้อมเก็บรวบรวมหลักฐานการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบที่ค้นหา รวดเร็ว

(2.2) ติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และติดตามการทำงานตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย

(2.3) แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบจากการติดตามการปฏิบัติงาน

(3) นิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระหว่างที่ทุกฝ่ายของโรงเรียนได้ดำเนินงานไป ขณะเดียวกันก็ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงไป เพื่อให้คุณภาพของโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้เร็วขึ้น

7.1.4 การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้

(1) แต่งตั้งคณะกรรมการมาตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

(2) กำหนดระยะเวลา และแนวทางการตรวจสอบหรือวางแผนการตรวจสอบ ซึ่งการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนควรทำการตรวจสอบทั้งการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา (มาตรฐานและตัวชี้วัด) ของโรงเรียนด้วย

(3) ดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ สำหรับการประเมินสภาพของโรงเรียนตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนครั้งที่ 2 หลังจากได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนไปได้ระยะเวลาหนึ่ง โดยนำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาที่สร้างขึ้นมาแล้วในข้อ 1.3 ของขั้นตอนที่ 2 (การวางแผนฯ) และทำการประเมินคุณภาพการศึกษาดังข้อ 1.4 และจัดทำสารสนเทศหรือข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนครั้งที่ 2 ตามข้อ 1.5 ของขั้นตอนที่ 2 (การวางแผนฯ) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของตัวชี้วัด และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่บกพร่องที่พบจากการประเมินครั้งที่ 1 และเพื่อตรวจสอบ และแก้ไขที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาต่อไป

7.1.5 การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้

- (1) ปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานที่พบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
 - (2) ติดตาม ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติได้กำหนดไว้ว่าจะแก้ไขเสร็จ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าข้อบกพร่องที่พบได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง
 - (3) สรุปผลการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)
 - (4) สำหรับงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
- สรุปได้ว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขั้นตอนประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

8. ผลกระทบความไม่สงบในพื้นที่

สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทยหรือไฟใต้ เป็นความขัดแย้งที่กำลังดำเนินอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ความขัดแย้งนี้กำเนิดในปี 2491 เป็นการก่อการกำเริบการแยกออกทางเชื้อชาติและศาสนาในภูมิภาคปัตตานีมาหลาย แต่ความไม่สงบดังกล่าวเริ่มบานปลายขึ้นหลัง พ.ศ. 2547 อดีตรัฐสุลต่านปัตตานี ซึ่งมีสามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส ตลอดจนบางส่วนของจังหวัดสงขลาที่อยู่ใกล้เคียง และส่วนตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศมาเลเซียถูกราชอาณาจักรรัตนโกสินทร์พิชิตในปี 2328 และถูกไทยปกครองนับแต่นั้น ยกเว้นกะลันตันแม้เกิดความรุนแรงแยกตัวออกกระดัดต่ำในภูมิภาคมาหลายทศวรรษแล้ว แต่การรณรงค์บานปลายหลังปี 2544 และมีการระบาคใหม่ในปี 2547

ในปี 2548 นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อรับมือกับสถานการณ์ความไม่สงบภาคใต้ แต่การก่อการกำเริบยิ่งบานปลาย ในเดือนกันยายน 2549 คณะทหารผู้ยึดอำนาจการปกครองรัฐประหาร คณะผู้ยึดอำนาจการปกครองมีการเปลี่ยนนโยบายใหญ่โดยแทนแนวทางก่อนหน้านี้ของทักษิณด้วยการรณรงค์เพื่อชนะใจของผู้ก่อการกำเริบแม้มีความคืบหน้าเล็กน้อยในการจัดการกับความรุนแรง แต่คณะผู้ยึดอำนาจการปกครองประกาศว่าความมั่นคงกำลังดีขึ้นและสันติภาพจะคืนสู่ภูมิภาคภายในปี 2551 ทว่า ในเดือนมีนาคม 2551 ยอดผู้เสียชีวิตเกิน 3,000 คน ในรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นายกษิต ภิรมย์ กล่าวว่า เขามั่นใจว่าจะนำสันติภาพสู่ภูมิภาคภายใน พ.ศ. 2553 แต่เมื่อถึงปลายปีนั้น ความรุนแรงได้มีเพิ่มมากขึ้น ตรงกันข้ามกับการมองโลกในแง่ดีของรัฐบาลทำยที่สุดในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 รัฐบาลจึงยอมรับว่าสถานการณ์ได้เพิ่มมากขึ้นและไม่สามารถแก้ไขได้ภายในเวลาไม่กี่เดือน ผู้นำท้องถิ่นเรียกร้องอัตราดัชนีระดับหนึ่งแก่ภูมิภาคปัตตานีจากประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและขบวนการผู้ก่อการกำเริบแยกตัวออกบางส่วนเรียกร้องให้มีการเจรจาสันติภาพ ทว่า กลุ่มเหล่านี้ส่วนใหญ่ถูกเปียงเบนความสนใจโดยกลุ่มขบวนการแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติติมลาญปัตตานี-โคออร์ดิเนต (BRN-C) ซึ่งเป็นกลุ่ม

ที่กำลังเป็นหัวหอกการก่อการกำเริบ กลุ่มนี้ไม่เห็นเหตุผลให้ต้องเจรจาและคัดค้านการพูดคุยกับกลุ่มก่อการกำเริบอื่น BRN-C มีเป้าหมายทันทีเพื่อทำให้ภาคใต้ของประเทศไทยปกครองไม่ได้และประสบความสำเร็จเป็นส่วนใหญ่

8.1 ลักษณะของสถานการณ์

กลุ่มทหารโจรปัตตานีเริ่มต้นสร้างสถานการณ์ความไม่สงบขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2544 เอกลักษณ์ของผู้ก่อการที่ต้องการผลักดันให้เกิดความขัดแย้งขึ้นนั้นยังคงคลุมเครือเสียเป็นส่วนใหญ่ผู้เชี่ยวชาญในระดับท้องถิ่นและภูมิภาคได้แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนดั้งเดิมในภูมิภาค อย่างเช่น ฟูโล ปีอาร์เอ็นและจีเอ็มไอพี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปีอาร์เอ็น โคออดิเนต (อันเป็นสาขาหนึ่งของพีอาร์เอ็น) และกลุ่มติดอาวุธที่ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับพีอาร์เอ็น คือ รันดา คัมปูรัน คีซิล ส่วนคนอื่นเสนอแนะว่าความรุนแรงดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของกลุ่มอิสลามต่างชาติ อาทิ อัลกออิดะห์และญะมาอะห์ อิสลามียะห์ แต่ด้วยวิธีการทำงานของกองโจรในภาคใต้ ซึ่งโจมตีคลังอาวุธทหารและโรงเรียน ไม่เหมือนกับวิธีการปฏิบัติของกลุ่มอื่นซึ่งโจมตีเป้าหมายชาติตะวันตก มุมมองที่ว่ากองโจรในภูมิภาคมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มต่างชาตินั้น จึงอ่อน ในตอนแรก รัฐบาลมองว่าการสร้างสถานการณ์ดังกล่าวเป็นฝีมือของโจร และอันที่จริงแล้ว ผู้สังเกตการณ์ภายนอกจำนวนมากก็เชื่อว่า กลุ่มท้องถิ่น คู่แข่งทางธุรกิจหรืออาชญากรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในภูมิภาคดังกล่าว เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2545 หลังจากตำรวจเสียชีวิตไป 14 นาย ในการโจมตีหลายครั้งซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลานานเจ็ดเดือน อดีตนายกรัฐมนตรีกษัตริย์ชินวัตรได้ปฏิเสธถึงบทบาทของศาสนาในการโจมตีดังกล่าว เพราะตำรวจที่เสียชีวิตไปหลายคนนั้น เป็นมุสลิมด้วย ในปีเดียวกัน ทักษิณกล่าวว่า "ไม่มีการแบ่งแยกดินแดน ไม่มีผู้ก่อการร้ายอุดมการณ์ มีแต่โจรระจอก" แต่ในปี พ.ศ. 2547 เขาได้เปลี่ยนท่าที และจัดว่าสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในประเทศ มีการประกาศกฎอัยการศึกในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2547 รัฐบาลทักษิณ 1 (พ.ศ. 2544 - 2548) มีสมาชิกรัฐสภาเป็นมุสลิมหลายสิบคน สภากลางในจังหวัดชายแดนมีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นมุสลิม และเทศบาลหลายแห่งในภาคใต้มีนายกเทศมนตรีเป็นมุสลิม มุสลิมเริ่มมีสิทธิ์มีเสียงในทางการเมืองอย่างเปิดเผยมากขึ้นและได้รับเสรีภาพในการนับถือศาสนามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐบาลทักษิณยุบศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแทนที่ด้วยกำลังตำรวจที่มีเรื่องฉาวโฉ่ในด้านการคอร์รัปชัน ซึ่งได้เริ่มการปราบปรามอย่างกว้างขวางในทันที การปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นก็ได้ถูกยกเลิกไปด้วย ความไม่พอใจต่อการละเมิดดังกล่าวได้นำไปสู่ความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2547 และ 2548

หลังจากรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งทำให้ทักษิณพ้นจากตำแหน่ง รัฐบาลไทยได้มีท่าทีปรองดองกับสถานการณ์มากขึ้น โดยหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเกินควรและเริ่มต้นเจรจากับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนที่เป็นที่รู้จักกันดี อย่างไรก็ตามสถานการณ์กลับทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวน่าจะเป็นการสนับสนุนการยืนยันที่ว่ามียุทธศาสตร์ของรัฐบาลก่อนหน้านี้ ในปี พ.ศ. 2539 ได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงทั้งหมด 42 ครั้ง และเพิ่มเป็น 83 ครั้งในปี พ.ศ. 2540 และ 139

ครั้งในปี พ.ศ. 2541 ส่วนในปี พ.ศ. 2545 เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น 82 ครั้ง และ 84 ครั้งในปี พ.ศ. 2546

8.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

มีการอ้างว่าความยากจนและปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งเบื้องหลังการก่อการกำเริบด้วยจังหวัดชายแดนยังมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับจังหวัดภาคใต้ด้วยกัน แม้ว่าสมรรถนะของเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงทศวรรษหลัง ๆ ระหว่างปี 2526 ถึง 2546 รายได้ต่อหัวของจังหวัดปัตตานีเพิ่มขึ้นจาก 9,340 บาท เป็น 57,621 บาท ขณะที่รายได้ต่อหัวของจังหวัดยะลาและนราธิวาสก็เพิ่มขึ้นจาก 14,987 บาท เป็น 52,737 บาท และจาก 10,340 บาท เป็น 38,553 บาท ตามลำดับ กระนั้นการขาดประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นปัจจัยหนึ่งของความไม่สงบ เอกชนมักไม่มีส่วนร่วมในการลงทุนเพราะพื้นที่อยู่ภายใต้หน่วยงานความมั่นคงของรัฐ คณะกรรมการสมานฉันท์แห่งชาติรายงานว่า โครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้มีปัญหา เพราะมีประชากรยากจนสูง และมีการแย่งชิงทรัพยากร กระนั้นนักวิเคราะห์ทางสังคมกลับมองว่า ความยากจนเองมิใช่ปัญหาทั้งหมด แต่เป็นการไม่ได้รับความยุติธรรมมากกว่า และในการแก้ปัญหาความรุนแรง รัฐควรแก้ปัญหาแรงจูงใจทางการเมือง

8.3 ปัจจัยทางการศึกษา

ในระบบโรงเรียนปอเนาะของไทย พบว่ามีบางโรงเรียนที่มีเป้าหมายการแบ่งแยกดินแดนหรือการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ เพื่อตอบโต้รัฐบาลไทยที่ชาวมุสลิมมาเลยในพื้นที่เชื่อกดขี่ข่มเหงพวกเขาชัดเจน ระบบโรงเรียนดังกล่าวถูกกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแทรกซึมแล้วเผยแพร่ลัทธิอุดมการณ์ ซึ่งหน่วยข่าวกรองกองทัพระบุว่า โรงเรียนสอนศาสนากลายเป็นแหล่งบ่มเพาะสมาชิกใหม่ของกลุ่มต่าง ๆ และหัวหน้ากลุ่มแบ่งแยกดินแดนนั้นก็สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนปอเนาะ (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558)

8.4 สรุปสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี

2557

ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (2558) ได้รวบรวมสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารของเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ดังกล่าวและนำมาสังเคราะห์และจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลเพื่อเป็นฐานในการอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงอย่างเป็นวิชาการ โดยจะมีการเผยแพร่ข้อมูลและบทวิเคราะห์ที่อยู่เป็นระยะ ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีผู้ใช้งานข้อมูลดังกล่าวจากหลายแวดวงอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้ การประมวลผลข้อมูลเป็นสถิติในหลายมิติ อาทิเช่น สถิติจำนวนของเหตุการณ์และผู้บาดเจ็บล้มตาย องค์ประกอบของเหตุการณ์อย่างวันเวลา พื้นที่ รูปแบบ ผู้กระทำการเหยื่อหรือเป้าหมายในการก่อเหตุ เป็นต้น โดยเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทางเปิดอย่างสื่อมวลชนและ

ได้รับความอนุเคราะห์จากฐานข้อมูลของหน่วยงานราชการหลายแห่ง ได้แก่ ส่วนปฏิบัติการและรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน ศูนย์ปฏิบัติการร่วม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) งานการข่าวศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติส่วนหน้า (ศปก.ตร.สน.) และศูนย์ประสานงานเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ จังหวัดยะลา อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลในห้วงเวลาที่ผ่านมา ประกอบกับสถานการณ์โดยภาพรวมเริ่มมีทิศทางที่เปลี่ยนไป ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้จึงได้พยายามพัฒนาฐานข้อมูลดังกล่าวให้เป็น “ฐานข้อมูลเหตุการณ์ชายแดนใต้” เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือในทางวิชาการมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเตรียมความพร้อมสำหรับการติดตามเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของสภาวะสันติภาพเชิงลบ (negative peace) ของกระบวนการสันติภาพ ในขณะเดียวกันก็พัฒนาข้อต่อหรือจุดเชื่อมต่อสำหรับการประสานฐานข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและจากองค์กรนอกภาครัฐทั้งในและต่างประเทศ โดยที่ผ่านมามีได้เริ่มต้นทบทวนจากบทเรียนการทำงานและการสะท้อนจากผู้ใช้งานที่ผ่านมา และพัฒนาวิธียาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับการนำข้อมูลไปใช้งานมากยิ่งขึ้น โดยส่วนหนึ่งได้เรียนรู้ประสบการณ์จากหน่วยงานหรือหน่วยวิจัยที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลในลักษณะเดียวกันในต่างประเทศ ซึ่งมีความร่วมมือที่ต่อเนื่องอยู่เป็นระยะ ขณะนี้การพัฒนาฐานข้อมูล DSID กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการและมีคืบหน้ามากพอสมควรแล้ว คาดว่าจะสามารถปรับเปลี่ยนอย่างสมบูรณ์ได้ภายในปี 2558

สำหรับรายงานสรุปสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นนี้จะยังคงยึดเอาวิธียาและแนวทางการรวบรวมข้อมูลในแบบเดิมเป็นด้านหลัก โดยจะครอบคลุมรายละเอียดของเหตุการณ์ความไม่สงบในห้วงปี 2557 (จาก 1 มกราคม – 24 ธันวาคม) และเปรียบเทียบในรอบ 11 ปี ของความรุนแรงที่ปะทุขึ้นในปี 2547 เป็นต้นมา ข้อสังเกตที่น่าสนใจก็คือจำนวนเหตุการณ์ในปีนี้มีจำนวนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติตลอด 11 ปีที่ผ่านมา

9. ขนาดโรงเรียน

การจำแนกขนาดโรงเรียน จะใช้เกณฑ์การจำแนกตามจำนวนนักเรียนในโรงเรียน โดยมีเกณฑ์การจำแนก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2, 2559) ดังนี้

(9.1) โรงเรียนขนาดเล็ก	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 0 – 120 คน
(9.2) โรงเรียนขนาดกลาง	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 600 คน
(9.3) โรงเรียนขนาดใหญ่	มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป

สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถจำแนกจำนวนโรงเรียนขนาดและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียนที่จำแนกตามขนาดและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

จังหวัด	ได้รับการรับรองมาตรฐาน				ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
ปัตตานี	35	97	4	136	50	111	5	166
ยะลา	25	54	9	88	37	83	4	124
นราธิวาส	32	177	13	222	15	70	8	93
รวม	92	328	26	446	102	264	17	383

จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่าโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ตามลำดับ โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางส่วนใหญ่จะได้รับการรับรองมาตรฐาน

3. การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. (2554) ได้กล่าวถึงการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ดังนี้

3.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกโรงเรียน เพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพมีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

3.2 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 เพื่อทราบระดับคุณภาพของโรงเรียนในการดำเนินพันธกิจด้านต่าง ๆ

3.2.2 เพื่อกระตุ้นเตือนให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

3.2.3 เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3.2.4 เพื่อรายงานระดับคุณภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.5 เพื่อรายงานผลการศึกษาของโรงเรียนต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.6 เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของโรงเรียนและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา กรอบแนวทาง และวิธีการที่ สมศ. กำหนด

3.2.7 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยสะท้อนจุดเด่นหรือจุดเน้นของแต่ละโรงเรียนที่แสดงถึงอัตลักษณ์ รวมทั้งผลสำเร็จการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมของภาครัฐ

3.2.8 เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และส่งผลกระทบมากกว่ากระบวนการ

3.2.9 เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

3.2.10 เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

3.3 เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

สมศ. มีแนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นก็ตาม โดยมีระบบประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3.4 แนวคิดและทิศทางในการประเมินคุณภาพ

แนวคิดและทิศทางในการประเมินคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 ประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นของโรงเรียน

3.4.2 ประเมินจากผลการจัดการศึกษาเป็นหลัก ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยให้น้ำหนักร้อยละ 75

3.4.3 ประเมินในเชิงกระบวนการโดยให้น้ำหนักร้อยละ 25 เพื่อให้ความสำคัญกับคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู เครื่องมือ อุปกรณ์ คุณภาพและความพร้อมของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการประกันคุณภาพภายใน

3.4.4 ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และพัฒนาการ โดยพิจารณา (Peer Review)

3.4.5 ประเมินโดยการยืนยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

3.4.6 ลดจำนวนมาตรฐานและจำนวนตัวบ่งชี้โดยถ่ายโอนมาตรฐานและตัวบ่งชี้เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า และกระบวนการให้อยู่ในระบบการประกันคุณภาพภายใน

3.5 หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้

หลักการในการพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพ เป็นดังนี้

3.5.1 กำหนดตัวบ่งชี้ที่มุ่งการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ มากกว่า ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ

3.5.2 คำนึงถึงลักษณะและประเภทของโรงเรียน

3.5.3 เน้นตัวบ่งชี้ทั้งคุณภาพและปริมาณ ทั้งเชิงบวกและลบ

3.5.4 ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัย ข้อจำกัด ตลอดจนวัฒนธรรม และความเป็นไทย

3.5.5 ให้มีตัวบ่งชี้พื้นฐานเท่าที่จำเป็น แต่ยังคงอำนาจจำแนก โดยเพิ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

3.5.6 คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

3.6 หลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดตัวบ่งชี้ เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ให้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 38 ซึ่งการกำหนดให้ สมศ.ทำการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

3.6.1 มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภท การศึกษา

3.6.2 มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

3.6.3 มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.6.4 มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

ดังจะเห็นความสอดคล้องตามตาราง 3 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และ มาตรฐานตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

ตาราง 3 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกระทรวง
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	ผลการจัดการศึกษา
	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	
	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	
	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	
	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
	6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาโรงเรียน	การบริหารจัดการศึกษา
	8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยโรงเรียนและต้นสังกัด	การประกันคุณภาพภายใน
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน	ผลการจัดการศึกษา
	10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน	
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของโรงเรียน	ผลการจัดการศึกษา
	12. ผลการส่งเสริมพัฒนาโรงเรียนเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของโรงเรียน โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกโรงเรียนต้องมีและปฏิบัติได้ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดีและมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละโรงเรียน โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนโดยโรงเรียนเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคม อาทิเช่น การรักชาติ การบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสภาน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง การส่งเสริมความร่วมมือในกรอบ

ประชาคมอาเซียน การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน เศรษฐกิจสุขภาพ ค่านิยมจิตสาธารณะ และ ความประหยัด รวมทั้งการแก้ปัญหาสังคม อาทิ ความขัดแย้ง อุบัติภัย และสิ่งเสพติด เป็นต้น

3.7 ข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ใช้ประกอบการพิจารณา

ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย 3 ปีการศึกษาย้อนหลังก่อนการประเมิน (กรณี โรงเรียนเปิดใหม่ที่มีการดำเนินงานไม่ครบ 3 ปีการศึกษา ให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย 2 ปี การศึกษาล่าสุด หรือหากมีการดำเนินงานไม่ครบ 2 ปีการศึกษาให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงาน 1 ปี การศึกษาล่าสุดก่อนการประเมิน)

3.8 รูปแบบการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานมีรูปแบบการประเมิน 5 รูปแบบ ดังนี้

3.8.1 การประเมินเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 และ 6

3.8.2 การประเมินเชิงปริมาณและพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1, 5.1 – 5.8 และ 8

3.8.3 การประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 และ 2.2

3.8.4 การประเมินเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6.1, 7, 9, 10 และ 12

3.8.5 การประเมินเชิงคุณภาพและพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 11

3.9 การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้

การกำหนดค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตาราง 4 น้ำหนักตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 ดังนี้ ตาราง 4 น้ำหนักตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักคะแนน
กลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐาน	1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	10
	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	10
	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	10
	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	10

ตาราง 4 (ต่อ)

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักคะแนน
กลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐาน	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	20
	6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10
	7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาโรงเรียน	5
	8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยโรงเรียนและต้นสังกัด	5
กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์	9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธานวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน	5
	10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน	5
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของโรงเรียน	5
	12. ผลการส่งเสริมพัฒนาโรงเรียนเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	5
รวมน้ำหนักทั้งหมด		100

3.10 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินรอบ 4 (พ.ศ. 2559 - 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบ 4 ประกอบด้วย 7 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ คะแนนตัวบ่งชี้ละ 5 คะแนน คะแนนรวม 100 คะแนน ดังตาราง 5

ตาราง 5 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบ 4 ประกอบด้วย 7 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้

ด้าน	ตัวบ่งชี้
1. คุณภาพศิษย์	ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนเป็นคนดี ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนมีทักษะชีวิต
2. คุณภาพครู/อาจารย์	ตัวบ่งชี้ที่ 5 ครู/อาจารย์เป็นคนดี มีความสามารถ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ครู/อาจารย์สร้างสรรค์ห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้คุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 7 ครู/อาจารย์มีผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ ตัวบ่งชี้ที่ 8 ครู/อาจารย์ได้รับการเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้าน	ตัวบ่งชี้
3. การบริหารและธรรมาภิบาล ของโรงเรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 9 การดำเนินงานของกรรมการโรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 10 การดำเนินงานของผู้บริหาร ตัวบ่งชี้ที่ 11 การบริหารความเสี่ยง ตัวบ่งชี้ที่ 12 การพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน
4. ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม	ตัวบ่งชี้ที่ 13 การให้ความร่วมมือที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน/สังคม ตัวบ่งชี้ที่ 14 การให้ความร่วมมือกับชุมชน/สังคมที่ส่งผลกระทบต่อ โรงเรียน
5. การทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม	ตัวบ่งชี้ที่ 15 การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 16 การพัฒนาสุนทรียภาพ
6. อัตลักษณ์/เอกลักษณ์	ตัวบ่งชี้ที่ 17 อัตลักษณ์ผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 18 เอกลักษณ์โรงเรียน
7. มาตรการส่งเสริม	ตัวบ่งชี้ที่ 19 มาตรการส่งเสริม ตัวบ่งชี้ที่ 20 มาตรการส่งเสริม (ภายนอกโรงเรียน)

4. การวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis)

Cluster Analysis เป็นเทคนิคที่ใช้จำแนกหรือแบ่ง Case (หมายถึง คน สัตว์ สิ่งของ หรือ องค์กร ฯลฯ) หรือแบ่งตัวแปรออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป Case ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะมีลักษณะที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน ส่วน Case ที่อยู่ต่างกลุ่มกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้น การพิจารณาเลือกลักษณะหรือตัวแปรที่จะนำมาใช้ในการแบ่งกลุ่ม Case จึงมีความสำคัญ นอกจากนั้น Case ใด Case หนึ่งจะต้องอยู่ในกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวถ้านำเทคนิค Cluster Analysis มาใช้ในการแบ่งกลุ่มตัวแปรจะให้ตัวแปรอยู่ในกลุ่มเดียวกันมีความสัมพันธ์กันมากกว่าตัวแปรที่อยู่ต่างกลุ่มกัน ตัวแปรที่อยู่ต่างกลุ่มกันมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

4.1 ความหมายการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดกลุ่ม ว่าเป็นวิธีการที่จะคัดเลือกสมาชิกหรือสิ่งต่าง ๆ ให้แบ่งออกเป็นกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป (สารานุกรม มีแจ้ง, 2557) สิ่งใดที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะมีความคล้ายกันลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ส่วนที่อยู่ต่างกลุ่มกันจะมีความแตกต่างกันลักษณะใดลักษณะหนึ่ง และสิ่งสำคัญในการจัดกลุ่มจะมีสมาชิกใดสมาชิกหนึ่งจะต้องอยู่ในกลุ่ม 1 เพียงกลุ่มเดียวซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของกัลยา วานิชย์บัญชา (2555) ที่ให้ความหมายว่า การจัดกลุ่มเป็นการแบ่งสิ่งของออกเป็นกลุ่มย่อยอย่างน้อย 2 กลุ่ม สิ่งที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะมีลักษณะที่คล้ายหรือเหมือนกัน และสิ่งที่อยู่ต่างกลุ่มกันจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์จัดกลุ่ม หมายถึง การจัดกลุ่มสิ่งต่างที่สนใจออกเป็นอย่างน้อย 2 กลุ่ม โดยกลุ่มเดียวกันจะมีบางสิ่งที่คล้ายกัน และต่างกลุ่มกันจะมีบางสิ่งที่ต่างกัน

4.2 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม

กัลยา วานิชย์บัญชา (2555) ได้กล่าววัตถุประสงค์การวิเคราะห์การจัดกลุ่มในด้านการศึกษาศาสามารถประยุกต์ใช้ได้ดังนี้ เช่น แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามผลการเรียน รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระดับความฉลาดตามสติปัญญา โดยให้ผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมีผลการเรียน ระดับความฉลาดทางสติปัญญา รายได้ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองคล้ายกัน ส่วนผู้เรียนที่อยู่ต่างกลุ่มกันจะมีผลการเรียน ระดับสติปัญญา รายได้ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกันสอดคล้องกับสำราญ มีแจ้ง (2557) การจัดกลุ่มเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนตามผลการเรียน และระดับสติปัญญา เพื่อให้ครูสามารถที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามระดับความสามารถของนักเรียน

4.3 เงื่อนไขของการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม

เงื่อนไขของการวิเคราะห์การจัดกลุ่มทุกประเภทจะเหมือนกัน (สำราญ มีแจ้ง, 2557) มีดังนี้

- 4.3.1 ไม่ทราบจำนวนกลุ่มที่สามารถแบ่งได้มากกว่ามีกี่กลุ่ม
- 4.3.2 ไม่ทราบมาก่อนว่าสมาชิกใดหรือสิ่งใดจะอยู่กลุ่มใด
- 4.3.3 สมาชิกหรือสิ่งหนึ่งจะต้องอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น
- 4.3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มจะต้องมีมากกว่า 1 ตัวแปร และอาจจะเป็นตัวแปรที่มีค่าได้ 2 ค่า ใช้ได้ทั้งตัวแปรเชิงคุณภาพและตัวแปรเชิงปริมาณ

4.4 ประเภทการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม

เทคนิคการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (cluster analysis) แบ่งเป็นหลายประเภทหรือเทคนิคย่อย โดยส่วนใหญ่จะใช้ 2 เทคนิคนี้ คือ 1. Hierarchical Cluster Analysis 2. K – Mean Cluster Analysis นอกจากนี้ยังมีเทคนิค 2 เทคนิค ซึ่งเทคนิคนี้มีเป้าหมายและวิธีการที่แตกต่างกัน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

4.4.1 เทคนิค Hierarchical Cluster Analysis

สำหรับเทคนิค Hierarchical Cluster แบ่งออกเป็น 2 เทคนิคย่อย ดังนี้

- (1) Agglomerative Hierarchical Cluster Analysis
- (2) Divisive Hierarchical Cluster Analysis

สำหรับโปรแกรมสำเร็จรูปทั่ว ๆ ไป จะใช้เทคนิค Agglomerative Hierarchical Cluster Analysis โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกตัวแปรที่คาดว่าจะทำให้สมาชิกที่ได้ต่างกัน โดยตัวแปรต้องมีอย่างน้อย 2 ตัวแปร

ขั้นที่ 2 กำหนดให้จำนวนสมาชิกเท่ากับจำนวนกลุ่ม ถ้ามีจำนวนสมาชิก n คน หมายถึง มี n กลุ่ม

ขั้นที่ 3 เลือกวิธีการวัดความเหมือนและความต่างระหว่างสมาชิกแต่ละคู่ ถ้ามี n สมาชิก จะมีทั้งหมด nC_2 คู่ เช่น $n = 4$ คน (นาย ก, ข, ค, ง) จะมีทั้งหมด

$${}^4C_2 = \frac{4!}{2!(4-2)!} = \frac{4!}{2!2!} = 6 \text{ คู่} \text{ ดังนี้ } (ก,ข), (ก,ค), (ก,ง), (ข,ค), (ข,ง), (ค,ง)$$

- ถ้าเลือกวัดด้วยความคล้าย (Similarity) จะดูความคล้ายของแต่ละคู่ หากพบว่าคู่ใดคล้ายกันมากที่สุด จะรวมให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

- ถ้าเลือกวัดด้วยความแตกต่าง (Distance) จะดูความต่างของแต่ละคู่ หากพบว่าคู่ใดต่างกันน้อยที่สุด จะรวมให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

- ถ้าในตัวอย่างเลือกใช้ความต่าง แล้วได้ว่าคู่ (ก,ข) มีความต่างน้อยที่สุด จะรวม ก และ ข ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน จะมีกลุ่มลดลงเหลือ 3 กลุ่มจากกลุ่มทั้งหมด 4 กลุ่ม

- ในกรณีทั่ว ๆ ไป จะลดเหลือ $n - 1$ กลุ่ม

ขั้นที่ 4 เลือกวิธีการรวมกลุ่ม เมื่อลดจำนวนกลุ่มแล้วต้องหาระยะห่าง อาจจะเป็นความคล้ายหรือความต่าง แล้วเลือกวิธีรวมกลุ่ม เพื่อลดจำนวนกลุ่ม

(1) หลักเกณฑ์ในการรวมกลุ่ม

หลักเกณฑ์ในการรวมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มีวิธีการดังนี้

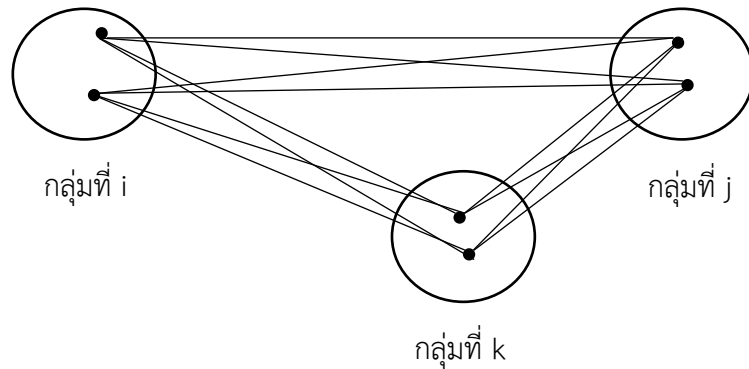
(1.1) Between – Groups Linkage (Average Linkage Between Group) วิธีนี้จะพิจารณาว่าจะรวมกลุ่มที่ i และ j ไว้ด้วยกัน หรือจะรวมกลุ่มที่ i และ k หรือจะรวมกลุ่มที่ j และ k ไว้ด้วยกัน โดยพิจารณาระยะห่างเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม เช่น

$$d_{ij} = \text{ระยะห่างเฉลี่ยของกลุ่มที่ } i \text{ และ } j$$

$$d_{ik} = \text{ระยะห่างเฉลี่ยของกลุ่มที่ } i \text{ และ } k$$

$$d_{jk} = \text{ระยะห่างเฉลี่ยของกลุ่มที่ } j \text{ และ } k$$

เลือกรวมกลุ่มที่มีระยะห่างเฉลี่ยต่ำสุด เช่น จากตัวอย่างนี้ได้ค่าระหว่าง d_{ik} ต่ำสุด เลยรวมกลุ่ม i และ k เข้าด้วยกัน ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ระยะห่างระหว่างกลุ่มที่ i , j และ k

(1.2) Within – group Linkage (Average Linkage within

Group)

วิธีนี้รวมกลุ่ม 2 กลุ่ม เข้าด้วยกัน ถ้าระยะห่างเฉลี่ยจากทุกสมาชิกในกลุ่มนั้น ๆ ต่ำสุด

(1.3) Nearest Neighbor เรียกอีกอย่างว่า Single Linkage

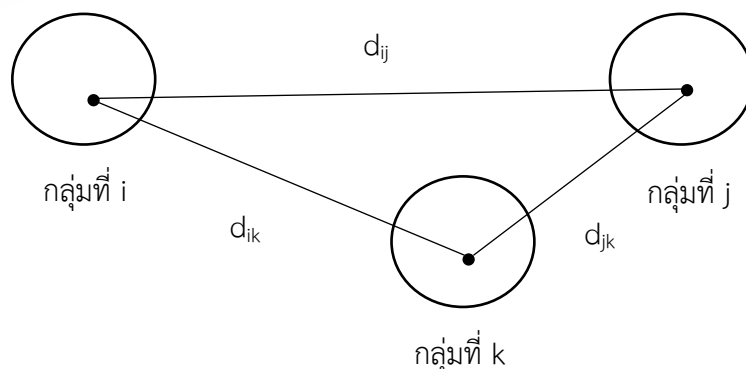
วิธีนี้พิจารณาระยะห่างที่สั้นที่สุดระหว่างกลุ่ม โดยที่

d_{ij} = ระยะห่างที่สั้นที่สุดของกลุ่มที่ i และ j

d_{ik} = ระยะห่างที่สั้นที่สุดของกลุ่มที่ i และ k

d_{jk} = ระยะห่างที่สั้นที่สุดของกลุ่มที่ j และ k

แล้วเปรียบเทียบหาค่าต่ำสุดของ d_{ij} , d_{ik} และ d_{jk} ถ้าได้ว่า d_{jk} ต่ำสุดก็จะรวมกลุ่ม k และ j เข้าด้วยกัน ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ระยะห่างที่สั้นที่สุดของกลุ่มที่ i , j และ k

(1.4) Furthest Neighbor (Complete linkage)

วิธีนี้จะพิจารณาระยะห่างที่ยาวที่สุดระหว่างกลุ่ม โดยที่

d_{ij} = ระยะห่างที่ยาวที่สุดของกลุ่มที่ i และ j

d_{ik} = ระยะห่างที่ยาวที่สุดของกลุ่มที่ i และ k

d_{jk} = ระยะห่างที่ยาวที่สุดของกลุ่มที่ j และ k

แล้วเปรียบเทียบค่าต่ำสุดของ d_{ij} , d_{ik} และ d_{jk} ถ้าได้ว่า d_{jk} ต่ำสุดก็จะรวมกลุ่ม k และ j เข้าด้วยกัน

(1.5) Centroid Cluster

การรวมกลุ่ม 2 กลุ่มเข้าด้วยกัน โดยพิจารณาจากระยะห่างของจุดกลางของกลุ่ม 2 กลุ่ม วิธีการนี้จะคำนวณหาระยะห่างระหว่าง Centroid ของกลุ่มที่ละคู่ จะเรียก Centroid นี้ว่าเป็นค่าเฉลี่ยหรือค่ากลางของแต่ละกลุ่ม เนื่องจากการแบ่งกลุ่มสมาชิกจะพิจารณาจากตัวแปรหลาย ๆ ตัวพร้อมกัน โดยที่

d_{ij} = ระยะห่างระหว่างจุดกึ่งกลางของกลุ่มที่ i และ j

d_{ik} = ระยะห่างระหว่างจุดกึ่งกลางของกลุ่มที่ i และ k

d_{jk} = ระยะห่างระหว่างจุดกึ่งกลางของกลุ่มที่ j และ k

แล้วเปรียบเทียบค่าต่ำสุดของ d_{ij} , d_{ik} และ d_{jk} ถ้าได้ว่า d_{jk} ต่ำสุดก็จะรวมกลุ่ม k และ j เข้าด้วยกัน

(1.6) Median Clustering

วิธีนี้จะรวมกลุ่ม 2 กลุ่ม เข้าด้วยกัน โดยในแต่ละกลุ่มสำคัญเท่ากัน ในขณะที่วิธีของ Centroid Clustering จะให้ความสำคัญแก่กลุ่มที่มีขนาดใหญ่มากกว่ากลุ่มที่มีขนาดเล็ก

การรวมกลุ่ม 2 กลุ่ม เข้าด้วยกันของ Median Clustering จะใช้ค่ามัธยฐานเป็นค่ากลางของกลุ่ม ถ้าระยะห่างระหว่างค่ามัธยฐานของกลุ่มคู่ใดต่ำสุด ก็จะรวมกลุ่มคู่นั้นเข้าด้วยกัน

(1.7) Ward's Method

วิธีนี้จะรวมกลุ่ม 2 กลุ่มเข้าด้วยกัน ถ้าเมื่อรวมแล้วทำให้ค่า Sum Square Within ของกลุ่มเพิ่มขึ้นน้อยสุด

(2) ขั้นตอนการจัดกลุ่มเทคนิค Agglomeration Hierarchical Cluster

ขั้นตอนการจัดกลุ่มด้วยเทคนิค Hierarchical Cluster แบบ Agglomeration มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกตัวแปรที่คาดว่าจะทำให้กลุ่มมีความแตกต่างกันมาอย่างน้อย 2 ตัวแปร

ขั้นที่ 2 ให้ทำการ standardized ตัวแปรที่เลือกทุกตัวในขั้นที่ 1 ก่อน เพื่อกำจัดหน่วยของตัวแปร

ขั้นที่ 3 ถ้าใช้โปรแกรม SPSS ใช้คำสั่ง Analysis - Classify - Hierarchical cluster เลือกตัวแปรที่ทำการ standardized ในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4 เลือกหลักเกณฑ์การรวมกลุ่มที่เหมาะสม

ขั้นที่ 5 เลือกค่าความคล้ายหรือระยะห่าง

(3) ข้อจำกัดของวิธี Agglomeration Hierarchical Cluster

เนื่องจากวิธี Agglomerative Hierarchical Cluster จะเริ่มต้นโดยให้จำนวนสมาชิกเท่ากับจำนวนกลุ่ม เช่น มี n สมาชิก เท่ากับมี n กลุ่มด้วย แล้วค่อย ๆ ลดจำนวนกลุ่มทีละ 1 โดยรวมกลุ่ม 2 กลุ่มที่คล้ายกันมากที่สุด หรือต่างกันน้อยที่สุดเข้าด้วยกัน จึงค่อย ๆ ลดจำนวนกลุ่มครั้งละ 1 โดยทั่วไปแล้วจะมีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 200 ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้เสียเวลามากในการคำนวณกรณีที่มีจำนวนสมาชิกเป็นจำนวนมาก

4.4.2 เทคนิค Non - Hierarchical Cluster

ในโปรแกรม SPSS จะเรียกเทคนิคนี้ว่า K - Mean Cluster เป็นเทคนิคที่แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย โดยมีเป้าหมายเหมือนกับวิธี Hierarchical Cluster คือ ให้สมาชิกที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมีลักษณะที่คล้ายกันในปัจจัยที่สนใจศึกษา และสมาชิกที่อยู่ต่างกลุ่มกันจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน

วิธี Non - Hierarchical จะไม่ทำที่ละขั้นตอนเหมือนกับวิธี Hierarchical จะต่างกันตรงที่วิธี Non - Hierarchical ผู้วิจัยจะต้องกำหนดเลยว่าต้องการให้มีกี่กลุ่ม โดยจะกำหนดให้มี k กลุ่ม เทคนิคนี้จะมีการทำงานเป็นรอบ ซึ่งในแต่ละรอบนั้นจะพิจารณาว่าสมาชิกใดควรอยู่กลุ่มใด โดยการหาระยะห่างจากสมาชิกที่จะย้ายไปยังค่ากลางของกลุ่มแต่ละกลุ่ม ถ้าระยะห่างของสมาชิกนั้นห่างจากค่ากลางกลุ่มใดต่ำสุด ก็ย้ายสมาชิกนั้นไปอยู่กลุ่มดังกล่าวแล้วคำนวณค่ากลางกลุ่มใหม่ จะทำเช่นนี้ไปจนกระทั่งค่ากลางกลุ่มไม่เปลี่ยนแปลง หรือครบรอบตามที่กำหนดไว้

วิธีนี้เหมาะสมกับข้อมูลที่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 200 ขึ้นไป เพราะวิธีนี้จะช่วยลดเวลาในการคำนวณมากกว่าวิธี Hierarchical

5. การวิเคราะห์จำแนก (Discriminant Analysis)

การวิเคราะห์การจำแนก เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์จำแนกกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ด้วยการวิเคราะห์จำแนกตัวแปรตาม 1 ตัว และตัวแปรอิสระตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไป การวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้นอกจากจะสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มได้แล้ว ยังสามารถบอกธรรมชาติบางอย่างของการจำแนกกลุ่มได้ด้วย เช่น บอกได้ว่าตัวแปรใดจำแนกได้ดีมากน้อยกว่ากัน นั่นคือสามารถบอกประสิทธิภาพหรือน้ำหนักในการจำแนกของตัวแปรเหล่านั้น การวิเคราะห์จำแนกเป็นการใช้ตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรอิสระที่ร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นเทคนิคทางสถิติที่คล้ายคลึงกับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

5.1 ความหมายการวิเคราะห์จำแนก

สำราญ มีแจ้ง (2557) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์จำแนก เป็นเทคนิควิธีการทางสถิติที่จะตอบคำถามว่า ลักษณะของความแตกต่างของกลุ่มที่เกิดขึ้นจากตัวแปรใด ตัวแปรใดที่เป็นตัวแปรประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ หรือแต่ละกลุ่มนั้นมีลักษณะอย่างไร

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548) กล่าวว่า การวิเคราะห์จำแนก เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวจะมีตัวแปรตามเป็นกลุ่ม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 - 3 กลุ่มขึ้นไป ซึ่งต้องการศึกษาว่าการเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปรอะไรบ้าง

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถให้ความหมายของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มได้ว่า เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถวิเคราะห์แล้วจำแนก โดยแต่ละกลุ่มนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรใดบ้าง

5.2 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนก(สำราญ มีแจ้ง, 2557) คือ การสร้างสมการเพื่อใช้จำแนกบุคคลว่าควรจัดเข้าอยู่ในกลุ่มใดจึงจะเหมาะสมและถูกต้อง

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนกเป็นการศึกษาทดสอบตัวแปรที่ได้เก็บรวบรวมมาสามารถที่จะจำแนกหน่วยวิเคราะห์ของเป็นกลุ่ม ๆ ได้อย่างถูกต้องหรือไม่

สามารถสรุปวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มได้ว่า เป็นการศึกษาดูว่ามีตัวแปรใดบ้างที่สามารถจำแนกกลุ่มต่าง ๆ ได้ดีและมีความน่าเชื่อถือได้

5.3 ประโยชน์ของสมการจำแนก

สมการจำแนกประเภทที่ประโยชน์ 2 ประการ (สำราญ มีแจ้ง, 2557) คือ

5.3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระซึ่งในด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะมีสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวแปรแต่ละตัวในสมการที่ใช้ในการทดสอบ

ความสำคัญของตัวแปรช่วยในการตีความหมายข้อมูล ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้ในสมการ บ่งชี้ถึงน้ำหนักหรือความสัมพันธ์ของตัวแปรนั้นในสมการ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยพหุคูณหรือการวิเคราะห์ตัวประกอบ

5.3.2 การจำแนกกลุ่มโดยการใช้สมการที่ได้มาแบ่งจำนวนกลุ่ม เมื่อได้สมการ มาแล้วก็สามารถที่จะระบุว่ากรณีใดจะเป็นสมาชิกของกลุ่มใดได้ โดยอาศัยค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร ที่ปรากฏอยู่ในสมการจำแนกคุณกับค่าของตัวแปรแต่ละตัว จะได้ค่าของตัวแปรตรงกับค่าหรือรหัสที่ แบ่งจำแนกกลุ่ม

5.4 เทคนิคการวิเคราะห์จำแนก

5.4.1 คำนวณหาค่า Eigenvalue ในการวิเคราะห์จำแนกจะต้องหาค่า Eigenvalue หรือที่เรียกว่า Discriminant Criterion เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ λ ค่า Eigenvalue คือ ความแปรปรวนของคะแนนแปลงรูป Y ที่แปลงมาจาก $X_1, X_2, X_3, \dots, X_p$ เขียนในรูปสูตรได้ ดังนี้

$$\lambda = \frac{SS_b(Y)}{SS_w(Y)}$$

แต่ในการคำนวณหา λ นั้นจะต้องคำนวณมาจากสูตรต่อไปนี้

$$|W^{-1}B - \lambda I| = 0$$

เมื่อ	W^{-1}	แทน	อินเวอร์สเมทริกซ์ของผลรวมของกำลังสองและของผล
			คูณ (SSCP) ภายในกลุ่ม
	B	แทน	เมทริกซ์ของผลรวมของกำลังสองและของผลคูณ (SSCP)
			ระหว่างกลุ่ม
	λ	แทน	ค่า Eigenvalue
	I	แทน	ไอเดนติตีเมทริกซ์ (Identity Matrix)

ค่า λ อาจมีได้ค่า จำนวนของค่า λ เท่ากับจำนวนกลุ่มลบด้วย 1 หรือเท่ากับจำนวนตัวแปร (P) แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะน้อยกว่ากัน เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$r = \min(K - 1, P)$$

เมื่อ	r	แทน	จำนวนค่า λ
	K	แทน	จำนวนกลุ่ม
	P	แทน	จำนวนตัวแปร
	\min	แทน	ค่าต่ำสุด

สูตรดังกล่าวนี้จะใช้บอกว่า λ จะมีกี่ค่า เราเลือกเอาค่าที่น้อยที่สุดระหว่าง $K - 1$ และ P ถ้ามี 3 กลุ่มสอวัตตัวแปร 7 ตัวแปร แทนค่าในสูตรจะได้

$$r = \min(3 - 1, 7)$$

จะเห็นว่า λ จะมีค่า 2 ค่า ซึ่ง λ ทั้งสองก็จะให้ค่า V ออกมา 2 ชุด ฉะนั้นก็จะมีสมการอยู่ 2 สมการสำหรับใช้จำแนกกลุ่ม

5.4.2 คำนวณหา V แต่ละสมการหลังจากที่คำนวณค่า λ แต่ละค่าแล้วนำค่าเหล่านี้ไปคำนวณหาค่า V แต่ละชุด ค่า λ_1 จะให้ V_1 ค่า λ_2 จะให้ V_2 ดำเนินการเช่นนี้จนครบ λ ทุกค่าแต่ละค่าดำเนินการดังนี้

$$|W^{-1}B - \lambda I|V = 0$$

ขั้นที่ 1 นำเอา λ_i ไปแทนค่าใน $(W^{-1}B - \lambda I)$ และคำนวณออกมา

ขั้นที่ 2 คำนวณ $adj(W^{-1}B - \lambda I)$

ขั้นที่ 3 นำเอาค่าในคอลัมน์ใดคอลัมน์หนึ่งของ $adj(W^{-1}B - \lambda I)$ มายกกำลังสองรวมกันแล้วถอดรากที่สองนำไปหารค่าเดิมแต่ละค่าผลที่ได้จะเป็น V ที่สอดคล้องกับ λ_i นั้น

5.4.3 เขียนสมการจำแนกกลุ่ม นำเอา V แต่ละชุดมาเขียนสมการจำแนกกลุ่ม

$$Y_1 = V_{11}X_1 + V_{12}X_2 + \dots + V_{1p}X_p$$

$$Y_2 = V_{21}X_1 + V_{22}X_2 + \dots + V_{2p}X_p$$

5.4.4 ทดสอบนัยสำคัญของสมการจำแนกกลุ่ม เมื่อได้สมการจำแนกประเภทแล้ว เพื่อทราบว่าสมการเหล่านั้น สมการใดมีอำนาจจำแนกกลุ่มได้อย่างมีนัยสำคัญ ก็จะทำการศึกษาทดสอบโดยใช้วิธีของ Battlett's Test ตาม Wilk's Lamda ซึ่งมีการแจกแจงแบบ χ^2 (Chi - Square) คำนวณจากสูตร

$$V = [N - 1 - (\frac{P + K}{2})] \ln(1 + \lambda_m)$$

เมื่อ V แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญของสมการค่าวิกฤตได้จากการเปิดตารางค่าวิกฤตของไค-สแควร์

5.5 วิธีการสร้างสมการวิเคราะห์จำแนก

วิธีการสร้างสมการวิเคราะห์จำแนกมี 2 วิธี (สำราญ มีแจ้ง, 2557) คือ วิธีตรง (Direct Method) และวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise Method)

1. วิธีตรง (Direct Method) เป็นวิธีที่ผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์ตัวแปรทุกตัวที่ตนระบุด้วยเหตุผลทางทฤษฎีว่าจะแบ่งแยกได้ก็สมการ มีลักษณะอย่างไร โดยไม่ต้องดูผลแต่ละขั้นตอน
2. วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เป็นวิธีที่เลือกตัวแปรแต่ละตัวมาเข้าสมการ โดยหาตัวแปรที่ดีที่สุดในการจำแนกมาเข้าสมการเป็นตัวแรก จากนั้นก็จะหาตัวแปรที่ดีที่สุดตัวที่ 2 เข้าสมการเพื่อปรับปรุงแก้ไข ทำให้สมการจำแนกกลุ่มดีขึ้น และในขั้นตอนต่อ ๆ ไปก็จะเป็นการนำตัวแปรที่ดีที่สุดแต่ละตัวที่เหลือมาเข้าสมการ ในแต่ละขั้นตอนตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกก่อนอาจจะถูกตัดทิ้งออกไป หากพบว่าเมื่อนำมารวมกับตัวแปรอื่น ๆ แล้วไม่ช่วยให้สมการจำแนกประเภท

ดีขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการคัดเลือกตัวแปรที่ละตอนมีความคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

5.6 สถิติที่สำคัญของการวิเคราะห์จำแนก

สถิติสำคัญในการวิเคราะห์จำแนก(สำราญ มีแจ้ง, 2557) ได้แก่

1. Eigenvalue เป็นค่าที่ได้จากกระบวนการหาสมการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม เป็นค่าที่ใช้วัดความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการ ค่ารวมของค่า Eigenvalue วัดความผันแปรทั้งหมดของตัวแปรจำแนกกลุ่ม เมื่อค่า Eigenvalue แต่ละค่าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของค่ารวมของค่า Eigenvalue ทั้งหมด ค่าที่ได้สามารถนำไปใช้อ้างอิงความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากสมการสมการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มที่ได้มีค่า Eigenvalue ที่แตกต่างกัน เราจึงสามารถใช้ค่า Eigenvalue กำหนดจำนวนสมการที่ต้องการหาโดยกำหนดค่าขั้นต่ำของค่า Eigenvalue ไว้

2. Canonical Correlation เป็นสถิติซึ่งสามารถใช้ในการตัดสินความสำคัญของสมการเป็นมาตรวัดความสัมพันธ์ของสมการกับกลุ่มของตัวแปร ซึ่งระบุการเป็นสมาชิกกลุ่มนั้น ๆ ของตัวแปรตามที่ชี้ให้เห็นว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับสมการที่หามาได้มากน้อยเพียงใด ค่าของ Canonical Correlation ที่ต่ำ หมายความว่าสมการนั้นไม่สามารถใช้ในการคาดคะเนการเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นได้ดี

3. Wilks' Lambda เป็นมาตรฐานวัดอำนาจจำแนก กล่าวคือ ค่าของแลมดา มากเท่าใด ตัวแปรหรือข้อมูลที่เหลือจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่มโดยสมการใหม่จะน้อยลงเท่านั้น เราสามารถแปลงค่าแลมดาเป็นไค-สแควร์ได้ ในการทดสอบความสำคัญทางสถิติ ถ้าค่าของไค-สแควร์ต่ำแสดงว่าแลมดาไม่มีนัยสำคัญ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญเกิด เมืองแสน ปกรณ์ ประจัญบาน และ เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรมรอบที่ 2 วิเคราะห์โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินภาพรวม มีผลการประเมินระดับ “ดี” และโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินภาพรวมมีผล “พอใช้” 2) ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาพรวมมีระดับการใช้ปัจจัยการดำเนินงานอยู่ระดับมาก 3) ตัวแปรที่ดีในการพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเมื่อใช้วิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า บรรยากาศในโรงเรียน X_8 , การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา X_5 , ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน X_1 , และการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา X_9 , เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรมเขียนอยู่ในรูปสมการ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{y} = 1.838 + .257X_8 + .197X_5 + .122X_1 - .283X_9$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{z} = .430Z_8 + .282Z_5 + .233Z_1 - .330Z_9$$

กฤษณธรรม ฤกษ์ ชูชาติ พวงสมจิตร และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านกระบวนการดำเนินงานในโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีปัจจัยเดียวคือ ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (X_5) โดยมีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 7.0 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (\hat{y}) และคะแนนมาตรฐาน (\hat{z}) ได้ดังนี้

$$\hat{y} = 3.161 + .142X_5$$

$$\hat{z} = 3.161 + .385Z_5$$

ขวัญนภา อินปอง วิไล ตั้งจิตสมคิด และ สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการของผู้บริหารเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการของผู้บริหารเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะตัวบ่งชี้พื้นฐานด้านผลผลิตคือ ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เปรียบเทียบการบริหารจัดการของผู้บริหารเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ตัวบ่งชี้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของผู้บริหารในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤษฎา การีซุม และ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับปัจจัยทางการบริหารระดับผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจ ด้านโครงสร้างองค์กรและด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนระดับปัจจัยทางการบริหารระดับครูทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านลักษณะของบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อมองค์กร ตามลำดับ 2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารระดับผู้บริหารโรงเรียนและปัจจัยทางการบริหารระดับครูกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านลักษณะของบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมองค์กร ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านแรงจูงใจ โดยมีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 75.70 5. ปัจจัยทางการบริหารระดับครูที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยทางการบริหารระดับผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยทางการบริหารระดับครูส่งผลต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร มีอิทธิพลต่อด้านสภาพแวดล้อมองค์กร และด้านแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อด้านด้านสภาพแวดล้อมองค์กร ทั้งนี้ตัวแปรต้นระดับผู้บริหารสามารถอธิบายความผันแปรสัมประสิทธิ์การถดถอยของระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนได้ร้อยละ 74.51

ศิริภรณ์ ช่วยบำรุง กระพัน ศรีงาน และ เผ่าพงศ์พัฒน์ บุญเกษนันท (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการเรียนการสอนตามลำดับ 2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พิจารณาตัวแปรปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านกระบวนการประกัน

คุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการบริหาร พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง 3. ปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านกระบวนการบริหารร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง และสามารถพยากรณ์คุณภาพการศึกษาได้ร้อยละ 81

$$\text{คะแนนดิบ } \hat{y} = -1.57 + 0.42 (X_3) + 0.27 (X_1) + 0.26 (X_2)$$

$$\text{คะแนนมาตรฐาน } \hat{z} = 0.46 (X_3) + 0.33 (X_1) + 0.19 (X_2)$$

วารุณี บำรุงสวัสดิ์ วาโร เฟ็งสวัสดิ์ และ ศิริดา บุรชาติ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนและประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านทัศนคติและทักษะของบุคลากรในโรงเรียน ด้านทรัพยากรทางการศึกษาและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา 2. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนช่วงชั้นแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 73.00 และมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ .27 คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสารและด้านการทำงานเป็นทีม 5. ปัจจัยที่ควรส่งเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของเทคโนโลยีทางการศึกษา การติดต่อสื่อสารและการทำงานเป็นทีม

อริยา คงเพียรภาค (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่าปัจจัยทางการบริหารที่เป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็กได้ดีมี 6 ปัจจัยด้วยกัน คือ การจูงใจ การใช้เทคโนโลยี การทำงานเป็นทีม ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสาร และโครงสร้างของโรงเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .82 โดยแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิทธิกร อ้วนศิริ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชน คุณลักษณะของนักเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน การประกันคุณภาพภายใน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน คุณภาพของสื่อการเรียนการสอน และคุณภาพของครู ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกัน โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (X^2) เท่ากับ 211.62 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 111 ค่า ($X^2/df = 1.91, P=.00$) ดัชนี GFI เท่ากับ .96 ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.94 ดัชนี CFI เท่ากับ 0.99 ค่า RMR เท่ากับ 0.039 ดัชนี PGFI เท่ากับ .63 ดัชนี NFI เท่ากับ .97 ดัชนี PNFI เท่ากับ .70 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.038 ตัวแปรทั้งหมดของโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้ร้อยละ 67.80 ปัจจัยที่ส่งผลโดยรวมต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียน โดยมีค่าเท่ากับ .93 และ .87 ตามลำดับ

อัคราภรณ์ มาตรา (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนปัจจัยการปฏิบัติงานของครูและทีมงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในการควบคุมคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารและการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทั้ง 10 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยปัจจัยการมุ่งใจมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์สูงสุด ส่วนปัจจัยวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมี 5 ปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูที่ดีที่สุด คือ การมุ่งใจ (X_{10}) การพัฒนาครูและทีมงาน (X_7) การปฏิบัติด้านการบริหาร (X_4) บรรยากาศของโรงเรียน (X_9) และภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_8) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .815 มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 66.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{y} = .308 + .226(X_{10}) + .218(X_7) + .195(X_4) + .137(X_9) + .116(X_8)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{z} = .264(X_{10}) + .221(X_7) + .194(X_4) + .163(X_9) + .135(X_8)$$

คำเตียง กำเกลี้ยง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำและบรรยากาศ/วัฒนธรรมองค์การ ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยี/สารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ส่วนด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนทั้ง 10 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ปัจจัยทางการบริหารมี 6 ปัจจัย คือ วิสัยทัศน์ปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูที่ดีที่สุด คือ การจูงใจ (X_{10}) การพัฒนาครูและทีมงาน (X_7) การปฏิบัติด้านการบริหาร (X_4) บรรยากาศของโรงเรียน พันธกิจ ยุทธศาสตร์ การติดต่อสื่อสาร โครงสร้าง/บริบทองค์การ บรรยากาศ/วัฒนธรรมองค์การ การทำงานเป็นทีม และการบริหารจัดการ มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 73.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{y} = .465 + .265(X_8) + .214(X_{10}) + .136(X_3) + .084(X_5) + .117(X_9) + .094(X_7)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{z} = .293(X_8) + .245(X_{10}) + .150(X_3) + .087(X_5) + .140(X_9) + .108(X_7)$$

อศิราภรณ์ วรรณรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 2. ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ใน

ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพและด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับควมมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับควมมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ในภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก พบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ปัจจัยทางการบริหารด้านการควบคุมงาน (X_8) กับควมมีประสิทธิภาพของโรงเรียนของครู (Y) ($r = 0.717$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก 4. ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นตัวทำนายควมมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่ามีปัจจัยทางการบริหารจำนวน 5 ด้าน โดยร่วมกันพยากรณ์ควมมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ร้อยละ 75.0 ตามลำดับ ซึ่งสามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{y} = .935 + .204 (X_8) + .167 (X_6) + .256 (X_7) + .103 (X_3) + .70 (X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{z} = .254 (X_8) + .230 (X_6) + .312 (X_7) + .176 (X_3) + .087 (X_5)$$

อุ้นทยา ผาผง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านลักษณะของบุคลากร ด้านแรงจูงใจ และด้านการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 67.90 และตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านลักษณะของบุคลากร และด้านภาวะผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 55.40

ธนกร อัจฉกร (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ ภาวะผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วม ทรัพยากรการเรียนการสอน การทำงานเป็นทีม ส่วนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมี 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การนำแผนไปใช้ การตรวจสอบและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีค่าอยู่ระหว่าง .52 - .71 ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปวีณา เขียวทอง พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข และ วรวิทย์ สิทธิโสภณ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีกลุ่มตัวแปร 6 ตัวที่มีนัยสำคัญของการพยากรณ์ความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 คือ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) ด้านการควบคุมงาน (X_5) ด้านการฝึกอบรม (X_6) และด้านการตัดสินใจ (X_3) โดยกลุ่มตัวแปรเหล่านี้มีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 76.30 ซึ่งสามารถเขียนสมการ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{y} = 32.225 + .138(X_2) + .085(X_1) + .165(X_4) + .139(X_5) + .078(X_6) + .071(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{z} = .300(X_2) + .240(X_1) + .216(X_4) + .195(X_5) + .143(X_6) + .116(X_3)$$

เปี่ยมสุข ทุงกาวิ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า 1. บุคลากรสำนักหอสมุดกลางมีการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับมาก 2. ปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ได้แก่ รายได้ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงปัจจัยด้านทัศนคติ และปัจจัยด้านการรับรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง ได้แก่ การรับรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและประสบการณ์การทำงานในสำนักหอสมุดกลาง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง การวิเคราะห์ ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อจัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) และ 2) เพื่อวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในบทนี้ผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์จัดกลุ่มโรงเรียนตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยข้อมูลได้รับจากฐานข้อมูลระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. ซึ่งเป็นข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวนข้อมูลทั้งหมด 829 โรงเรียน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 12 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1	ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้ที่ 3	ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
ตัวบ่งชี้ที่ 4	ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น
ตัวบ่งชี้ที่ 5	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

- ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาโรงเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยโรงเรียนและต้นสังกัด
- ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของโรงเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาโรงเรียนเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษา มาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ตัวแปรตามคือ การจัดกลุ่มของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นำมาจัดกลุ่มนั้นพิจารณาจำนวนโรงเรียน โดยจำแนกเป็นรายจังหวัดและขนาดของโรงเรียน รวมถึงพิจารณาแต่ละตัวแปรตัวบ่งชี้ของโรงเรียนในแต่ละจังหวัดและแต่ละขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปแบบของความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์การจัดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ด้วยวิธีการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การจัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีลักษณะคุณภาพของโรงเรียนคล้ายกันให้อยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน โดยการวิเคราะห์จะใช้ตัวบ่งชี้ 12 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวแปรในการจัดกลุ่มมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบการกระจายของตัวแปรตัวบ่งชี้ทั้ง 12 ตัวบ่งชี้ ด้วยสถิติพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาโครงสร้างของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) เนื่องจากในการวิเคราะห์การจัดกลุ่มโรงเรียนในครั้งนี้ มีข้อมูล 833 โรงเรียน จึงใช้วิธีการรวมกลุ่ม ด้วยวิธี K – Means โดยมีวิธีการดังนี้

วิธีการที่ 1 เนื่องจากตัวบ่งชี้แต่ละตัวบ่งชี้มีระดับการวัดที่เท่ากัน จึงสามารถที่จะ transform ข้อมูลให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Standardized z - score)

วิธีการที่ 2 เทคนิค K - Means นั้น ผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มที่แน่นอนไว้มาก่อนว่าต้องการกี่กลุ่ม หากไม่แน่ใจควรมีกี่กลุ่มจึงเหมาะสม ควรใช้หลักการดังนี้คือ ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี K - Mean หลาย ๆ ครั้ง แต่ละครั้งกำหนดจำนวนกลุ่มที่แตกต่างกันตามที่ต้องการ แล้วพิจารณาหาจำนวนกลุ่มที่เหมาะสม หรือใช้ข้อมูลบางส่วนทำการวิเคราะห์โดยวิธี Hierarchical เพื่อหาจำนวนกลุ่มที่ควรจะเป็น แล้วใช้เทคนิค K - Means กำหนดจำนวนกลุ่มตามที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์กับข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมด

วิธีการที่ 3 คำนวณหาจุดกึ่งกลางของกลุ่ม

วิธีการที่ 4 คำนวณหาระยะห่างด้วยวิธี Euclidean Distance โดยอัตโนมัติ

วิธีการที่ 5 พิจารณาการย้ายกลุ่มจะใช้เกณฑ์การย้ายที่คำนวณได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{จากร้อยละ} \quad \text{ร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ n แทน จำนวนของข้อมูล
 N แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{จากร้อยละ} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard)

$$\text{จากร้อยละ} \quad SD = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

4. การวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) แบบ K – Mean Cluster Analysis
 ทำการวัดระยะห่างด้วยวิธี Euclidean Distance ใช้วัดระยะห่าง (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2548)

$$\text{จากสูตร } D_{ij} = \left\{ \sum_{k=1}^p (X_{ik} - X_{jk})^2 \right\}^{\frac{1}{2}}$$

เมื่อ	D_{ij}	แทน	ระยะห่างระหว่างหน่วยที่ i และหน่วยที่ $j; i \neq j$
	p	แทน	จำนวนตัวแปร
	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	X_{ik}	แทน	ค่าตัวแปร X ที่ i ในกลุ่มตัวอย่างที่ k
	X_{jk}	แทน	ค่าตัวแปร X ที่ j ในกลุ่มตัวอย่างที่ k

ระยะที่ 2 วิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ.แล้ว มีทั้งหมด 829 โรงเรียน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จำนวน 446 โรงเรียน และ 383 โรงเรียน ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จากสมศ. การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม G*Power ในการคำนวณโดยใช้สถิติ Linear multiple regression : Fixed model, R^2 deviation from zero ทดสอบค่า F-test ที่เลือกใช้สถิตินี้ในการทดสอบ เพราะมีความใกล้เคียงกับสถิติที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ กำหนดค่าขนาดอิทธิพล (Effect size f^2) อยู่ในช่วงปานกลางคือ 0.15 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.05$) และกำหนดอำนาจในการทดสอบ (Power of test) ที่ระดับ 0.95 และมีจำนวนตัวแปรพยากรณ์ 13 ตัวแปรได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 189 โรงเรียน ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนตัวอย่างเป็น 220 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างง่ายโดยแบ่งเป็นสัดส่วนของประชากรได้จำนวนโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพ

ภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จำนวน 118 และ 102 โรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ดังตารางที่ 6

ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดและจังหวัด

จังหวัด	ขนาดโรงเรียน	ผลการประเมิน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปัตตานี	เล็ก	รับรอง	35	9
		ไม่รับรอง	50	13
	กลาง	รับรอง	97	26
		ไม่รับรอง	111	30
	ใหญ่	รับรอง	4	1
		ไม่รับรอง	5	1
ยะลา	เล็ก	รับรอง	25	7
		ไม่รับรอง	37	10
	กลาง	รับรอง	54	14
		ไม่รับรอง	83	22
	ใหญ่	รับรอง	9	2
		ไม่รับรอง	4	1
นราธิวาส	เล็ก	รับรอง	32	9
		ไม่รับรอง	15	4
	กลาง	รับรอง	177	47
		ไม่รับรอง	70	19
	ใหญ่	รับรอง	13	3
		ไม่รับรอง	8	2
รวม			829	220

เกณฑ์ขนาดโรงเรียน เป็นดังนี้

1. ขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน
2. ขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 600 คน
3. ขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 ขึ้นไป

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารที่ศึกษามีทั้งหมดดังนี้

1. เพศ
2. อายุ
3. ประสบการณ์การทำงาน

4. ภูมิสำเนา
5. ขนาดโรงเรียน
6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
7. การพัฒนาครู
8. วัฒนธรรมองค์การ
9. การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
10. การทำงานเป็นทีมของครู
11. เทคโนโลยีสารสนเทศ
12. กระบวนการประกันคุณภาพภายใน
13. ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่

ตัวแปรตามคือ กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัยและตำราที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 มาตราวัด โดยข้อคำถามแต่ละข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	คะแนน	แทน	ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือ
สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอ
4	คะแนน	แทน	ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือ
สถานการณ์ที่เกิดขึ้นค่อนข้างมากแต่ไม่สม่ำเสมอ
3	คะแนน	แทน	ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือ
สถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่บ่อยแต่ยังคงปฏิบัติ
2	คะแนน	แทน	ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือ
สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง
1	คะแนน	แทน	ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารไม่เคยปฏิบัติหรือ
สถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้น

และใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของประเด็นระดับการปฏิบัติในแต่ละ

ข้อ ดังนี้

คะแนน 4.51-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอ
คะแนน 3.51-4.50	หมายถึง	ปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นค่อนข้างมากแต่ไม่สม่ำเสมอ
คะแนน 2.51-3.50	หมายถึง	ปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่บ่อยแต่ยังคงปฏิบัติ
คะแนน 1.51-2.50	หมายถึง	ปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง
คะแนน 1.00-1.50	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้น

วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ว่ามีตัวแปรปัจจัยการบริหารใดบ้างที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างมาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาแก้ไขอีกครั้งตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงที่ผ่านการแก้ไขแล้วมาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารและการประกันคุณภาพจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้ง
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนเรียนในจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา จำนวนจังหวัดละ 14 โรงเรียน แต่ละจังหวัดจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ผ่านและไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) กลุ่มละ 7 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 42 โรงเรียน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารในแต่ละตอน
6. นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษาถึงผู้บริหารโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับและความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ถูกตอบกลับและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดรหัสลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามหลักทางสถิติ ดังนี้
 - 3.1 ข้อมูลทั่วไปใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ
 - 3.2 ข้อมูลระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 3.3 วิเคราะห์จำแนกตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) ด้วยวิธี Enter และ Stepwise โดยจะทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จำแนก คือ ข้อมูลตัวแปรทุกตัวต้องมีการแจกแจงข้อมูลแบบ Multivariate Normal Distribution และ Variance – covariance Matrix ของตัวแปรอิสระในแต่ละกลุ่มต้องเท่ากัน โดยใช้สถิติทดสอบ Box's M แล้วพิจารณาคัดเลือกตัวแปรโดยใช้ค่าวิลค์แลมบ์ดา (Wilk's Lambda) ซึ่งสามารถที่จะจำแนกสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปรใดบ้าง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือมีดังนี้

1.1 การทดสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะตามที่นิยามไว้กับข้อความที่ใช่วัด โดยใช้สูตรดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละข้อมูล
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

3.1 การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายโดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient) โดยใช้สูตร

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X ยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y ยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X กับ Y
	N	แทน	จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

3.2 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์จำแนก

3.2.1 คำนวณค่าไอเกน

$$(w^{-1}B - \lambda I) = 0$$

เมื่อ	w^{-1}	แทน	อินเวอร์สเมตริกซ์ของผลรวมยกกำลังสองและผลคูณ (SSCP) ภายในกลุ่ม
	B	แทน	เมตริกซ์ของผลรวมยกกำลังสองและผลคูณ (SSCP) ระหว่างกลุ่ม
	λ	แทน	ค่าไอเกน
	I	แทน	เมตริกซ์เอกลักษณ์

3.2.2 คำนวณหาค่า V จากสูตร

$$(w^{-1}B - \lambda I) V = 0$$

โดย ขั้นที่ 1 นำเอา λ_1 ไปแทนในค่า $(w^{-1}B - \lambda_1 I)$

ขั้นที่ 2 คำนวณ $\text{adj}(w^{-1}B - \lambda_1 I)$

ขั้นที่ 3 นำเอาค่าในคอลัมน์หนึ่งของ $\text{adj}(w^{-1}B - \lambda_1 I)$ มายก

กำลังสองกันแล้วถอดรากที่สอง นำไปหารค่าเดิมและค่าผลที่ได้รับจะเป็น V ที่สอดคล้องกับ λ_1 นั้น

3.2.3 เขียนสมการจำแนกประเภท (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

$$Z_i = W_1X_1 + W_2X_2 + \dots + W_kX_k$$

- เมื่อ Z_i แทน คะแนนจำแนก
 $X_1 \dots X_k$ แทน ตัวแปรจำแนกตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k
 $W_1 \dots W_k$ แทน น้ำหนักของการจำแนกของตัวแปรตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k

3.2.4 ทดสอบนัยสำคัญของสมการจำแนก โดยวิธีของ Bartlett's V ซึ่งมี
 การแจกแจงแบบไค-สแควร์ ที่ $df = P + K - 2m$

$$V_m = \left[N - 1 - \left(\frac{P + K}{2} \right) \right] 1m(1 + \lambda_m)$$

- เมื่อ V_m แทน ค่าสถิติที่เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบ
 ความมีนัยสำคัญของสมการที่ m
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด
 P แทน จำนวนตัวแปร
 K แทน จำนวนกลุ่ม
 λ แทน ค่าไอเกนของสมการที่ทดสอบ

Prince of Songkhla University
 Pattani Campus

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาม วัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ผลการจัดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมินคุณภาพ ภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ผลการจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการ รับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ผลการจัดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นำมาจัดกลุ่มนั้น จะพิจารณาจำนวนโรงเรียนโดยจำแนก ตามจังหวัด และขนาดของโรงเรียน รวมถึงพิจารณาว่าโรงเรียนในแต่ละจังหวัด และแต่ละขนาดนั้น มี จำนวนโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเท่าใดบ้าง รวมถึงจะแยกพิจารณาในแต่ละตัวแปร (ตัวบ่งชี้) เพื่อศึกษาถึงภาพรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ว่าในแต่ละตัวแปร (ตัวบ่งชี้) ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละเท่าใด โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอในรูปแบบของค่าความถี่ และร้อยละ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระดับคุณภาพตัวบ่งชี้การ ประเมินไว้ 5 ระดับ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ระดับการประเมินของ สมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544) ดังตาราง 7

ตาราง 7 ช่วงคะแนนของตัวบ่งชี้กับระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
4.51-5.00	ดีมาก
3.51-4.50	ดี
2.51-3.50	พอใช้
1.51-2.50	ควรปรับปรุง
0.00-1.50	ต้องปรับปรุง

ตาราง 8 จำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดและขนาดโรงเรียน โดยเทียบกับผลการประเมินของ สมศ.

จังหวัด	ผลการประเมินของ สมศ.						
	โรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน		โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
นราธิวาส	เล็ก	33	15.14	14	15.38	47	15.21
	กลาง	173	79.36	71	78.02	244	78.96
	ใหญ่	12	5.50	6	6.59	18	5.83
	รวม	218	100.00	91	100	309	100.00
ยะลา	เล็ก	24	27.59	36	29.03	60	28.43
	กลาง	53	60.92	84	67.74	137	64.93
	ใหญ่	10	11.49	4	3.23	14	6.64
	รวม	87	100.00	124	100.00	211	100.00
ปัตตานี	เล็ก	35	25.74	49	29.52	84	27.81
	กลาง	97	71.32	112	67.47	209	69.21
	ใหญ่	4	2.94	5	3.01	9	2.98
	รวม	136	100.00	166	100.00	302	100.00
รวม	เล็ก	92	20.86	99	25.98	191	23.23
	กลาง	323	73.24	267	70.08	590	71.78
	ใหญ่	26	5.90	15	3.94	41	4.99
	รวม	441	100.00	381	100.00	822	100.00

จากตาราง 8 สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

พิจารณาจำนวนโรงเรียนตามจังหวัดพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 309 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 37.59 รองลงมาเป็นที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 302 โรงเรียนและตั้งอยู่ในจังหวัดยะลา จำนวน 211 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 36.74 และ 25.67 ตามลำดับ

พิจารณาจำนวนโรงเรียนตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 590 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 71.78 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 191 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 41 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 23.24 และ 4.99 ตามลำดับ

พิจารณาจำนวนโรงเรียนจำแนกตามผลการประเมินของ สมศ. พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 441 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 53.65 และโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 381 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 46.35

พิจารณาจำนวนโรงเรียนจำแนกตามจังหวัดและผลการประเมินคุณภาพของ สมศ. พบว่า ส่วนโรงเรียนในจังหวัดนราธิวาสส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. คิดเป็นร้อยละ

70.55 โรงเรียนในจังหวัดยะลาและปัตตานีส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. คิดเป็นร้อยละ 58.77 และ 54.97 ตามลำดับ

พิจารณาจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดและผลการประเมินคุณภาพของ สมศ. พบว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. คิดเป็นร้อยละ 73.24 และ 5.90 ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. คิดเป็นร้อยละ 25.98

ตาราง 9 ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ในแต่ละตัวบ่งชี้ของโรงเรียน จำแนกตามผลการประเมินของ สมศ.

ตัวแปร	ผลการประเมินของ สมศ.						t-test
	โรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน			โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน			
	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ	
ตัวบ่งชี้ที่ 1	4.70	.42	ดีมาก	4.65	.59	ดีมาก	.01*
ตัวบ่งชี้ที่ 2	4.68	.31	ดีมาก	4.64	.50	ดีมาก	.02*
ตัวบ่งชี้ที่ 3	4.30	.51	ดี	4.29	.62	ดี	.55
ตัวบ่งชี้ที่ 4	4.26	.52	ดี	4.14	.75	ดี	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 5	2.83	2.79	พอใช้	1.09	2.21	ต้องปรับปรุง	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 6	4.18	.67	ดี	3.90	.78	ดี	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 7	4.58	.41	ดีมาก	4.33	.47	ดี	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 8	4.58	.38	ดีมาก	4.32	.59	ดี	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 9	4.88	.33	ดีมาก	4.77	.44	ดีมาก	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 10	4.84	.37	ดีมาก	4.71	.47	ดีมาก	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 11	4.76	.42	ดีมาก	4.63	.51	ดีมาก	.00*
ตัวบ่งชี้ที่ 12	4.80	.41	ดีมาก	4.41	.59	ดี	.00*

จากตาราง 9 ผลการประเมินคุณภาพของ สมศ. ในแต่ละตัวบ่งชี้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

พิจารณาตัวบ่งชี้ของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานพบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 9 มีค่าสูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ มีค่าเท่ากับ 4.88 รองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 10 มีค่าเท่ากับ 4.84 ซึ่งทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5 มีค่าต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ มีค่าเท่ากับ 2.83 มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้

พิจารณาตัวบ่งชี้ของโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานพบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 9 มีค่าสูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ มีค่าเท่ากับ 4.77 รองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 10 มีค่าเท่ากับ 4.71 ซึ่งทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5 มีค่าต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ มีค่าเท่ากับ 1.09 มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

2. ผลการวิเคราะห์จัดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) เทคนิค K – Mean ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 822 โรงเรียน เพื่อจัดกลุ่มโรงเรียนที่มีลักษณะคุณภาพคล้ายกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยการวิเคราะห์ได้ใช้ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ทั้ง 12 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวแปรในการจัดกลุ่มโรงเรียน และผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนกลุ่ม (Cluster) ที่ต้องการเป็น 3 กลุ่ม เนื่องจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลุ่มแล้วค้นพบว่า จำนวนกลุ่ม 3 กลุ่มมีความเหมาะสมมากกว่า 2, 4 และ 5 กลุ่ม และได้กำหนดลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มที่ได้คัดเลือก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 10 คะแนนมาตรฐาน Z จากการจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้วิธี K – Mean ในแต่ละตัวบ่งชี้

ตัวแปร	กลุ่ม		
	1	2	3
ตัวบ่งชี้ที่ 1	.236**	-.606	-8.830*
ตัวบ่งชี้ที่ 2	.210**	-.521	-11.963*
ตัวบ่งชี้ที่ 3	.158**	-.383	-10.872*
ตัวบ่งชี้ที่ 4	.203**	-.533	-4.838
ตัวบ่งชี้ที่ 5	.193**	-.525*	-.503
ตัวบ่งชี้ที่ 6	.203**	-.548	-1.429*
ตัวบ่งชี้ที่ 7	.312**	-.841	-2.555*
ตัวบ่งชี้ที่ 8	.320**	-.866	-1.773*
ตัวบ่งชี้ที่ 9	.289**	-.780	-2.124*
ตัวบ่งชี้ที่ 10	.233**	-.629	-1.842*
ตัวบ่งชี้ที่ 11	.247**	-.669	-1.499*
ตัวบ่งชี้ที่ 12	.358**	-.963	-3.014*

**ค่าเฉลี่ยสูงสุด, *ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากตาราง 10 แสดงคะแนนมาตรฐาน Z จากการจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้วิธี K – Mean ในแต่ละตัวบ่งชี้ ซึ่งคะแนนเหล่านี้คือ ค่ากลางของแต่ละกลุ่มพบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตัวบ่งชี้แต่ละตัวมีความแตกต่างกันเมื่ออยู่ต่างกลุ่ม ซึ่งสามารถแยกอธิบายเป็นกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัวสูงกว่ากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 โดยค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ทั้ง 12 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นบวก ค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 12 มีค่าสูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ โดยมีค่าเท่ากับ .358 รองลงมาคือค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 8 มีค่าเท่ากับ .320 ส่วนค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 3 มีค่าต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ โดยมีค่าเท่ากับ .158

กลุ่มที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัวสูงกว่ากลุ่มที่ 3 แต่ต่ำกว่ากลุ่มที่ 1 ยกเว้นตัวแปรตัวบ่งชี้ที่ 5 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3 โดยมีค่าเท่ากับ -.525 หมายถึงค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 5 ในกลุ่มที่ 2 เท่ากับ -.525 หรือ น้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวม .525 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กลุ่มที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัวจะต่ำกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ยกเว้นตัวแปรตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ 2 แต่ก็ยังคงมีค่าน้อยอยู่โดยมีค่าเท่ากับ -.503 หมายถึง ค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 5 ในกลุ่มที่ 3 เท่ากับ -.503 หรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวม .503 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เมื่อนำผลการจัดกลุ่ม 3 กลุ่มที่ได้มาศึกษาค่าเฉลี่ยและกำหนดระดับคุณภาพของตัวแปรตัวบ่งชี้แต่ละตัวของทุกกลุ่ม เพื่อกำหนดลักษณะเฉพาะของกลุ่มที่ได้ให้มีความสอดคล้องกับผลที่ได้ ดังตาราง 11

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพของแต่ละกลุ่ม

ตัวแปร	กลุ่ม					
	โรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ควรปรับปรุงด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		โรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ต้องปรับปรุงด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		โรงเรียนที่มีคุณภาพพอใช้แต่ควรปรับปรุง กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	
	\bar{X}	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	ระดับคุณภาพ	\bar{X}	ระดับคุณภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 1	4.73	(ดีมาก)	4.52	(ดีมาก)	2.44	(ควรปรับปรุง)
ตัวบ่งชี้ที่ 2	4.70	(ดีมาก)	4.55	(ดีมาก)	2.20	(ควรปรับปรุง)
ตัวบ่งชี้ที่ 3	4.34	(ดีมาก)	4.19	(ดี)	1.23	(ต้องปรับปรุง)
ตัวบ่งชี้ที่ 4	4.26	(ดี)	4.02	(ดี)	2.62	(ควรปรับปรุง)
ตัวบ่งชี้ที่ 5	2.22	(ควรปรับปรุง)	1.45	(ต้องปรับปรุง)	1.48	(ต้องปรับปรุง)
ตัวบ่งชี้ที่ 6	4.13	(ดี)	3.84	(ดี)	3.50	(พอใช้)
ตัวบ่งชี้ที่ 7	4.60	(ดีมาก)	4.08	(ดี)	3.30	(พอใช้)
ตัวบ่งชี้ที่ 8	4.62	(ดีมาก)	4.02	(ดี)	3.56	(ดี)
ตัวบ่งชี้ที่ 9	4.93	(ดีมาก)	4.52	(ดีมาก)	4.00	(ดี)
ตัวบ่งชี้ที่ 10	4.87	(ดีมาก)	4.51	(ดีมาก)	4.00	(ดี)
ตัวบ่งชี้ที่ 11	4.81	(ดีมาก)	4.38	(ดี)	4.00	(ดี)
ตัวบ่งชี้ที่ 12	4.80	(ดีมาก)	4.10	(ดี)	3.00	(พอใช้)
รวม	4.41	(ดี)	4.01	(ดี)	2.94	(พอใช้)

จากตาราง 11 พบว่า สามารถกำหนดลักษณะเฉพาะของกลุ่มให้มีความสอดคล้องกับผลที่ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน”

กลุ่มที่ 2 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ต้องปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน”

กลุ่มที่ 3 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพพอใช้แต่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน”

เมื่อจัดเป็น 3 กลุ่มเพิ่มเติม โดยการจำแนกตามจังหวัดและขนาดโรงเรียน มีรายละเอียด

ดังตาราง 12

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตาราง 12 จำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดและขนาดโรงเรียนเมื่อแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม

จังหวัด		กลุ่ม						รวม	
		โรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ควรปรับปรุง ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		โรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ต้องปรับปรุง ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		โรงเรียนที่มีคุณภาพพอใช้แต่ควร ปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นราธิวาส	เล็ก	33	13.58	14	21.21	0	0	47	15.21
	กลาง	194	79.84	50	75.76	0	0	244	78.96
	ใหญ่	16	6.58	2	3.03	0	0	18	5.83
	รวม	243	100.00	66	100.00	0	0	309	100.00
ยะลา	เล็ก	29	25.00	31	32.98	0	0	60	28.44
	กลาง	76	65.52	60	63.83	1	100	137	64.93
	ใหญ่	11	9.48	3	3.19	0	0	14	6.64
	รวม	116	100.00	94	100.00	1	100	211	100.00
ปัตตานี	เล็ก	62	25.62	22	36.67	0	0	84	27.81
	กลาง	174	71.90	35	58.33	0	0	209	69.21
	ใหญ่	6	2.48	3	5.00	0	0	9	2.98
	รวม	242	100	60	100.00	0	0	302	100.00
รวม	เล็ก	124	20.63	67	30.45	0	0	191	23.24
	กลาง	444	73.88	145	65.91	1	100	590	71.78
	ใหญ่	33	5.49	8	3.64	0	0	41	4.99
	รวม	601	100.00	220	100.00	1	100	822	100.00

จากตาราง 12 สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

การจัดกลุ่มโรงเรียนด้วยตัวแปรตัวบ่งชี้ทั้ง 12 ตัวบ่งชี้ โดยกำหนดจำนวนกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดคือ 601 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 73.11 รองลงมา คือ กลุ่มที่ 2 มีจำนวนสมาชิกเป็น 220 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 26.76 ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกน้อยคือ 1 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ .12

เมื่อพิจารณาจำนวนโรงเรียนจำแนกตามจังหวัดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อจัดเป็น 3 กลุ่มพบว่า โรงเรียนในสามจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ 1 รองลงมาคือกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อจัดเป็น 3 กลุ่มพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ 1 รองลงมาคือกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ตามลำดับ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ 1 รองลงมาคือ กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ตามลำดับ และโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ 1 รองลงมาคือ กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ตามลำดับ

เมื่อจัดเป็น 3 กลุ่มในแต่ละจังหวัดและขนาดของแต่ละกลุ่ม โดยเทียบกับผลการประเมินคุณภาพรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 13 จำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดและขนาดของแต่ละกลุ่ม โดยเทียบกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ.

จังหวัด	กลุ่ม	โรงเรียนที่มีคุณภาพดี					
		แต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		แต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		แต่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	
		ได้รับการรับรอง	ไม่ได้รับการรับรอง	ได้รับการรับรอง	ไม่ได้รับการรับรอง	ได้รับการรับรอง	ไม่ได้รับการรับรอง
		มาตรฐาน	มาตรฐาน	มาตรฐาน	มาตรฐาน	มาตรฐาน	มาตรฐาน
นราธิวาส	เล็ก	27	6	6	8	0	0
	กลาง	158	36	15	35	0	0
	ใหญ่	11	5	1	1	0	0
ยะลา	เล็ก	18	11	6	25	0	0
	กลาง	48	28	5	55	0	1
	ใหญ่	8	3	2	1	0	0
ปัตตานี	เล็ก	31	31	4	18	0	0
	กลาง	89	85	8	27	0	0
	ใหญ่	4	2	0	3	0	0
รวม	จำนวน	394	207	47	173	0	1
	รวม	601		220		1	

จากตาราง 13 พบว่า จำนวนโรงเรียนในแต่ละกลุ่มมีผลการรับรองและไม่รับรองมาตรฐานจาก สมศ. ที่แตกต่างกัน ดังนี้

กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ต้องปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีจำนวนโรงเรียนทั้ง 220 โรงเรียน โดยมีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. จำนวน 47 โรงเรียน และ 173 โรงเรียน ตามลำดับ กลุ่มโรงเรียนที่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานมีจำนวนโรงเรียนทั้ง 1 โรงเรียน โดยโรงเรียนดังกล่าวไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. และกลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพแต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีจำนวนโรงเรียนทั้ง 601 โรงเรียน โดยมีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) จาก สมศ. จำนวน 394 โรงเรียน และ 207 โรงเรียน ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ผลการจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ภูมิภาค และขนาดโรงเรียน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาครู ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน และด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ ได้ผลแสดงดังตาราง 14 - 15

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มโรงเรียนที่		จำนวน	ร้อยละ	
	ได้รับการรับรองมาตรฐาน	ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน			
เพศ	ชาย	93	73	166	75.5
	หญิง	25	29	54	24.5
อายุ	ต่ำกว่า 50 ปี	76	59	135	61.4
	50 ปีขึ้นไป	42	43	85	38.6
ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 10 ปี	53	52	105	47.7
	10 ปีขึ้นไป	65	50	115	52.3
ภูมิภาค	ในพื้นที่ 3 จังหวัด	80	72	152	69.1
	นอกพื้นที่ 3 จังหวัด	38	30	68	30.9

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มโรงเรียนที่ ได้รับการรับรอง มาตรฐาน	กลุ่มโรงเรียนที่ ไม่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน	จำนวน	ร้อยละ	
ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก	25	27	52	23.64
	ขนาดกลาง	87	71	158	71.82
	ขนาดใหญ่	6	4	10	4.55

จากตาราง 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 75.5 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 24.5 มีอายุต่ำกว่า 50 ปีคิดเป็นร้อยละ 61.4 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.6 มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.3 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีคิดเป็นร้อยละ 47.7 มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดคิดเป็นร้อยละ 69.1 มีภูมิลำเนาอยู่นอกพื้นที่ 3 จังหวัดคิดเป็นร้อยละ 30.9 มีโรงเรียนขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 71.82 โรงเรียนขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 23.64 และโรงเรียนขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 4.55 ตามลำดับ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการบริหารในจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 -2558)

ปัจจัย	กลุ่มโรงเรียน ที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน			กลุ่มโรงเรียน ที่ไม่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.26	.34	มาก	3.44	.47
การพัฒนาครู	4.30	.38	มาก	3.38	.59	ปานกลาง
วัฒนธรรมองค์กร	4.20	.43	มาก	3.44	.47	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.18	.39	มาก	3.40	.57	ปานกลาง
การทำงานเป็นทีมของครู	4.20	.41	มาก	3.43	.49	ปานกลาง
เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.29	.33	มาก	3.34	.56	ปานกลาง
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	4.31	.30	มาก	3.12	.48	ปานกลาง
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	2.16	.47	น้อย	3.43	.42	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นสูงกว่ากลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาครู ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ยกเว้นด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

มีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นต่ำกว่ากลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นต่อด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสูงกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.31, S.D. = .30$) รองลงมา มีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นต่อด้านการพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.30, S.D. = .38$) และมีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นต่อด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.16, S.D. = .47$) และตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) มีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นต่อด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านวัฒนธรรมองค์การสูงกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.44, S.D. = .47$) รองลงมา มีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นต่อด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.43, S.D. = .42$) และมีระดับการปฏิบัติหรือสถานการณ์เกิดขึ้นต่อด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.12, S.D. = .48$)

2. ผลการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ภูมิฐานะ ขนาดโรงเรียน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาครู ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน และด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ ส่วนตัวแปรตาม คือ กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558) ด้วยวิธี Enter และ Stepwise ได้ผลแสดงดังตาราง 16

ผลการวิเคราะห์การจำแนก ด้วยวิธี Enter

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จำแนกพบว่า ข้อมูลโดยภาพรวมมีการแจกแจงแบบปกติและผลการตรวจสอบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่า Box's M เท่ากับ 227.740 ค่า F เท่ากับ 1.546 ค่า Wilks' lambda เท่ากับ .138 ค่าไค-สแควร์เท่ากับ 416.280 และ p-value เท่ากับ .00 ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น แต่เนื่องจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากพอจึงยังคงวิเคราะห์จำแนกต่อไป

ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลแบบคะแนนดิบและแบบคะแนนมาตรฐานของตัวแปรในสมการ
จำแนกกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและกลุ่มโรงเรียน
ที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558)

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	ค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอล	
	แบบคะแนนดิบ	แบบคะแนนมาตรฐาน
เพศ	-.023	-.010
อายุ	-.086	-.042
ประสบการณ์การทำงาน	.034	.017
ภูมิลำเนา	-.005	-.002
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	.821	.334
การพัฒนาครู	.326	.161
วัฒนธรรมองค์กร	.402	.183
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	.134	.065
การทำงานเป็นทีมของครู	.180	.082
เทคโนโลยีสารสนเทศ	.150	.068
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	1.335	.535
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	-1.242	-.561
โรงเรียนขนาดเล็ก	.267	.114
โรงเรียนขนาดกลาง	.097	.044
ค่าคงที่	-8.933	-
ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน		เท่ากับ 2.315
กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน		เท่ากับ -2.679

จากตาราง 16 พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายกลุ่มโรงเรียนได้ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลมาตรฐานเท่ากับ -.561 รองลงมา คือ ด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการพัฒนาครู โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนขนาดกลาง อายุ ประสบการณ์การทำงาน เพศ และภูมิลำเนา ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลมาตรฐานเท่ากับ .535 .334 .183 .161 .114 .082 .068 .065 .044 -.042 .017 -.010 และ -.002 ตามลำดับ และสามารถเขียนสมการจำแนกแบบคะแนนดิบ คะแนนมาตรฐาน และสมการพยากรณ์การจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดังนี้

สมการจำแนกแบบคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \hat{D} = & -8.933 - .023(\text{เพศ}) - .086(\text{อายุ}) + .034(\text{ประสบการณ์การทำงาน}) \\ & - .005(\text{ภูมิลำเนา}) + .821(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) \\ & + .326(\text{การพัฒนาครู}) + .402(\text{วัฒนธรรมองค์การ}) \\ & + .134(\text{การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน}) \\ & + .180(\text{การทำงานเป็นทีมของครู}) + .150(\text{เทคโนโลยีสารสนเทศ}) \\ & + 1.335(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & - 1.242(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) + .267(\text{โรงเรียนขนาดเล็ก}) \\ & + .097(\text{โรงเรียนขนาดกลาง}) \end{aligned}$$

สมการจำแนกแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \hat{Z} = & -.010(\text{เพศ}) - .042(\text{อายุ}) + .017(\text{ประสบการณ์การทำงาน}) - .002(\text{ภูมิลำเนา}) \\ & + .334(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) + .161(\text{การพัฒนาครู}) \\ & + .183(\text{วัฒนธรรมองค์การ}) + .065(\text{การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน}) \\ & + .082(\text{การทำงานเป็นทีมของครู}) + .068(\text{เทคโนโลยีสารสนเทศ}) \\ & + .535(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & - .561(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) + .114(\text{โรงเรียนขนาดเล็ก}) \\ & + .044(\text{โรงเรียนขนาดกลาง}) \end{aligned}$$

ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์ทำนายการจำแนก

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกกลุ่ม	
	กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับ การรับรอง มาตรฐาน	กลุ่มโรงเรียนที่ ไม่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน
เพศ	5.255	5.370
อายุ	-1.834	-1.404
ประสบการณ์การทำงาน	4.158	3.987
ภูมิลำเนา	4.209	4.234
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	19.997	15.897
การพัฒนาครู	9.740	8.112
วัฒนธรรมองค์การ	10.603	8.598
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1.697	1.028
การทำงานเป็นทีมของครู	7.806	6.906
เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.956	3.205
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	21.406	14.741
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	13.372	19.574

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกกลุ่ม	
	กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับ	กลุ่มโรงเรียนที่
	การรับรอง	ไม่ได้รับการรับรอง
	มาตรฐาน	มาตรฐาน
โรงเรียนขนาดเล็ก	15.372	14.041
โรงเรียนขนาดกลาง	23.113	22.628
ค่าคงที่	-185.883	-142.176

จากตาราง 17 สามารถเขียนสมการพยากรณ์การจัดกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การจัดกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \hat{D} \text{ กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน} = & -185.883 + 5.255(\text{เพศ}) - 1.834(\text{อายุ}) \\ & + 4.158(\text{ประสบการณ์การทำงาน}) \\ & + 4.209(\text{ภูมิลำเนา}) \\ & + 19.997(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) \\ & + 9.740(\text{การพัฒนาครู}) + 10.603(\text{วัฒนธรรมองค์การ}) \\ & + 1.697(\text{การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน}) \\ & + 7.806(\text{การทำงานเป็นทีมของครู}) \\ & + 3.956(\text{เทคโนโลยีสารสนเทศ}) \\ & + 21.406(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & + 13.372(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) \\ & + 15.372(\text{โรงเรียนขนาดเล็ก}) \\ & + 23.113(\text{โรงเรียนขนาดกลาง}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \hat{D} \text{ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน} = & -142.176 + 5.370(\text{เพศ}) - 1.404(\text{อายุ}) \\ & + 3.987(\text{ประสบการณ์การทำงาน}) \\ & + 4.234(\text{ภูมิลำเนา}) \\ & + 15.897(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) \\ & + 8.112(\text{การพัฒนาครู}) + 8.598(\text{วัฒนธรรมองค์การ}) \\ & + 1.028(\text{การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน}) \\ & + 6.906(\text{การทำงานเป็นทีมของครู}) \\ & + 3.205(\text{เทคโนโลยีสารสนเทศ}) \\ & + 14.741(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & + 19.574(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) \\ & + 14.041(\text{โรงเรียนขนาดเล็ก}) \\ & + 22.628(\text{โรงเรียนขนาดกลาง}) \end{aligned}$$

ตาราง 18 ผลการจัดเข้ากลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

กลุ่มตัวอย่าง	พยากรณ์การจัดเข้ากลุ่ม		รวมจำนวน โรงเรียน
	โรงเรียนที่ได้รับ	โรงเรียนที่ไม่ได้รับ	
	การรับรอง มาตรฐาน	การรับรอง มาตรฐาน	
โรงเรียนที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน	118 (100.0 %)	0 (0.0 %)	118
โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน	4 (3.9 %)	98 (96.1 %)	102

ร้อยละของการพยากรณ์ได้ถูกต้องจากสมการเท่ากับ 98.2

จากตาราง 18 เมื่อนำฟังก์ชันการจำแนกที่ได้มาทดสอบความถูกต้องของการจำแนกกลุ่มด้วยวิธี Enter พบว่าความถูกต้องของการจำแนกกลุ่มมีการพยากรณ์ว่ากลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 118 คน เป็นการพยากรณ์ถูกต้องร้อยละ 100 เนื่องจากในความเป็นจริงกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 118 คน และมีการพยากรณ์ว่ากลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 98 คน เป็นการพยากรณ์ถูกต้องร้อยละ 96.1 เนื่องจากในความเป็นจริงกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 102 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สมการจำแนกกลุ่มสามารถพยากรณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ถูกต้องร้อยละ 98.2

ผลการวิเคราะห์การจำแนกด้วยวิธี Stepwise

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จำแนกพบว่า ข้อมูลโดยภาพรวมมีการแจกแจงแบบปกติและผลการตรวจสอบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่า Box's M เท่ากับ 110.106 ค่า F เท่ากับ 3.798 ค่า Wilks' lambda เท่ากับ .141 ค่าไคร้สแควร์เท่ากับ 419.891 และ p-value เท่ากับ .00 ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น แต่เนื่องจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากพอจึงยังคงวิเคราะห์จำแนกต่อไป

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิกอลแบบคะแนนดิบและแบบคะแนนมาตรฐานของตัวแปรในสมการ
จำแนกกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและที่ไม่ได้รับการรับรอง
มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	ค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิกอล	
	แบบคะแนนดิบ	แบบคะแนนมาตรฐาน
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	.874	.355
การพัฒนาครู	.357	.176
วัฒนธรรมองค์กร	.547	.250
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	1.459	.584
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	-1.216	-.549
ค่าคงที่	-8.509	-
ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน		เท่ากับ 2.282
กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน		เท่ากับ -2.640

จากตาราง 19 พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายกลุ่มโรงเรียนได้ดีที่สุด คือ ด้าน
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิกอลมาตรฐานเท่ากับ .584 รองลงมา
คือ ด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านวัฒนธรรมองค์กร
และด้านการพัฒนาครู ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิกอลมาตรฐานเท่ากับ .584 -.549 .355
.250 และ .176 ตามลำดับ และสามารถเขียนสมการจำแนกแบบคะแนนดิบ คะแนนมาตรฐาน และ
สมการพยากรณ์การจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพ
ภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 -2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดังนี้

สมการจำแนกแบบคะแนนดิบ

$$\hat{D} = -8.509 + .874(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) + .357(\text{การพัฒนาครู}) \\ + .547(\text{วัฒนธรรมองค์กร}) + 1.459(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ - 1.216(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่})$$

สมการจำแนกแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .355(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) + .176(\text{การพัฒนาครู}) \\ + .250(\text{วัฒนธรรมองค์กร}) + .584(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ - .549(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่})$$

ตาราง 20 ค่าสัมประสิทธิ์ทำนายนายการจำแนก

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกกลุ่ม	
	โรงเรียนที่ได้รับ การรับรอง มาตรฐาน	โรงเรียนที่ ไม่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	19.215	14.915
การพัฒนาครู	10.642	8.883
วัฒนธรรมองค์การ	12.883	10.189
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	24.540	17.360
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	11.547	17.534
ค่าคงที่	-153.326	-112.322

จากตาราง 20 สามารถเขียนสมการพยากรณ์การจัดกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การจัดกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \hat{D}_{\text{กลุ่มโรงเรียนที่รับรองมาตรฐาน}} = & -153.326 + 19.215(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) \\ & + 10.642(\text{การพัฒนาครู}) + 12.883(\text{วัฒนธรรมองค์การ}) \\ & + 24.540(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & + 11.547(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \hat{D}_{\text{กลุ่มโรงเรียนที่ไม่รับรองมาตรฐาน}} = & -112.322 + 14.915(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) \\ & + 8.883(\text{การพัฒนาครู}) + 10.189(\text{วัฒนธรรมองค์การ}) \\ & + 17.360(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & + 17.534(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) \end{aligned}$$

ตาราง 21 ผลการจัดเข้ากลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

กลุ่มตัวอย่าง	พยากรณ์การจัดเข้ากลุ่ม		รวมจำนวน โรงเรียน
	โรงเรียนที่ได้ รับการรับรอง	โรงเรียนที่ ไม่ได้รับการรับรอง	
	มาตรฐาน	มาตรฐาน	
โรงเรียนที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน	118 (100.0 %)	0 (0.0 %)	118
โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน	2 (2.0 %)	100 (98.0 %)	102

ร้อยละของการพยากรณ์ได้ถูกต้องจากสมการเท่ากับ เท่ากับ 99.1

จากตาราง 21 เมื่อนำฟังก์ชันการจำแนกที่ได้มาทดสอบความถูกต้องของการจำแนกกลุ่มด้วยวิธี Stepwise พบว่าความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม มีการพยากรณ์ว่ากลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 118 คน เป็นการพยากรณ์ถูกร้อยละ 100 เนื่องจากในความเป็นจริงกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 118 คน และมีการพยากรณ์ว่ากลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 100 คน เป็นการพยากรณ์ถูกร้อยละ 98 เนื่องจากในความเป็นจริงกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 102 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สมการจำแนกกลุ่มสามารถพยากรณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ถูกต้องร้อยละ 99.1

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) และ 2) วิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้

1. การจัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) สรุปผลการวิจัยดังนี้

1.1 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามผลการประเมินของ สมศ. พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 441 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.65 และโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 381 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.35

1.2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของ สมศ. ในแต่ละตัวบ่งชี้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จำแนกตามโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานพบว่า ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 9 สูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ รองลงมาคือค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 10 ซึ่งทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5 มีค่าต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้และต้องปรับปรุง ตามลำดับ

1.3 ผลการจัดกลุ่มโรงเรียนตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) เทคนิค K - Mean ได้จำนวนกลุ่มที่มีความเหมาะสมที่สุดคือ 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ผู้วิจัยได้กำหนดชื่อของทั้ง 3 กลุ่ม ตามลักษณะเฉพาะของของกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน”

กลุ่มที่ 2 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ต้องปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน”

กลุ่มที่ 3 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพพอใช้แต่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน”

1.4 จำนวนโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม จำแนกตามผลการประเมินของ สมศ. พบว่า กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพแต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีจำนวนโรงเรียนทั้ง 601 โรงเรียน โดยมีโรงเรียนที่รับรองและไม่รับรองมาตรฐานจาก สมศ. จำนวน 394 โรงเรียน และ 207 โรงเรียน ตามลำดับ กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ต้องปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีจำนวนโรงเรียนทั้ง 220 โรงเรียน โดยมีโรงเรียนที่รับรองและไม่รับรองมาตรฐานจาก สมศ. จำนวน 47 โรงเรียน และ 173 โรงเรียน ตามลำดับ และกลุ่มโรงเรียนที่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน มีจำนวนโรงเรียนทั้ง 1 โรงเรียน โดยโรงเรียนดังกล่าวไม่รับรองมาตรฐานจาก สมศ.

2. การจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) สรุปผลการวิจัยดังนี้

2.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 75.5 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 24.5 มีอายุต่ำกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.4 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.6 มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.3 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีคิดเป็นร้อยละ 47.7 มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดคิดเป็นร้อยละ 69.1 และมีภูมิลำเนาอยู่นอกพื้นที่ 3 จังหวัดคิดเป็นร้อยละ 30.9 ตามลำดับ

2.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนหรือสถานการณืที่เกิดขึ้นต่อปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนพบว่า ตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่รับรองมาตรฐานส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานการณืที่เกิดขึ้นสูงกว่า กลุ่มโรงเรียนที่ไม่รับรองมาตรฐาน ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการพัฒนาครู ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมของครู ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพ ภายใน ยกเว้นปัจจัยด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ของตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่รับรองมาตรฐานที่มีระดับสถานการณืต่ำกว่ากลุ่มโรงเรียนที่ไม่รับรองมาตรฐาน เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่า ตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่รับรองมาตรฐานมีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานการณืที่เกิดขึ้นต่อปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.31, S.D. = .30$) รองลงมาให้ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.30, S.D. = .38$) และมีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานการณืที่เกิดขึ้นต่อปัจจัยด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.16, S.D. = .47$) และตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนที่ไม่รับรองมาตรฐานมีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานการณืที่เกิดขึ้นต่อปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.44, S.D. = .47$) รองลงมา มีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานการณืที่เกิดขึ้นต่อปัจจัยด้านผลกระทบ

จากความไม่สงบในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.43$, $S.D. = .42$) และมีระดับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นต่อปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.12$, $S.D. = .48$)

2.3 ผลการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยด้วยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลมาตรฐานเท่ากับ $-.561$ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านการพัฒนาครู โรงเรียนขนาดเล็ก ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมของครู ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนขนาดกลาง อายุประสบการณ์การทำงาน เพศ และภูมิฐานะ ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลมาตรฐานเท่ากับ $.535$ $.334$ $.183$ $.161$ $.114$ $.082$ $.068$ $.065$ $.044$ $-.042$ $.017$ $-.010$ และ $-.002$ ตามลำดับ และสามารถเขียนสมการจำแนกแบบคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการจำแนกแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \hat{z} = & -.010(\text{เพศ}) - .042(\text{อายุ}) + .017(\text{ประสบการณ์การทำงาน}) - .002(\text{ภูมิฐานะ}) \\ & + .334(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) + .161(\text{การพัฒนาครู}) \\ & + .183(\text{วัฒนธรรมองค์กร}) + .065(\text{การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน}) \\ & + .082(\text{การทำงานเป็นทีมของครู}) + .068(\text{เทคโนโลยีสารสนเทศ}) \\ & + .535(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & - .561(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) + .114(\text{โรงเรียนขนาดเล็ก}) \\ & + .044(\text{โรงเรียนขนาดกลาง}) \end{aligned}$$

2.4 ผลการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยด้วยวิธี Stepwise พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลมาตรฐานเท่ากับ $.584$ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยด้านการพัฒนาครู ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคอลมาตรฐานเท่ากับ $.584$ $-.549$ $.355$ $.250$ และ $.176$ ตามลำดับ และสามารถเขียนสมการจำแนกแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการจำแนกแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \hat{z} = & .355(\text{ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง}) + .176(\text{การพัฒนาครู}) \\ & + .250(\text{วัฒนธรรมองค์กร}) + .584(\text{กระบวนการประกันคุณภาพภายใน}) \\ & - .549(\text{ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่}) \end{aligned}$$

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการทำวิจัยเป็น 2 ระยะ ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยที่ได้ในแต่ละระยะดังนี้

ผลระยะที่ 1 การจัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)

จากการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์จัดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและสามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของ สมศ. ในแต่ละตัวบ่งชี้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จำแนกตามโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 9 คือ ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน มีค่าสูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ รองลงเป็นค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 10 คือ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ส่วนค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จะมีค่าต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ตัวบ่งชี้ที่ 9 และตัวบ่งชี้ที่ 10 เป็นกลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ซึ่ง สมศ. ได้ประเมินตามที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้นว่าโรงเรียนสามารถที่จะพัฒนาจุดเด่นและเอกลักษณ์ที่มีให้สำเร็จได้ และเป็นรูปแบบในการประเมินเชิงคุณภาพ ทำให้ผลคะแนนในตัวบ่งชี้กลุ่มอัตลักษณ์ในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 5 เป็นผลจากการทดสอบระดับชาติ ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินเชิงปริมาณ โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จะทำผลคะแนนในส่วนนี้ได้ต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่น ๆ เป็นการใช้เกณฑ์ในการทดสอบที่เหมือนกันทั้งประเทศ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนที่อยู่ในตัวเมืองจะได้เปรียบมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในชนบท เป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมืองมีความพร้อมหลาย ๆ ด้าน ทั้งในเรื่องบุคลากรที่มีจำนวนเพียงพอและสอนตรงตามวิชาเอก ความพร้อมของนักเรียนที่มีการสนับสนุนจากพ่อแม่ในเรื่องของทุนทรัพย์ และการเอาใส่ใจดูแลกับการเรียนของนักเรียน ความพร้อมในเรื่องของงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งส่วนนี้เป็นความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจริง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา ไชยที (2554) พบว่า กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดี ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรและงบประมาณมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน การจัดการบริหารโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อให้ได้คุณภาพการศึกษาที่มีมาตรฐานเดียวกันเป็นสิ่งที่ยากต่อการจัดการ โดยการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 5 ของ สมศ. เป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กไม่สามารถคาดการณ์และควบคุมคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ สมศ. ตั้งไว้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามในการประเมินในแต่ละครั้ง สิ่งที่ทางโรงเรียนสามารถพัฒนาได้คือการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำที่ทางโรงเรียนต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ให้ดีขึ้น โดยการเทียบคะแนนผลการประเมินปีล่าสุดกับคะแนนผลการประเมินของปีที่แล้ว ถ้าคะแนนผลการประเมินดีขึ้นกว่าเดิมถือว่าโรงเรียนนั้นมีการพัฒนาขึ้นเดิม ซึ่งทางโรงเรียนมีความพยายามที่จะเร่งแก้ไขให้ดีขึ้นในทุก ๆ ปีการศึกษา แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำ อาจจะเป็นเพราะจากการแก้ปัญหาที่ยังไม่ตรงจุด หรือเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้สูงกว่าสิ่งที่โรงเรียนสามารถกระทำได้ โดยสอดคล้องการทำงานวิจัยของ สุภาพ โพธิ์สุวรรณ (2553) ที่ศึกษาการวิเคราะห์ผลการประเมินภายนอก รอบ 2 ระดับมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยด้านครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการจัดกลุ่มโรงเรียนโดยใช้สถิติการวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) เทคนิค K – mean ซึ่งผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่ม เนื่องจากว่ามีความเหมาะสมมากกว่ากลุ่มจำนวนอื่น ๆ และศึกษาค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ได้ในแต่ละกลุ่มมากำหนดลักษณะเฉพาะของกลุ่ม พบว่า กลุ่มที่ 1 มีค่าเฉลี่ยรวมจัดอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้อื่นๆ จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพดีมาก ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยที่ต่างจากตัวบ่งชี้อื่น ๆ จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพควรปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งชื่อกลุ่มที่ 1 ว่า “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีมากแต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” กลุ่มที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวมจัดอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยที่ต่างจากตัวบ่งชี้อื่น ๆ จัดอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งชื่อกลุ่มที่ 2 ว่า “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีแต่ต้องปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” กลุ่มที่ 3 มีค่าเฉลี่ยรวมจัดอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้พบว่า กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึงตัวบ่งชี้ที่ 8 ส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพควรปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งชื่อกลุ่มที่ 3 ว่า “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพพอใช้แต่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน” ทั้งนี้ในการกำหนดชื่อกลุ่มผู้วิจัยได้ใช้ชื่อที่มีความสอดคล้องกับเกณฑ์ในการระบุระดับคุณภาพ แต่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเกณฑ์ในการตัดสินผลการประเมินมาตรฐานจาก สมศ. จากผลการจัดกลุ่มดังกล่าวทำให้ทราบว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทั้งหมด 3 กลุ่มโรงเรียน โดยกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีคุณภาพดีมาก ส่วนกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่ทางโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดต้องให้ความดูแลอย่างใกล้ชิดในตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง คือกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 5 ที่ต้องมีการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เนื่องจากว่า ตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่มีเกณฑ์คะแนนในการประเมินสูงถึง 20% ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ที่นักเรียนทำคะแนนทดสอบ O - NET ได้น้อยส่งผลให้คะแนนในส่วนนี้ดึงคะแนนโดยรวมทั้งหมดให้ต่ำลงเป็นอย่างมาก ผู้บริหารโรงเรียนและต้นสังกัดที่รับผิดชอบกลุ่มโรงเรียนดังกล่าวควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาใหม่ โดยมุ่งเน้นไปที่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีมาตรฐาน จากงานวิจัยของฉวิล อรัญเวศ พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O – NET ต่ำ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 9 ประเด็นดังนี้ 1. การเห็นความสำคัญของการสอบ O – NET 2. นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ 3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน 4. การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อย 5. พฤติกรรมการสอนของครู 6. ระดับความยากของข้อสอบ 7.

ช่วงเวลาในการสอบและการแจ้งผลการสอบล่าช้า 8. คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน/ครูไม่ครบตามกลุ่มสาระ และ 9. ภาระงานของครูมีมาก ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวจะต้องใช้ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องมาช่วยแก้ไขตามปัญหา

3. ผลการเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียนในแต่ละกลุ่มกับผลการประเมินมาตรฐานจาก สมศ. พบว่า กลุ่มที่ 1 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพแต่ควรปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 601 โรงเรียน เมื่อเทียบกับผลการประเมินจาก สมศ. พบว่ามีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจำนวน 394 และโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองจำนวน 207 โรงเรียน สาเหตุที่มีจำนวนโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรอง เพราะในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีและดีมาก ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง ส่วนกลุ่มที่ 2 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพแต่ต้องปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 220 โรงเรียน เมื่อเทียบกับผลการประเมินจาก สมศ. พบว่ามีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจำนวน 47 โรงเรียน และโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองจำนวน 173 โรงเรียน สาเหตุที่มีจำนวนโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมากกว่าโรงเรียนที่ได้รับการรับรอง เพราะในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีและดีมาก ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง ส่วนกลุ่มที่ 3 “กลุ่มโรงเรียนที่ควรปรับปรุงกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน” มีเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้นและเป็นโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองจากสมศ.

จากการจัดกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ในครั้งนี้ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มที่จัดมาล้วนมีคะแนนเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากว่าการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2553 - 2558) สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ 5 ที่ใช้ผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบระดับชาติหรือการสอบ O – net ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ซึ่งนักเรียนได้คะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ต่ำ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสถานศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพที่ต้องและควรปรับปรุงเกณฑ์จากการประเมินของ สมศ. ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด พรหมจ้อย (2559) พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานน้อยกว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ที่สมศ. ให้การรับรอง เนื่องจากว่าคะแนนของตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ผลระยะที่ 2 การจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี Enter ปัจจัยด้านผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่สามารถทำนายกลุ่มโรงเรียนได้ดีที่สุด โดยกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก

3 (พ.ศ.2554 - 2558) กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558) ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ผลที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งของโรงเรียนโดยมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การก่อเหตุระเบิด การยิงปะทะกัน การเผาโรงเรียนและสถานที่สาธารณะ ฯลฯ ผลกระทบจากความไม่สงบมีส่วนในการสนับสนุนหรือยับยั้งการปฏิบัติงานของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน ทั้งนี้ปัญหาความขัดแย้งในชายแดนภาคใต้ ทำให้ผู้บริหารและครุมีความกังวลในความปลอดภัยของชีวิตตนและทรัพย์สินของโรงเรียน ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้ไม่เต็มที่หรือกรณีผู้เรียนสูญเสียเสาหลักของครอบครัวทำให้ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดูที่นำมาซึ่งความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างมาก ทำให้ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียนในแต่ละช่วงและมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายในเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนโดยใช้วิธีการ Stepwise ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เข้าสู่มาตรฐาน ตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ สมศ. กำหนดและการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับกระทรวง สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริภรณ์ ช่วยบำรุง และคณะ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่าปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถพยากรณ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้ดีที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งเรือง สุขาภิรมย์ (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของระบบการศึกษาคือ การมีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการวางแผน และตรวจสอบ ดูแลเอาใจใส่ระบบการบริหารโรงเรียนให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนจนถึงการประเมินตนเอง ปรับปรุงพัฒนา งานของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสอดคล้องกับหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ทั้งนี้ให้ถือว่าระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงให้เห็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงในการทำงาน ซึ่งอาศัยแรงจูงใจในการกระตุ้นความพยายามและความสามารถของครูในการทำงาน โดยผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่น่าเคารพนับถือให้ความใส่ใจและให้ความสำคัญกับครูเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปสู่ประโยชน์ขององค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนกร อัจฉกร (2557) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 27 พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทจริงใจกับงาน สนใจใฝ่เรียนรู้ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร กุญชร (2558) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเกิด เมืองแสน และคณะ (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวแปรที่ดีในการพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรมโดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอุ้นทยา ผาผง (2556) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่าปัจจัยทางการบริหารที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านภาวะผู้นำ รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิพร ประทุมพงษ์ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำกับประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ทางบวกที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารคือต้องเป็นนักพัฒนา นักแก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้าเทคนิคและวิทยาการใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการบริหารอย่างสม่ำเสมอ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การเกี่ยวข้องกับแบบแผนของครูในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติร่วมกัน เกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะโรงเรียนมีการเชื่อมโยงกันระหว่างเจตคติ ค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการกำหนดการอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียน พบว่ากลุ่มโรงเรียนที่รับรองมาตรฐานผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติต่อปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การมากกว่ากลุ่มโรงเรียนที่ไม่รับรองมาตรฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเกิด เมืองแสน และคณะ (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพบว่า ด้านวัฒนธรรมองค์กรโดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา การิษฐ์ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอุ้นทยา ผาผง (2556) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และพบว่าตัวแปรด้านวัฒนธรรมองค์กรสามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิพร ประทุมพงษ์ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่าปัจจัยวัฒนธรรมขององค์กรกับประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ทางบวกและสามารถพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการ และมีลำดับชั้นในระเบียบประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติต่อ ๆ กันมา มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความรักใคร่ ร่วมแรงร่วมใจกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีและเห็นคุณค่าของการประเมินเพื่อพัฒนางานจึงทำให้ปัจจัยด้านการบริหารด้านวัฒนธรรม

องค์กรเป็นอีกปัจจัยที่สนับสนุนต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยด้านการพัฒนาครู ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริม ปรับปรุงศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีมากขึ้นกว่าเดิม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการพัฒนาองค์กร พบว่า เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี Stepwise ปัจจัยด้านการพัฒนาครูส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนได้น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิพร ประทุมพงษ์ และ วัลลภา อารีรัตน์ (2557) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่าปัจจัยด้านการพัฒนาครูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูน้อยเกินไปหรือบริบทโรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณที่จำกัด บุคลากรในโรงเรียนไม่มีเพียงพอ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถพัฒนาครูได้อย่างเต็มที่และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ที่ได้ให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาครูแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากเท่าไรก็ยิ่งส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิผลมากเท่านั้น

สำหรับขนาดโรงเรียนส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนและยังพบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติต่อการบริหารจัดการเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558) ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญณา อินปอง และคณะ (2553) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการของผู้บริหารเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ พบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การงานในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางจะมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณ และบุคลากรครู ซึ่งโรงเรียนเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในส่วนนี้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ส่งผลให้การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางไม่คล่องตัว

ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมของครู ซึ่งเกี่ยวข้องกับการมีเป้าหมายร่วมกัน การติดต่อสื่อสารและประสานงานระหว่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีสิทธิในการตัดสินใจ และการได้ผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อช่วยให้การทำงานร่วมกันของครูและผู้บริหารในโรงเรียนนั้นสามารถขับเคลื่อนไปในทางที่ดีและมีประสิทธิภาพพบว่า ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมของครูส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนโดยใช้วิธีการ Enter สอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี บำรุงสวัสดิ์ วาโร และคณะ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอริยา คงเพียรภาค (2554) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็กได้ดี คือ ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .82 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา การิซุม และ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2554) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมสามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าการทำงานเป็นทีมระหว่างครูกับครู และระหว่างครูกับผู้บริหารล้วนมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ การร่วมมือร่วมใจในการทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรจะช่วยให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนการทำงานไปในทิศทางที่สำเร็จได้อย่างรวดเร็ว โดยการทำงานเป็นทีมของครูจะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพร้อมทั้งมีสิทธิในการตัดสินใจเสนอแนวทางการทำงานที่คาดว่าจะช่วยในการพัฒนาองค์กรให้สู่เป้าหมายที่วางไว้ได้

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า ส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน โดยครอบคลุมงานด้านการเรียนการสอน เป็นการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา การศึกษาทางไกล เทคโนโลยีในห้องสมุดและห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และในด้านการบริหารโรงเรียนใช้ในการสร้างองค์ความรู้ การจัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งจะรวมถึงในการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการติดตามประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี บำรุงสวัสดิ์ และ คณะ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมที่พบว่า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของอริยา คงเพียรภาค (2554) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า การใช้เทคโนโลยีมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .82 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานความร่วมมือในการเสนอความคิดและกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริมความเข้มแข็งภายในชุมชน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น การสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการและการประเมินผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในชุมชน ที่พบว่า ส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี บำรุงสวัสดิ์ และ คณะ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมที่พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิกร อ้วนศิริ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามากที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัคราภรณ์ มาตรา (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก

ประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ บริหารจัดการกระบวนการประกันคุณภาพภายในเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพรอบสามแตกต่างกัน อันน่าจะเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าย่อมมีความรู้ความเข้าใจ และผ่าน งานด้านการตรวจรับการประเมินจาก สมศ.มาหลายรูปแบบ หลายครั้ง ส่วนผู้บริหารที่ประสบการณ์ การทำงานน้อย อาจมีความตระหนัก สนใจและความรับผิดชอบ รวมถึงประสบการณ์ในการตรวจรับ การประเมินต่าง ๆ น้อย ทำให้การเก็บเกี่ยวความรู้ ความเข้าใจเพื่อการพัฒนาตนเองและโรงเรียน อาจจะน้อยไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของเปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมใน การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพศพบว่า ส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีเพศต่างกันให้ระดับความสำคัญต่อการ บริหารจัดการกระบวนการประกันคุณภาพภายในเพื่อรับการประเมินคุณภาพรอบสามไม่แตกต่างกัน อาจเป็นไปได้ว่าเนื่องจากการตรวจเยี่ยมจาก สมศ.รอบแรกและรอบที่สองมาแล้ว ทำให้พบว่า การบริหารจัดการของผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอก มีการกำหนด นโยบาย ส่งเสริมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ เตรียมพร้อมรับการประเมินรอบสาม โดยการจัดอบรม ประชุมชี้แจงร่วมกันภายในโรงเรียนนำข้อแก้ไขและสิ่งที่ควรปรับปรุงมาพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนผลการ ประเมินที่ผ่านมา อีกทั้งตระหนักในการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ สมศ.กำหนด อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อโรงเรียนที่ตนเองบริหาร และการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญณา อินปอง และ คณะ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการของ ผู้บริหารเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญที่พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

จากการจำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ.2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายได้ดีที่กว่าปัจจัยอื่น ๆ คือ ปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผลกระทบของความไม่สงบใน พื้นที่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ และปัจจัยด้านการพัฒนา ครู ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากระบวนการประกันคุณภาพภายในมีความสำคัญยิ่ง เป็นการดำเนินการ ของโรงเรียนที่ต้องมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้คุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนมีการขับเคลื่อนพัฒนาต่อไป ทั้งนี้ปัจจัยด้านผลกระทบ

ของความไม่สงบในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่ทางโรงเรียนไม่สามารถควบคุมได้ด้วยตรง จึงเกิดข้อสังเกตว่า ถ้าปัจจัยด้านนี้เพิ่มขึ้นก็จะส่งผลโดยตรงต่อปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการศึกษาการจัดกลุ่มทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบในการตัดสินใจว่าควรจะมีการพัฒนากลุ่มโรงเรียนโดยเน้นการพัฒนามาตรฐานด้านใดเป็นหลักซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างของโรงเรียนแต่ละกลุ่ม

1.2 จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในเป็นลำดับแรก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน การตรวจสอบ การติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นคุณภาพในการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการศึกษาโดยละเอียดทุกด้านในลักษณะเจาะลึกมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษฎา การิชุม. (2554). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- กฤษณธรรม, ถาวรรัตน์ ชูชาติ, พวงสมจิตร และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 4(2)*.
- ขวัญภา อินปอง, วิไล ตั้งจิตสมคิด และ สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2553). *การบริหารจัดการของผู้บริหารเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกครบสาม ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- คำเตียง กำเกลี้ยง. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ: เต่า.
- ฉวีวรรณ จันทร์เม้ง. (2552). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ชลธิชา อนันต์นาวิ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ทิฆัมพร สมพงษ์, วุฒิชัย เนียมเทศ, เอกกรินทร์ สังข์ทอง และ เรชา ชูสุวรรณ. (2559). *การบริหารโรงเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 14(1), 97-107*.
- ทศนา แคมมณี. (2545). *กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีมและการจัดการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทวา ตั้งวานิชกพงษ์. (2555). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธวัช เสือทรงศีล. (2550). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- ธนกร อัมจักร. (2557). ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ธนิต ทองอาจ. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทนา บุรีจันทร์. (2551). ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- นวรรตน์ รามสูต และ บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2549). ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 26/2555 รมว.ศธ. มอบนโยบายการศึกษา [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://www.moe.go.th/websm/2012/jan/026.html> [30 ตุลาคม 2559].
- นฤมล สุ่นสวัสดิ์. (2549). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ: วันทิพย์.
- นาดตา เกตุสมบุรณ์. (2549). เอกสารประกอบการสอนสายวิชาการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. พระนครศรีอยุธยา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นำชัย เลวลีย์. (2549). เทคนิคการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผลสูง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเกิด เมืองแสน, ปกรณ์ ประจัญบาน และ เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ปวีณา เขียวทอง, พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข และ วรวิทย์ สิทธิโสภณ. (2558). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- ประวิต เอราวรรณ์. (2548). กรณีศึกษา : การพัฒนารูปแบบการเสริมพลังอำนาจครูในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปราชญา กล้าผจญ. (2550). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เปี่ยมสุข พุงกาวิ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 8(2), 82.
- ผ่องศรี วาณิชย์สุภวงศ์ และศศิธร สุวรรณมณี. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความท้อแท้ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- พลเดช ปิ่นประทีป. (2550). *ชุมชนในสถานการณ์ไฟใต้ (4): “พ.ร.บ. สันติสมานฉันท์ ทางเลือกของ รอด”* [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://www.prachatai.com/journal/2006/09/9670> [30 ตุลาคม 2559].
- พิชานถ เพชรนำชม. (2554). *ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ใน การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- พิภพ วังเงิน. (2547). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- พัชรี ชมพุกำ. (2552). *องค์กรและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2555). *องค์กรและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุวดี กังสดาล. (2545). วัฒนธรรมโรงเรียนกับการพัฒนาผู้เรียน. *วารสารวิชาการ*, 5(6), 68.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสมศ. *ผลการประเมินคุณภาพภายนอก* [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx> [1 ตุลาคม 2559].
- วารุณี บำรุงสวัสดิ์, วาโร เฟิงสวัสดิ์ และ ศิริดา บุรชาติ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน จังหวัดนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 1(2), 39.
- วีชานา อับดุลเลาะ. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนราธิวาส. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- วีณา เทียงธรรม, สุนีย์ ละกำป็น และ อาภาพร เผ่าวัฒนา. (2555). *การพัฒนาศักยภาพชุมชน : แนวคิด และการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วัลลี พุทโสม. (2550). *ทฤษฎีองค์การสำหรับองค์การสมัยใหม่*. สระบุรี: ฮอบบิทส์พริ้นท์ติ้ง.
- ศูนย์เฝ้าระวังเชิงองค์ความรู้สถานการณ์ภาคใต้. *ความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย*.
[ออนไลน์]. สืบค้นจาก : [http:// www.deepsouthwatch.org](http://www.deepsouthwatch.org) [17 มิถุนายน 2559].
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2550). *หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: บุก พอยท์.
- _____. (2551). *หลักการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัทบุก
พอยท์ จำกัด.
- ศิริอร กาคำ. (2556). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการสำหรับ
โรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- ศิริภรณ์ ช่วยบำรุง, กระพัน ศรีงาน และ เผ่าพงศ์พัฒน์ บุญกะนันท์. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- สมคิด พรหมจ้อย. (2559). การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)
ของโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 9(2), 25-43.
- สิทธิกร อ้วนศิริ (2555). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. *วารสารการวัดผลการศึกษา*,
17(1), 63.
- สุชาติ ประสิทธิ์จรัสสินธุ์. (2548). *เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์
และพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุพรรณ ก้อนคำ. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน
กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี).
- สุภาพ โพธิ์สุวรรณ. (2553). *การวิเคราะห์ผลการประเมินภายนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา
จังหวัดขอนแก่น*. (ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สุขามนตร์ แยมเจริญกิจ. (2553). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมี
ส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประเภทที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบุรี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุเมธ เหล่าโมลาพร. (2544). *ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เพียร์สันเอดิเคชันอินโดไชน่า.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2543). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2546). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป). *การศึกษาเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข: แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี 2551-2554 ของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2544). *กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- _____. (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับโรงเรียน (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)*. สมุทรปราการ: ออฟเซ็ทพลัส.
- สำราญ มีแจ้ง. (2557). *สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย: ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริยา คงเพียรภาค. (2554). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อศิราภรณ์ วรรณรัตน์. (2554). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อภิชา มีเพียร. (2552). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อัคราภรณ์ มาตรา. (2555). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*. (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อำนาจ วิชยานุวัติ และ คณะ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาของโรงเรียนขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อุ้นทยา ผาผง. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- Bass, B.M. (1985). *Leadership and Performance beyond Expectations*. New York: The Free Press.
- Desimone, M. L., Wear, J. M. & Harris, D. M. (2002). *Human Resource Management*. New York: Houghton Mifflin.
- Dessler, G. (1998). *Management: Leading People and Organization in the 21st Century*. New Jersey: Prentice-Hall International.
- Dimmock, C. & Allan, W. (2005). *Education Leadership : Culture and Diversity*. London: Sage.
- Greenberg, J. and Baron, R. A. (2008). *Behavior in Organizations*. (9th, ed.). London: Pearson Education.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2008). *Education Administration Theory, Research and Practice. Theory, Research and Practice*. (3rd, ed.). New York: McGraw-Hill.
- Likert, R. (1967). *The Human Organization : Its Management and Value*. Tokyo: Mc Grew – Hill kogakusha.
- Lunenberg, F. C. and Allam, C. O. (2000). *Educational Administration : Concepts and Practices*. (3rd, ed.). Belmont: Wadsworth.
- Steers, R. M. (1977). *Organizational Effectiveness : A Behavior View*. Santa Monica, California: Goodyear Publishing.

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง	อาจารย์ภาควิชาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม
คณะวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
2. ผศ.ดร.อะห์มัด ยี่สุนทร	อาจารย์ภาควิชาการสอนอิสลามศึกษา
คณะวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
3. ดร.มัสดี แวดราแม	อาจารย์ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
4. นายประจักษ์ ชูศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลปัตตานี จังหวัดปัตตานี
5. นายมุฮัมมัดคอซาลี ยาโม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางหมุ จังหวัดปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข
การหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
31	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
40	-1	1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
41	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการผ่านประเมินภายนอก รอบ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 8 ปัจจัย ได้แก่

- ปัจจัยที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- ปัจจัยที่ 2 การพัฒนาครู
- ปัจจัยที่ 3 วัฒนธรรมองค์กร
- ปัจจัยที่ 4 การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- ปัจจัยที่ 5 การทำงานเป็นทีมของครู
- ปัจจัยที่ 6 เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ปัจจัยที่ 7 กระบวนการประกันคุณภาพภายใน
- ปัจจัยที่ 8 ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานทั้งสิ้น ข้อมูลของท่านทั้งหมด ผู้วิจัยจะนำไปใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอน ตามสภาพที่ท่านคิดว่าเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์มากที่สุด

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นายอันวาร์ เจ๊ะเมาะ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นการถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของท่าน ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความต่อไปนี้

1. สถานภาพ

- () ผู้บริหารโรงเรียน () ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

2. เพศ

- () ชาย () หญิง

3. อายุ

- () ต่ำกว่า 50 ปี () 50 ปีขึ้นไป

4. ประสบการณ์การทำงาน

- () น้อยกว่า 10 ปี () 10 ปีขึ้นไป

5. ภูมิลำเนา

- () ในพื้นที่ 3 จังหวัด () นอกพื้นที่ 3 จังหวัด

6. ขนาดโรงเรียน

- () โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120 คน
 () โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 600 คน
 () โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601 คน ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการผ่านประเมินภายนอก รอบ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาประเด็นคำถาม แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติ

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอ
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นค่อนข้างมาก แต่ไม่สม่ำเสมอ
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่บ่อย แต่ยังคงปฏิบัติ
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารไม่เคยปฏิบัติหรือสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้น

ข้อ	การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรอง มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3	ระดับปัจจัย				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง						
1	ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เห็นถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น					
2	ผู้บริหารใช้แรงจูงใจในกระตุ้นความพยายามและความสามารถ ของครูในการทำงานให้สูงขึ้น					
3	ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่น่าเคารพนับถือ					
4	ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจให้ครูมีความหวังในการปฏิบัติหน้าที่ ให้สำเร็จ					
5	ผู้บริหารได้แนะนำความรู้แก่ครูให้หาแนวทางที่ดีเมื่อเผชิญกับอุปสรรค ปัญหา					
6	ผู้บริหารให้ความสำคัญเอาใจใส่กับครูเป็นรายบุคคล					
ปัจจัยที่ 2 การพัฒนาครู						
7	ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูในการปฏิบัติหน้าที่					
8	ผู้บริหารมีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถให้แก่ครูในการ ปฏิบัติหน้าที่					
9	ผู้บริหารได้สร้างทัศนคติที่ดีคิดเชิงบวกให้แก่ครู เมื่อเจออุปสรรค ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่					
10	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แก่ครูได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ ที่จะพัฒนาสายงานของตนเองให้ดีขึ้น					
11	ผู้บริหารได้มีการประเมินผลการพัฒนาครูหลังจากที่ได้ดำเนินการ พัฒนาครู					
ปัจจัยที่ 3 วัฒนธรรมองค์กร						
12	บุคลากรโรงเรียนให้ความสำคัญต่อแนวปฏิบัติของโรงเรียน					
13	บุคลากรโรงเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี					
14	บุคลากรโรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่มุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน					
15	โรงเรียนมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน					
ปัจจัยที่ 4 การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน						
16	ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
17	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เสนอแนวคิดในการจัดการศึกษา ของโรงเรียน					

ข้อ	การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรอง มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3	ระดับปัจจัย				
		5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้รู้ในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกัน					
19	ผู้บริหารให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษา					
20	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนตัดสินใจได้อย่างอิสระ					
ปัจจัยที่ 5 การทำงานเป็นทีมของครู						
21	ครูมีการติดต่อสื่อสารประสานงานระหว่างกันในการทำงานของ ทีมอย่างต่อเนื่อง					
22	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการ ทำงานร่วมกัน					
23	ผู้บริหารได้ให้ครูทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกันจากการปฏิบัติ หน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ					
24	ผู้บริหารได้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่เป็นทีมของครู ให้ประสบความสำเร็จ					
25	ผู้บริหารมีการติดตามการทำงานเป็นทีมของครูอย่างใกล้ชิด					
ปัจจัยที่ 6 เทคโนโลยีสารสนเทศ						
26	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียน					
27	บุคลากรได้เรียนรู้ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับ การศึกษามาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง					
28	โรงเรียนมีการจัดระบบการสารสนเทศอย่างเป็นระบบ บุคลากร สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากระบบนั้นได้					
29	โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้เรียน					
30	ผู้บริหารได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ใน การบริหารโรงเรียน					
ปัจจัยที่ 7 กระบวนการประกันคุณภาพภายใน						
31	ผู้บริหารมีการวางแผนการดำเนินงานตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการจัดการศึกษา					
32	ผู้บริหารมีการกำหนดวิธี และมาตรฐานในการตรวจสอบทบทวน คุณภาพการจัดการศึกษา					
33	ผู้บริหารจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียน					
34	ผู้บริหารจัดให้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการจั ดการศึกษา					

ข้อ	การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรอง มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3	ระดับปัจจัย				
		5	4	3	2	1
35	ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา					
ปัจจัยที่ 8 ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่						
36	ผู้บริหารและครูมีความกังวลในความปลอดภัยของชีวิตตนและ ทรัพย์สินของโรงเรียน					
37	ผู้บริหารและครูในพื้นที่มีการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการศึกษาใน แก่ผู้เรียนได้ไม่เต็มที่					
38	ผู้บริหารมีการประกาศหยุดการเรียนการสอนหากเกิดเหตุการณ์ ความไม่สงบในพื้นที่					

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis)

ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจัดกลุ่มโรงเรียนตามตัวบ่งชี้การประเมินเป็น 3 กลุ่ม

Iteration History^a

Iteration	Change in Cluster Centers		
	1	2	3
1	11.870	10.986	.000
2	.739	.543	.000
3	.339	.583	.000
4	.182	.388	.000
5	.115	.263	.000
6	.059	.142	.000
7	.040	.097	.000
8	.040	.104	.000
9	.036	.099	.000
10	.017	.047	.000
11	.000	.000	.000

a Convergence achieved due to no or small change in cluster centers. The maximum absolute coordinate change for any center is .000. The current iteration is 11.

The minimum distance between initial centers is 16.521.

Final Cluster Centers

ตัวบ่งชี้	Cluster		
	1	2	3
ตัวบ่งชี้ที่ 1	.23649	-.60590	-8.82991
ตัวบ่งชี้ที่ 2	.21049	-.52063	-11.96339
ตัวบ่งชี้ที่ 3	.15843	-.38339	-10.87190
ตัวบ่งชี้ที่ 4	.20299	-.53254	-4.83841
ตัวบ่งชี้ที่ 5	.19286	-.52456	-.50331
ตัวบ่งชี้ที่ 6	.20292	-.54786	-1.42880
ตัวบ่งชี้ที่ 7	.31227	-.84146	-2.55450
ตัวบ่งชี้ที่ 8	.31998	-.86605	-1.77339
ตัวบ่งชี้ที่ 9	.28908	-.78006	-2.12444
ตัวบ่งชี้ที่ 10	.23321	-.62872	-1.84198
ตัวบ่งชี้ที่ 11	.24745	-.66917	-1.49923
ตัวบ่งชี้ที่ 12	.35764	-.96330	-3.01372

ANOVA						
ตัวบ่งชี้	Cluster		Error		F	Sig.
	Mean Square	df	Mean Square	df		
ตัวบ่งชี้ที่ 1	96.172	2	.768	819	125.290	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 2	114.691	2	.722	819	158.771	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 3	82.810	2	.800	819	103.484	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 4	55.284	2	.867	819	63.732	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 5	41.572	2	.901	819	46.144	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 6	46.411	2	.889	819	52.200	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 7	110.451	2	.733	819	150.740	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 8	114.844	2	.722	819	159.066	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 9	94.303	2	.772	819	122.130	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 10	61.522	2	.852	819	72.191	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 11	68.781	2	.834	819	82.424	.000
ตัวบ่งชี้ที่ 12	145.052	2	.648	819	223.767	.000

The F tests should be used only for descriptive purposes because the clusters have been chosen to maximize the differences among cases in different clusters.

The observed significance levels are not corrected for this and thus cannot be interpreted as tests of the hypothesis that the cluster means are equal.

Number of Cases in each Cluster		
Cluster	1	601
	2	220
	3	1
Valid		822
Missing		348

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis)

ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มด้วยวิธี Enter

Test Results

Box's M		227.740
F	Approx.	1.546
	df1	136
	df2	1.406E5
	Sig.	.000

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices.

Eigenvalues

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	6.259 ^a	100.0	100.0	.929

a. First 1 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Wilks' Lambda

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1	.138	416.280	16	.000

Standardized Canonical Discriminant Function

Coefficients

	Function
	1
resex	-.010
reage	-.042
reexp	.017
redo	-.002
reschool	.114
reschool2	.044
relocation	-.459
relocation2	-.303

	Function
	1
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	.334
การพัฒนาครู	.161
วัฒนธรรมองค์การ	.183
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	.065
การทำงานเป็นทีมของครู	.082
เทคโนโลยีสารสนเทศ	.068
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	.535
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	-.561

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function
	1
resex	-.023
reage	-.086
reexp	.034
redo	-.005
reschool	.267
reschool2	.097
relocation	-.950
relocation2	-.700
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	.821
การพัฒนาครู	.326
วัฒนธรรมองค์การ	.402
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	.134
การทำงานเป็นทีมของครู	.180
เทคโนโลยีสารสนเทศ	.150
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	1.335
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	-1.242
(Constant)	-8.933

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function
	1
resex	-.023
reage	-.086
reexp	.034
redo	-.005
reschool	.267
reschool2	.097
relocation	-.950
relocation2	-.700
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	.821
การพัฒนาครู	.326
วัฒนธรรมองค์การ	.402
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	.134
การทำงานเป็นทีมของครู	.180
เทคโนโลยีสารสนเทศ	.150
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	1.335
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	-1.242
(Constant)	-8.933

Unstandardized coefficients

Functions at Group Centroids

reTQA	Function
	1
0	-2.679
1	2.315

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Classification Function Coefficients

	reTQA	
	0	1
resex	5.370	5.255
reage	-1.404	-1.834
reexp	3.987	4.158
redo	4.234	4.209
reschool	14.041	15.372
reschool2	22.628	23.113
relocation	-12.995	-17.742
relocation2	-6.565	-10.062
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	15.897	19.997
การพัฒนาครู	8.112	9.740
วัฒนธรรมองค์การ	8.598	10.603
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1.028	1.697
การทำงานเป็นทีมของครู	6.906	7.806
เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.205	3.956
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	14.741	21.406
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	19.574	13.372
(Constant)	-142.176	-185.883

Fisher's linear discriminant functions

Classification Results^{b,c}

			Predicted Group Membership		Total
			0	1	
Original	Count	reTQA 0	101	1	102
		1	0	118	118
	%	0	99.0	1.0	100.0
		1	.0	100.0	100.0
Cross-validated ^a	Count	reTQA 0	98	4	102
		1	0	118	118
	%	0	96.1	3.9	100.0
		1	.0	100.0	100.0

a. Cross validation is done only for those cases in the analysis. In cross validation, each case is classified by the functions derived from all cases other than that case.

b. 99.5% of original grouped cases correctly classified.

c. 98.2% of cross-validated grouped cases correctly classified.

Prima
Pattani

ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มด้วยวิธี Stepwise

Test Results

Box's M		110.106
F	Approx.	3.798
	df1	28
	df2	1.585E5
	Sig.	.000

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices.

Eigenvalues

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	6.082 ^a	100.0	100.0	.927

a. First 1 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Wilks' Lambda

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1	.141	419.891	7	.000

Standardized Canonical Discriminant Function
Coefficients

	Function
	1
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	.355
การพัฒนาครู	.176
วัฒนธรรมองค์การ	.250
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	.584
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	-.549

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function
	1
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	.874
การพัฒนาครู	.357
วัฒนธรรมองค์การ	.547
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	1.459
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	-1.216
(Constant)	-8.509

Unstandardized coefficients

Functions at Group Centroids

reTQA	Function
	1
0	-2.640
1	2.282

Unstandardized canonical discriminant
functions evaluated at group means

Classification Function Coefficients

	reTQA	
	0	1
relocation	-12.142	-16.665
relocation2	-8.220	-11.680
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	14.915	19.215
การพัฒนาครู	8.883	10.642
วัฒนธรรมองค์กร	10.189	12.883
กระบวนการประกันคุณภาพภายใน	17.360	24.540
ผลกระทบจากความไม่สงบในพื้นที่	17.534	11.547
(Constant)	-112.322	-153.329

Fisher's linear discriminant functions

Classification Results^{b,c}

			Predicted Group Membership		Total
			0	1	
Original	Count	0	100	2	102
		1	0	118	118
	%	0	98.0	2.0	100.0
		1	.0	100.0	100.0
Cross-validated ^a	Count	0	99	3	102
		1	0	118	118
	%	0	97.1	2.9	100.0
		1	.0	100.0	100.0

a. Cross validation is done only for those cases in the analysis. In cross validation, each case is classified by the functions derived from all cases other than that case.

b. 99.1% of original grouped cases correctly classified.

c. 98.6% of cross-validated grouped cases correctly classified.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายอันวาร์ เจ๊ะเมาะ
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5920121275

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	2558

ทุนการศึกษา

- ทุนการศึกษาปริญญาตรี-โท คณะศึกษาศาสตร์ จากเงินกองทุนวิจัย คณะศึกษาศาสตร์
- ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ทุนสนับสนุนการวิจัยสถานวิจัยพหุวัฒนธรรมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สพย.)

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ครูโรงเรียนยะหาศิรยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

อันวาร์ เจ๊ะเมาะ, เรชา ชูสุวรรณ, ขวลิต เกิดทิพย์ และ อาฟีฟี ลาเต๊ะ. (2560). การวิเคราะห์จัดกลุ่มโรงเรียนตามตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ศึกษาศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 4. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อันวาร์ เจ๊ะเมาะ, เรชา ชูสุวรรณ, ขวลิต เกิดทิพย์ และ อาฟีฟี ลาเต๊ะ. (2561). การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 29, (3), (รอตีพิมพ์).